

BANK PEKAO SA

**Skonsolidowane
Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej
Banku Pekao S.A.
za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2009**

Warszawa, marzec 2010

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	3		
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	4		
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	5		
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6		
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	8		
Noty objaśniające	10		
1. Informacje ogólne	10	34. Rzeczowe aktywa trwałe	99
2. Skład Grupy	11	35. Nieruchomości inwestycyjne	101
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	14	36. Inne aktywa	102
4. Istotne zasady rachunkowości	14	37. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	102
5. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	33	38. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	103
6. Działalność powiernicza	58	39. Zobowiązania wobec innych banków	103
7. Informacje dotyczące segmentów działalności	59	40. Zobowiązania wobec klientów	104
8. Przychody i koszty z tytułu odsetek	61	41. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	104
9. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	62	42. Rezerwy	107
10. Przychody z tytułu dywidend	63	43. Pozostałe zobowiązania	108
11. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	63	44. Świadczenia pracownicze	108
12. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	63	45. Leasing operacyjny	111
13. Zyski (straty) na sprzedaży	64	46. Zobowiązania warunkowe	112
14. Ogólne koszty administracyjne	65	47. Kapitał zakładowy	113
15. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	66	48. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego	114
16. Utrata wartości	67	49. Informacje dodatkowe do skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych	115
17. Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych	69	50. Transakcje z jednostkami powiązanymi	115
18. Podatek dochodowy	69	51. Transakcje repo oraz reverse repo	121
19. Zysk z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na jedną akcję	73	52. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”)	122
20. Dywidendy zaproponowane do wypłaty	74	53. Zmiana prezentacji skonsolidowanego rachunku zysków i strat za 2008 rok	123
21. Kasa, należności od Banku Centralnego	74	54. Zdarzenia po dacie bilansu	125
22. Należności od banków	75		
23. Aktywa/zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	76	Załączniki do sprawozdania finansowego	I
24. Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	77	Załącznik nr 1.	
25. Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	82	Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym	I
26. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	83	Załącznik nr 2.	
27. Należności z tytułu leasingu finansowego	84	Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską	III
28. Rachunkowość zabezpieczeń	85	Załącznik nr 3.	
29. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	90	Słowniczek	V
30. Reklasyfikacja papierów wartościowych	92		
31. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	93		
32. Inwestycje w jednostki podporządkowane	95		
33. Wartości niematerialne	97		

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2009 OKRES OD 01.01.2009 DO 31.12.2009			ROK 2008 OKRES OD 01.01.2008 DO 31.12.2008		
		DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	RAZEM	DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	RAZEM
Przychody z tytułu odsetek	8	6 747 925	-	6 747 925	8 193 874	-	8 193 874
Koszty z tytułu odsetek	8	-2 945 639	-	-2 945 639	-3 684 276	-113	-3 684 389
Wynik z tytułu odsetek		3 802 286	-	3 802 286	4 509 598	-113	4 509 485
Przychody z tytułu prowizji i opłat	9	2 716 157	-	2 716 157	2 852 488	556	2 853 044
Koszty z tytułu prowizji i opłat	9	-427 564	-	-427 564	-511 116	-112	-511 228
Wynik z tytułu prowizji i opłat		2 288 593	-	2 288 593	2 341 372	444	2 341 816
Przychody z tytułu dywidend	10	7 105	-	7 105	5 398	-	5 398
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	11	751 883	-	751 883	736 783	-30	736 753
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	28	13 945	-	13 945	-	-	-
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	12	54 558	-	54 558	-93 630	-	-93 630
Zyski (straty) na sprzedaży:	13	100 519	-	100 519	191 390	-	191 390
kredytów i innych należności finansowych		2 584	-	2 584	112 985	-	112 985
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		97 853	-	97 853	82 969	-	82 969
zobowiązań finansowych		82	-	82	-4 564	-	-4 564
Dochody z działalności operacyjnej		7 018 889	-	7 018 889	7 690 911	301	7 691 212
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	16	-534 531	-	-534 531	-262 916	-	-262 916
kredytów i innych należności finansowych		-571 059	-	-571 059	-316 792	-	-316 792
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		126	-	126	3 349	-	3 349
zobowiązań pozabilansowych		36 402	-	36 402	50 527	-	50 527
Wynik z działalności finansowej		6 484 358	-	6 484 358	7 427 995	301	7 428 296
Ogólne koszty administracyjne	14	-3 244 660	-	-3 244 660	-3 386 958	-643	-3 387 601
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze		-1 856 341	-	-1 856 341	-1 874 370	-323	-1 874 693
pozostałe koszty administracyjne		-1 388 319	-	-1 388 319	-1 512 588	-320	-1 512 908
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		-441 367	-	-441 367	-413 977	-	-413 977
Wynik z tytułu pozostałych rezerw		1 162	-	1 162	29 008	-	29 008
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	15	86 706	-	86 706	134 983	-98	134 885
Koszty z działalności operacyjnej		-3 598 159	-	-3 598 159	-3 636 944	-741	-3 637 685
Zysk na sprzedaży działalności zaniechanej		-	-	-	-	436 172	436 172
Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych	17	58 076	-	58 076	123 028	-	123 028
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		53 205	-	53 205	-3 833	-	-3 833
Zysk brutto		2 997 480	-	2 997 480	3 910 246	435 732	4 345 978
Podatek dochodowy	18	-576 135	-	-576 135	-721 690	56	-721 634
Podatek dochodowy z tytułu zysku na sprzedaży działalności zaniechanej		-	-	-	-	-83 408	-83 408
Zysk netto		2 421 345	-	2 421 345	3 188 556	352 380	3 540 936
przypadający na akcjonariuszy Banku		2 411 735	-	2 411 735	3 175 584	352 380	3 527 964
przypadający na udziały mniejszości		9 610	-	9 610	12 972	-	12 972
Zysk na akcję (w zł na akcję)							
podstawowy za okres	19	9,20	-	9,20	12,12	1,34	13,46
rozwodniony za okres	19	9,20	-	9,20	12,11	1,34	13,45

Prezentacja skonsolidowanego rachunku zysków i strat w układzie zgodnym z formatem stosowanym w raportach kwartalnych została ujęta w punkcie 7.4.1. Sprawozdania z Działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za 2009 rok.

Opis zmian dokonanych w formacie rocznego skonsolidowanego rachunku zysków i strat za 2008 rok znajduje się w Nocie 53 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2009	ROK 2008
Zysk netto		2 421 345	3 540 936
przypadający na akcjonariuszy Banku		2 411 735	3 527 964
przypadający na udziały mniejszości		9 610	12 972
Inne składniki całkowitych dochodów			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-66 774	-89 695
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		52 121	214 197
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne		-150 781	170 166
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	18	17 572	-71 443
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)		-147 862	223 225
Całkowite dochody ogółem		2 273 483	3 764 161
przypadający na akcjonariuszy Banku		2 263 873	3 751 189
przypadający na udziały mniejszości		9 610	12 972

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. zł)

	NOTA	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa, należności od Banku Centralnego	21	9 620 329	9 933 637
Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		158	840
Należności od banków	22	7 202 675	7 908 626
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	23	3 753 979	2 744 415
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	24	2 407 545	4 440 541
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25	2 394 086	4 713 116
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	26	76 380 061	79 077 983
Należności z tytułu leasingu finansowego	27	3 103 477	3 437 383
Instrumenty zabezpieczające	28	87 543	157 899
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	29	21 274 025	15 128 906
dostępne do sprzedaży		17 466 202	13 249 845
utrzymywane do terminu wymagalności		3 807 823	1 879 061
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	31	39 908	141 783
Inwestycje w jednostki podporządkowane	32	239 949	308 756
Wartości niematerialne	33	708 473	745 661
Rzeczowe aktywa trwałe	34	1 822 396	1 906 036
Nieruchomości inwestycyjne	35	65 239	70 852
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	18	682 728	388 337
aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		220 581	4 626
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		462 147	383 711
Inne aktywa	36	833 483	835 991
AKTYWA RAZEM		130 616 054	131 940 762
PASYWA			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	38	1 100 176	4 817 499
Zobowiązania wobec innych banków	39	7 379 005	10 175 521
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	23	981 354	405 979
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	24	1 592 073	5 145 498
Zobowiązania wobec klientów	40	97 249 996	90 889 048
Instrumenty zabezpieczające	28	150 452	373
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	41	2 032 234	2 470 702
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	31	-	-
Zobowiązania tytułu podatku dochodowego	18	6 080	307 116
bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		3 575	304 569
rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 505	2 547
Rezerwy	42	255 009	306 739
Pozostałe zobowiązania	43	1 498 599	1 385 849
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		112 244 978	115 904 324
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Banku)			
Kapitał zakładowy	47	262 331	262 213
Pozostałe kapitały	48	15 587 032	12 194 504
Zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego	48	2 438 656	3 490 596
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Banku) razem		18 288 019	15 947 313
Udziały mniejszości		83 057	89 125
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		18 371 076	16 036 438
PASYWA RAZEM		130 616 054	131 940 762

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

Za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 oraz od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008

KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU												
POZOSTAŁE KAPITAŁY												
KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	RÓŻNICE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	ZYSK Z LAT UBIEGŁYCH ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY MNIJSZOŚCI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		
262 213	12 194 504	9 105 832	1 237 850	1 579 227	34 326	-112 786	3 490 596	15 947 313	89 125	16 036 438		
118	16 791	14 400	-	-	-	-	-	16 909	23	16 932		
118	14 400	14 400	-	-	-	-	-	14 518	-	14 518		
-	2 391	-	-	-	-	-	-	2 391	23	2 414		
-	-81 088	-	-	-	-81 088	-	-	-81 088	-	-81 088		
-	41 045	-	-	-	41 045	-	-	41 045	-	41 045		
-	-122 133	-	-	-	-122 133	-	-	-122 133	-	-122 133		
-	3 463 675	-	100 000	3 354 397	-	-	-1 051 940	-2 411 735	1 687	2 413 422		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-7 924	-7 924		
-	3 463 675	-	100 000	3 354 397	-	-	-3 463 675	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	2 411 735	2 411 735	9 611	2 421 346		
-	-6 850	-	-	59 924	-	-66 774	-	-6 850	-7 778	-14 628		
-	-15 469	-	-	51 305	-	-66 774	-	-15 469	-	-15 469		
-	8 619	-	-	8 619	-	-	-	8 619	-7 778	841		
262 331	15 587 032	9 120 232	1 337 850	4 993 548	-46 762	-179 560	2 438 656	18 288 019	83 057	18 371 076		

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU												
	POZOSTAŁE KAPITAŁY											
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	RÓŻNICE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	ZYSK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY MNIEJSZOŚCI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	
Kapitał własny na 1.01. 2008	261 867	12 393 624	9 063 248	1 237 850	2 083 585	-278 594	-23 091	2 011 297	14 666 788	80 507	14 747 295	
Opcje menadżerskie	346	45 673	42 025	-	-	-	-	3 648	46 019	10	46 029	
Realizacja opcji (emisja akcji)	346	42 025	42 025	-	-	-	-	-	42 371	-	42 371	
Wycena opcji menadżerskich	-	3 648	-	-	-	-	-	3 648	3 648	10	3 658	
Wycena instrumentów finansowych	-	312 920	-	-	-	312 920	-	-	312 920	-	312 920	
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczoney	-	175 172	-	-	-	175 172	-	-	175 172	-	175 172	
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających pomniejszona o podatek dochodowy	-	137 748	-	-	-	137 748	-	-	137 748	-	137 748	
Podział wyniku za rok ubiegły i wynik roku bieżącego	-	-468 577	-	-	-504 357	-	-	35 781	1 010 722	8 608	1 019 330	
Wypłata dywidendy	-	-1 032 357	-	-	-1 032 357	-	-	-1 484 884	-2 517 241	-4 364	-2 521 605	
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych dotyczących lat ubiegłych	-	563 780	-	-	528 000	-	-	-563 781	-	-	-	
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	3 527 964	3 527 964	12 972	3 540 936	
Pozostałe	-	-89 136	559	-	-	-	-89 695	-	-89 136	-	-89 136	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-89 695	-	-	-	-	-89 695	-	-89 695	-	-89 695	
Zbycie akcji własnych	-	559	559	-	-	-	-	-	559	-	559	
Kapitał własny na 31.12.2008	262 213	12 194 504	9 105 832	1 237 850	1 579 227	34 326	-112 786	3 490 596	15 947 313	89 125	16 036 438	

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

(w tys. zł)

	ROK 2009	ROK 2008
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej – metoda pośrednia		
Zysk netto	2 411 735	3 527 964
Korekty razem:	6 452 432	-4 820 719
Amortyzacja	441 310	413 043
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	-58 076	-104 708
(Zysk) strata z tytułu różnic kursowych	204 929	-338 490
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-151 611	-74 235
Utrata wartości aktywów finansowych	-	-
Odsetki i dywidendy	-914 015	-78 857
Zmiana stanu należności od banków	4 005 672	-352 545
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	1 309 466	-514 689
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	2 032 996	-2 517 583
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz weksli uprawniających do redyskonta w Banku Centralnym	2 698 604	-12 419 678
Zmiana stanu należności z tytułu leasingu finansowego	333 906	-393 615
Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	-33 698	2 867 342
Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku dochodowego	-60 865	-36 113
Zmiana stanu pozostałych aktywów	94 146	868 390
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-6 513 839	5 050 908
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu	575 375	-85 403
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej	-3 553 425	3 484 216
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	6 360 948	944 970
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-4 730	49 346
Zmiana stanu rezerw	-51 730	-73 089
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	244 074	-1 769 038
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)	-1 142 078	-583 963
Bieżące obciążenie podatkowe	635 073	843 072
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	8 864 167	-1 292 755
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	185 312 285	24 768 473
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	-	87
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	184 537 676	24 589 216
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	6 028	11 349
Inne wpływy inwestycyjne	768 581	167 821
Wydatki z działalności inwestycyjnej	-190 767 957	-24 242 440
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	-7 500	-5 182
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	-190 436 851	-23 731 036
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-323 606	-506 222
Inne wydatki inwestycyjne	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-5 455 672	526 033

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (cd.)

(w tys. zł)

	ROK 2009	ROK 2008
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z działalności finansowej	510 446	254 915
Emisja dłużnych papierów wartościowych	495 928	211 985
Emisja akcji zwykłych	14 518	42 371
Sprzedaż akcji zwykłych	-	559
Wydatki z działalności finansowej	-932 528	-4 079 719
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-932 528	-1 562 478
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	-2 517 241
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-422 082	-3 824 804
Przepływy pieniężne netto razem	2 986 413	-4 591 526
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	2 986 413	-4 591 526
Środki pieniężne na początek okresu	11 666 789	16 258 315
Środki pieniężne na koniec okresu	14 653 202	11 666 789

Noty objaśniające

(w tys. zł)

1. Informacje ogólne

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Pekao S.A. („Grupa”) jest Bank Pekao S.A. (zwany dalej: „Spółka dominująca”, „Jednostka dominująca”, „Bank”) z siedzibą Centrali w Warszawie, ul. Grzybowska 53/57, 00-950 Warszawa. Bank został wpisany do rejestru handlowego w dniu 29 października 1929 roku na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie i funkcjonuje nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

Bank Pekao S.A. jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000014843.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000010205.

Czas trwania Spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. stanowi część Grupy Kapitałowej Banku UniCredit S.p.A. z siedzibą w Rzymie, Włochy.

Akcje Banku są notowane na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Papiery wartościowe Banku znajdujące się w obrocie na rynkach regulowanych są klasyfikowane w sektorze bankowym.

Bank Pekao S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonych w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych polskich, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi działalność maklerską, leasingową, faktoringową oraz świadczy inne usługi finansowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodził Bank Pekao S.A. jako jednostka dominująca oraz następujące spółki zależne:

JEDNOSTKA	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUPY W KAPITAŁE/W GŁOSACH	
JEDNOSTKI ZALEŻNE OBJĘTE KONSOLIDACJĄ			31.12.2009	31.12.2008
Open Joint Stock Company UniCredit Bank /d. UniCredit Bank Ltd/, w tym:	Łuck, Ukraina	Bankowa	100,00	100,00
<i>BDK Consulting Ltd.</i>	<i>Łuck, Ukraina</i>	<i>Usługi konsultingowe, hotelowe i transportowe</i>	<i>99,99</i>	<i>99,99</i>
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	100,00	100,00
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	100,00	100,00
Pekao Leasing Sp. z o.o. (*)	Warszawa	Usługi leasingowe	36,49	100,00
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	100,00	100,00
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	65,00	65,00
Pekao Telecentrum Sp. z o. o.	Kraków	Usługowa	100,00	100,00
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa pomocnicza	100,00	100,00
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	100,00	100,00
Pekao Bank Hipoteczny S.A. (**)	Warszawa	Bankowa	99,96	99,96
Pekao Leasing Holding S.A., w tym: (*)	Warszawa	Usługi leasingowe	80,10	80,10
<i>Pekao Leasing i Finanse S.A.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Usługi leasingowe</i>	-	<i>80,10</i>
<i>Pekao Auto Finanse S.A.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Usługi leasingowe</i>	-	<i>80,10</i>
<i>Pekao Leasing Sp. z o.o.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Usługi leasingowe</i>	<i>50,87</i>	-
Holding Sp. z o.o. /d. Final Holding Sp. z o.o./, w tym:(**)	Warszawa	Holding niefinansowy	100,00	100,00
<i>PKBL S.A. /w upadłości/ (***)</i>	<i>b.d.</i>	<i>Nie prowadzi działalności</i>	-	<i>84,51/84,79</i>
<i>Pekao Bank Hipoteczny S.A.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Bankowa</i>	<i>0,04</i>	<i>0,04</i>
<i>Finanse plc</i>	<i>Londyn, Wlk. Brytania</i>	<i>Pośrednictwo Finansowe</i>	<i>0,02</i>	<i>0,02</i>
Finanse plc (**)	Londyn, Wlk. Brytania	Pośrednictwo Finansowe	99,98	99,98
JEDNOSTKI ZALEŻNE NIE OBJĘTE KONSOLIDACJĄ				
Pekao Property S.A., w tym:	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
<i>Metropolis Sp. z o.o.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Spółka specjalnego przeznaczenia – działalność deweloperska</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>
<i>Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Spółka specjalnego przeznaczenia – działalność deweloperska</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/, w tym:	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
<i>FPB Media Sp. z o.o.</i>	<i>Warszawa</i>	<i>Działalność deweloperska</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	100,00	100,00

(*) Łączny udział Grupy w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49%, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87%).

(**) Łączny udział Grupy w kapitale własnym spółki Pekao Bank Hipoteczny S.A. wynosi 100% (udział bezpośredni Banku 99,96%, udział pośredni przez Holding Sp. z o.o. 0,04%).

Łączny udział Grupy w kapitale własnym spółki Finanse plc wynosi 100% (udział bezpośredni Banku 99,98%, udział pośredni przez Holding Sp. z o.o. 0,02%).

(***) W lutym 2010 roku Zarząd Holding Sp. z o.o. powziął informację o ukończeniu postępowania upadłościowego PKBL S.A. w upadłości.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Jednostki stowarzyszone

Grupa Banku Pekao S.A. posiada udziały w następujących jednostkach stowarzyszonych:

JEDNOSTKA	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUPY W KAPITALE/W GŁOSACH	
			31.12.2009	31.12.2008
Central Poland Fund LLC (*)	Wilmington, Delaware USA	Fundusz inwestycyjny	53,19	53,19
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o. (**)	Warszawa	Działalność pomocnicza, finansowa i ubezpieczeniowa	50,00	50,00
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	49,00	49,00
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	Warszawa	Obrót nieruchomościami	25,00	25,00
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	34,44	34,44
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności	40,00	40,00
Polish Banking System S.A. /w likwidacji/	Warszawa	Spółka w likwidacji	48,90	48,90
PPP Budpress Sp. z o.o. /w likwidacji/	Żyrardów	Spółka w likwidacji	36,20	36,20

(*) Grupa posiada ponad 50% głosów w jednostce Central Poland Fund LLC. Grupa nie sprawuje kontroli nad tą jednostką ze względu na zapisy zawarte w umowie spółki.

(**) Grupa posiada 50% głosów w jednostce Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o. Zaangażowanie to ze względu na zapisy zawarte w umowie Spółki stanowi inwestycję Grupy w jednostkę stowarzyszoną.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa nie posiada udziałów w jednostkach współkontrolowanych.

Zmiany w strukturze Grupy

Na dzień 31 grudnia 2009 roku w stosunku do danych zaprezentowanych na dzień 31 grudnia 2008 roku skład Grupy Kapitałowej zmienił się o dwie spółki zależne Pekao Leasing i Finanse S.A. oraz Pekao Auto Finanse S.A., w związku z transakcją połączenia – opisaną poniżej.

Połączenia jednostek gospodarczych

W dniu 30 kwietnia 2009 roku miała miejsce transakcja związana z połączeniem jednostek gospodarczych należących do Grupy Pekao S.A.

Transakcja ta dotyczyła integracji spółek leasingowych, w której cały majątek spółek Pekao Leasing i Finanse S.A. oraz Pekao Auto Finanse S.A. (spółki zależne Pekao Leasing Holding S.A. będącej spółką zależną Banku Pekao S.A.) został przeniesiony na spółkę Pekao Leasing Sp. z o.o., spółkę zależną Banku Pekao S.A.

W poprzednich okresach sprawozdawczych, wyżej wymienione podmioty były objęte konsolidacją.

Transakcja ta została zakwalifikowana jako transakcja połączenia jednostek pod wspólną kontrolą i została ujęta według wartości księgowej zgodnie z polityką rachunkowości stosowaną w ramach Grupy UniCredit.

Jednostka przejmująca rozpoznała aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki.

W wyniku tej transakcji nie zostały rozpoznane wartość firmy ani ujemna wartość firmy.

W celu połączenia Spółka Pekao Leasing Sp. z o.o. wyemitowała udziały, które zostały objęte przez udziałowców spółki Pekao Leasing Holding S.A., spółki zależnej Banku Pekao S.A., w zamian za wniesione przez nich do Spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. aktywa i zobowiązania spółek Pekao Leasing i Finanse S.A. oraz Pekao Auto Finanse S.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W wyniku powyższej transakcji kapitał zakładowy spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. został podwyższony o kwotę 153 441 tys. zł w drodze ustanowienia 69 746 nowych udziałów o wartości nominalnej 2 200 zł każdy.

Stosunek przydziału akcji, tj. stosunek w jakim udziałowcy spółki Pekao Leasing Holding S.A. objęli udziały spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. wynosi:

- 1) za każde 292 797 akcji spółki Pekao Leasing i Finanse S.A. otrzymano 1 udział spółki Pekao Leasing Sp. z o.o.;
- 2) za każde 41 997 akcji spółki Pekao Auto Finanse S.A. otrzymano 1 udział spółki Pekao Leasing Sp. z o.o.

Ponadto, z tytułu dokonania zaokrągleń w dół liczby akcji wynikających z powyższego stosunku wymiany Pekao Leasing Holding S.A. otrzymała dopłaty, odpowiednio: 1 236,69 zł oraz 486,41 zł jako jedyny akcjonariusz swoich spółek zależnych. Parytet wymiany akcji określono w oparciu o wycenę spółek Pekao Leasing Sp. z o.o., Pekao Leasing i Finanse S.A. oraz Pekao Auto Finanse S.A. na dzień 1 listopada 2008 roku dokonaną metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość spółek wynosiła: Pekao Leasing Sp. z o.o. – 270 milionów złotych, Pekao Leasing i Finanse S.A. – 220 milionów złotych i Pekao Auto Finanse S.A. – 250 milionów złotych.

Aktywa i zobowiązania ujęte na dzień połączenia

W dniu 30 kwietnia 2009 roku niżej wymienione aktywa i zobowiązania zostały przeniesione ze spółek Pekao Leasing i Finanse S.A. oraz Pekao Auto Finanse S.A. do spółki Pekao Leasing Sp. z o.o.:

Pekao Leasing i Finanse S.A.

NAZWA POZYCJI	WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA DZIEŃ 30.04.2009
AKTYWA	
Środki pieniężne	3 257
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	1 024 122
Aktywa leasingowe przeznaczone do sprzedaży	3 370
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	17 481
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	29 166
Pozostałe aktywa	4 307
Aktywa razem	1 081 703
PASYWA	
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 143
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	867 655
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	23 983
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przedmiotów leasingu	15 025
Zobowiązania z tytułu podatków oraz rezerwa na odroczony podatek dochodowy	5 908
Pozostałe zobowiązania	8 877
Kapitał własny razem	159 112
Pasywa razem	1 081 703

Pekao Auto Finanse S.A.

NAZWA POZYCJI	WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA DZIEŃ 30.04.2009
AKTYWA	
Środki pieniężne	1 637
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	836 327
Aktywa leasingowe przeznaczone do sprzedaży	4 502
Rzeczowe aktywa trwałe	11 475
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	24 682
Pozostałe aktywa	1 802
Aktywa razem	880 425
PASYWA	
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	330
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	693 031
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 993
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przedmiotów leasingu	8 429
Zobowiązania z tytułu podatków oraz rezerwa na odroczony podatek dochodowy	2 877
Pozostałe zobowiązania	3 596
Kapitał własny razem	169 169
Pasywa razem	880 425

W 2008 roku nie miały miejsca transakcje związane z połączeniem jednostek gospodarczych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 11 marca 2010 roku.

4. Istotne zasady rachunkowości

4.1 Oświadczenie o zgodności

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe”) Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych

4.2 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

a) Informacje ogólne

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących „Grupę” oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności.

Sprawozdanie zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji.

Standardy i interpretacje, które weszły w życie w 2009 roku i miały istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zostały opisane w punkcie 4.2 b i 4.2 c.

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym (Załącznik 1 oraz Załącznik 2 do Sprawozdania).

W ocenie Grupy zmiany standardów i interpretacji nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, za wyjątkiem nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

MSSF 9, opublikowany 12 listopada 2009 roku, obowiązujący za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie. Nowy standard jest częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”.

Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:

- likwidacja kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności,
- wprowadzenie dwóch kategorii aktywów finansowych: wycenianych według zamortyzowanego kosztu i wycenianych według wartości godziwej,
- nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
- likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych.

Grupa jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Grupy, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Grupy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Przedstawione poniżej zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich zaprezentowanych okresów sprawozdawczych za wyjątkiem zmiany dotyczącej rachunkowości zabezpieczeń.

Zasady te zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy.

b) Zmiany w niniejszym sprawozdaniu finansowym będące efektem zmian w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Z dniem 1 stycznia 2009 roku Grupa zastosowała zmieniony standard MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

W wyniku zastosowania standardu, wprowadzono sprawozdanie z całkowitych dochodów. Zmiana zasad rachunkowości w tym zakresie miała jedynie wpływ na prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego, bez wpływu na wielkość prezentowanego zysku na jedną akcję.

Ujawnienia w zakresie instrumentów finansowych

Z dniem 1 stycznia 2009 roku Grupa zastosowała zmieniony standard MSSF 7 „Instrumenty finansowe – ujawnianie informacji”.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w szczególności (patrz Nota 5.9):

- przedstawiono trzystopniową hierarchię wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych wraz ze specyficznym zakresem ujawnień,
- rozszerzono informację w zakresie wymagalności zobowiązań finansowych.

Segmenty operacyjne

Z dniem 1 stycznia 2009 roku Grupa zastosowała nowy standard MSSF 8 „Segmenty operacyjne”, gdzie prezentacja informacji według segmentów operacyjnych oparta jest o stosowany Model Zarządczy, w którym głównym kryterium podziału sprawozdawczości Grupy na segmenty jest klasyfikacja klienta w zależności od jego profilu i modelu obsługi (patrz Nota 7).

c) Pozostałe zmiany w sprawozdaniu finansowym

Prezentacja pozycji rachunku zysków i strat

Grupa kierując się zasadą ujednolicenia prezentacji stosowanej w Grupie UniCredit, począwszy od I kwartału 2009 roku, dokonała zmiany prezentacji pozycji rachunku zysków i strat. Celem zmiany było zapewnienie efektu porównywalności pozycji rachunku zysków i strat do raportów publikowanych przez Grupę UniCredit zarówno na rynku polskim jak i innych rynkach europejskich.

Przekształcenie danych okresów porównawczych rachunku zysków i strat nie miało wpływu na wysokość wyniku Grupy (patrz Nota 53).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wprowadzenie rachunkowości zabezpieczeń dla nowych powiązań zabezpieczających

Począwszy od II kwartału 2009 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) dla instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające, pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe-ujmowanie i wycena”.

Dodatkowo, począwszy od II kwartału 2009 roku Grupa desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) nowe powiązanie zabezpieczające obejmujące aktywa i zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu zabezpieczone instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) (patrz Nota 28).

4.3 Konsolidacja

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe Banku Pekao S.A. oraz dane finansowe jego jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2009 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są na ten sam dzień sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej oraz według tych samych zasad rachunkowości we wszystkich istotnych aspektach.

Wszystkie salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są również eliminowane, chyba że, dostarczają dowodów na trwałą utratę wartości, która powinna zostać ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy.

Inwestycje w jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki, w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Sprawowaniu kontroli zwykle towarzyszy posiadanie większości liczby głosów w organie stanowiącym danej jednostki. Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę do dnia ustania kontroli.

Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia kontroli), aktywa i pasywa spółki zależnej wyceniane są w wartości godziwej. Nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt nabycia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto jednostki zależnej (tzw. ujemna wartość firmy) różnicę ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Powyższa zasada nie dotyczy transakcji nabycia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, których aktywa i pasywa ujmuje się według ich wartości księgowej.

Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą według wartości księgowych

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank Pekao S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy UniCredit, której Bank jest członkiem, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Przyjęte zasady rachunkowości są następujące:

Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Grupy. Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych, dane porównawcze, dotyczące prezentowanych okresów historycznych nie są przekształcane.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Jeśli z transakcją związane jest nabycie udziałów mniejszości, to nabycie udziałów mniejszości ujmowane jest odrębnie.

W MSSF brak wskazówek, w jaki sposób określa się procent udziałów mniejszości nabytych z perspektywy spółki zależnej. Stąd Bank Pekao S.A., w celu określenia wartości nabytych udziałów mniejszości stosuje parametry określone z poziomu podmiotu dominującego.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostka stowarzyszona jest to jednostka, na którą Grupa wywiera znaczący wpływ i która nie jest ani jej jednostką zależną, ani wspólnym przedsięwzięciem. Z reguły Grupa posiada w jednostce stowarzyszonej od 20% do 50% głosów. Sprawozdania finansowe jednostki stowarzyszonej są podstawą wyceny posiadanych przez Grupę udziałów według metody praw własności. Dni bilansowe jednostek stowarzyszonych i Grupy są jednakowe.

Po początkowym ujęciu, inwestycja w jednostkę stowarzyszoną jest wykazywana w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału Grupy w aktywach netto tej jednostki, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Rachunek zysków i strat odzwierciedla udział w wynikach działalności jednostki stowarzyszonej. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostki stowarzyszonej, Grupa ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to właściwe, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym. Wyплаты z zysku obniżają wartość bilansową inwestycji.

Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty chyba, że przyjęła na siebie obowiązek lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski i straty na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych.

Inwestycje w jednostki współkontrolowane

Inwestycje Grupy w jednostki współkontrolowane są ujmowane metodą praw własności zgodnie z zasadami opisanymi dla inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

4.4 Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Zarząd Banku pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających.

Szacunki dokonane na datę bilansową odzwierciedlają warunki, które istniały w tych datach (np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut). Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Główne założenia oraz subiektywne oceny przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Grupę dotyczą przede wszystkim:

- Utraty wartości aktywów finansowych
Przyjęte założenia dotyczące szacowania utraty wartości kredytów i pożyczek zostały opisane w nocie 4.7. w części zatytułowanej „Utrata wartości aktywów finansowych”.
- Utraty wartości aktywów trwałych
Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwanej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwanej. Wartość możliwa do odzyskania jest jedną z dwóch następujących wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartość godziwa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszona o koszty zbycia lub wartość użytkowa ustalana dla poszczególnych składników aktywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależne od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Grupa ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących między innymi przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych, innych czynników jak na przykład brak płynności. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

- Wyceny instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży
Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nie kwotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny obejmują w miarę możliwości dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Grupa przyjmuje również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę instrumentów finansowych.
- Wyceny opcji menadżerskich
Przyjęte założenia dotyczące wyceny opcji menadżerskich zostały opisane w Nocie 44 „Świadczenia pracownicze”.
- Kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe.
Rezerwę na odprawy emerytalne i rentowe ustala się metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno, zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej uzależniona od:
 - podstawy wymiaru odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej oraz współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
 - przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie z uwzględnieniem prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego i dyskonta finansowego.

Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego obejmuje możliwość zwolnienia się z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy i ryzyko śmierci.

Dyskonto finansowe bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka i nominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze.

Wartość firmy

Bank dokonuje testów utraty wartości firmy przejętej w wyniku transakcji połączenia Banku Pekao S.A. z wydzieloną częścią majątku Banku BPH S.A. pod kątem wystąpienia przesłanek utraty wartości w okresach rocznych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.5 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

- Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym Oddziału Banku w Paryżu wycenia się w walucie funkcjonalnej, tj. walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich. Złoty jest walutą funkcjonalną i prezentacyjną jednostki dominującej.

Grupa jako kurs zamknięcia przyjmuje kurs średni Narodowego Banku Polskiego („NBP”) obowiązujący na dzień bilansowy.

- Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmują się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmują się łącznie ze zmianami wartości godziwej w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

- Spółki wchodzące w skład Grupy

Przy konsolidacji aktywa i pasywa jednostek zagranicznych są przeliczane na walutę polską, tj. walutę prezentacji według kursu zamknięcia obowiązującego na dzień bilansowy. Przychody i koszty w rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich okresu obrotowego, za wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczące i kurs średni nie jest akceptowalnym przybliżeniem kursu z dnia transakcji. W takiej sytuacji przychody i koszty są przeliczane w oparciu o kurs z dnia transakcji.

Dane ujęte w sprawozdaniach finansowych, Oddziału Banku w Paryżu oraz spółek zagranicznych Grupy zostały przeliczone na złoty z walut funkcjonalnych tych jednostek przy zastosowaniu następujących kursów:

- do przeliczenia pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku zastosowano średnie kursy ogłoszone przez NBP odpowiednio na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku, które wyniosły:

	31.12.2009	31.12.2008
1 zł za 1 UAH	0,3558	0,3730
1 zł za 1 EUR	4,1082	4,1724

- do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku oraz za okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku zastosowano średnie arytmetyczne średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku oraz w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku, które wyniosły:

	2009	2008
1 zł za 1 UAH	0,3897	0,4525
1 zł za 1 EUR	4,3406	3,5321

Różnice kursowe z wyceny jednostek zagranicznych ujmują się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Wartość firmy powstająca w wyniku nabycia jednostki działającej za granicą oraz jakiegokolwiek korekty wartości bilansowej aktywów i pasywów do wartości godziwej, powstałe w wyniku nabycia jednostki działającej za granicą traktuje się jako aktywa i pasywa jednostki działającej za granicą tj. wyraża się je w walucie funkcjonalnej jednostki działającej za granicą i przelicza po kursie zamknięcia, jak opisano wyżej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.6 Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Jednostki Grupy w rachunku zysków i strat ujawniają wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (od nowej niższej wartości instrumentu, to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). Do wyliczenia przychodów odsetkowych od nowo ustalonej wartości instrumentu stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Przychody i koszty z tytułu prowizji są rozliczane według następujących metod:

- opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów lub kosztów odsetkowych i zostały opisane powyżej,
- opłaty i prowizje dotyczące kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych są rozliczane w czasie metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą,
- pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę (wykonanie operacji bankowych na rachunkach, operacje z tytułu obsługi kart płatniczych, działalność maklerska, factoringowa oraz akwizycja) są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Ponadto, wynik z pozycji wymiany zawiera marże uzyskane na transakcjach walutowych z klientami Grupy oraz ujmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Grupa zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.

Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są jako odrębna pozycja kapitałów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Wynik na instrumentach pochodnych oraz papierach wartościowych przeznaczonych do obrotu
Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, kar, grzywien, przychodów z leasingu operacyjnego oraz rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości należności spornych. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty reklamacji klientów, zapłacone odszkodowania oraz koszty odpisów z tytułu utraty wartości należności spornych.

4.7 Wycena aktywów i zobowiązań finansowych, pochodne instrumenty finansowe

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe kwalifikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy
Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Do tej kategorii Grupa kwalifikuje także instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi).

Do aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat kwalifikuje się dłużne papiery wartościowe, które zostały wyznaczone przez Grupę w celu eliminacji bądź znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny i ujmowania pomiędzy dłużnymi papierami wartościowymi a instrumentami pochodnymi ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej tych papierów. W przeciwnym przypadku papiery te zostałyby zakwalifikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, a wycena instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających te papiery zostałaby odniesiona do rachunku zysków i strat.

- Utrzymywane do terminu wymagalności

Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowiący zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży; oraz
- c) spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe zaliczone do tej kategorii wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w przychodach odsetkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- **Pożyczki i należności**

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży; lub
- c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do tej kategorii zaliczane są dłużne papiery wartościowe zakupione od emitenta, dla których nie istnieje aktywny rynek, kredyty, pożyczki, należności z tytułu transakcji reverse repo i inne należności nabyte i udzielone. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

- **Dostępne do sprzedaży**

Są to aktywa finansowe, dla których okres utrzymywania nie jest określony. W skład portfela wchodzi: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz pożyczki i należności nieuwzględnione w pozostałych kategoriach. Odsetki od aktywów dostępnych do sprzedaży nalicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujemne się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do zamortyzowanego kosztu odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży aktywa bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wyznaczonych jako aktywa wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, przeznaczonych do obrotu (z wyłączeniem instrumentów pochodnych), utrzymywanych do terminu wymagalności i dostępnych do sprzedaży Grupa ujemne i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujemowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujemowane i wyłączone z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Reklasyfikacja aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych sklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, który odpowiada definicji pożyczek i należności, Grupa może przekwalifikować z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności, w przypadku gdy Grupa ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujemne w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ponadto Grupa dopuszcza reklasyfikację składnika aktywów finansowych zakwalifikowanego do grupy aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu – kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika lub grupy aktywów finansowych została poniesiona wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości na skutek wydarzeń, które nastąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy zdarzenia mają wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne dotyczące tych aktywów, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych Grupa zalicza, między innymi, informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie lub opóźnienie spłaty, równe i większe niż 90 dni, odsetek, części kapitału lub prowizji,
- wynikająca z trudności finansowych dłużnika restrukturyzacja zadłużenia,
- złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika lub o wszczęcie postępowania naprawczego,
- zanik aktywnego rynku na dane aktywo finansowe, spowodowany trudnościami finansowymi emitenta,
- wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie, lub
 - krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłaceniem aktywów w grupie.

Grupa dokonuje podziału należności kredytowych i leasingowych ze względu na wielkość zaangażowania na portfel indywidualny i portfel grupowy.

W portfelu indywidualnym każda pojedyncza ekspozycja kredytowa i leasingowa jest poddawana testowi na utratę wartości. W przypadku rozpoznania utraty wartości tworzony jest odpis aktualizujący wartość należności.

W portfelu grupowym identyfikowane są grupy o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które następnie zbiorczo oceniane są pod kątem utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii pożyczek i należności, należności z tytułu leasingu finansowego lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowi różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat, zabezpieczeń i innych źródeł spłaty, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona przez odpis aktualizujący, a kwota odpisu obciąża rachunek zysków i strat.

Kalkulacja bieżącej wartości oszacowanych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejścia zabezpieczenia, pomniejszonego o koszty przejścia i sprzedaży.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych łącznie pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów odzysków generowanych z aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry odzysków są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji, tak aby uwzględnić oddziaływanie bieżących warunków oraz wykluczyć czynniki mające wpływ w okresie historycznym, które nie występują obecnie.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

W zakresie portfela aktywów, dla których nie stwierdzono utraty wartości, Grupa tworzy odpis na straty poniesione, lecz nie zidentyfikowane (IBNR). Odpis z tytułu IBNR odzwierciedla poziom straty kredytowej, który wystąpił na skutek zaistnienia zdarzeń utraty wartości, które nie zostały zidentyfikowane przez Bank do dnia bilansowego, ustalonej na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyki ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia IBNR. Odpis z tytułu IBNR liczony jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, wypracowane na bazie danych historycznych. Kalkulacja IBNR uwzględnia koncepcję okresu ujawniania straty kredytowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyśięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyśięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Zobowiązania pozabilansowe

Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Przyszłe przepływy dotyczące zobowiązań pozabilansowych oblicza się na podstawie dostępnego limitu oraz terminu odpowiadającego końcowej dacie tego zobowiązania i prawdopodobieństwa wypływu środków z Banku.

Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od kontrahenta transakcji. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych: transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy, opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne bazujące na kursach papierów wartościowych i wartości indeksów akcji. Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej w dniu zawarcia transakcji, a następnie wyceniane do wartości

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności, który ze sposobów wyceny jest właściwy. Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych prezentowana jest w pozycji „Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych”, a ujemna – w pozycji „Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych”. W przypadku nabycia instrumentu finansowego, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, a całość lub część przepływów pieniężnych związanych z takim instrumentem finansowym zmienia się w sposób podobny do tego, jaki wbudowany instrument pochodny powodowałby samodzielnie, wbudowany instrument pochodny wykazuje się odrębnie od umowy zasadniczej. Następuje to wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- instrument finansowy nie jest zaliczany do aktywów przeznaczonych do obrotu lub aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, których skutki przeszacowania są odnoszone do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego.

W przypadku umów nie będących instrumentami finansowymi, których składnikiem jest instrument spełniający powyższe warunki, wycenę wbudowanego instrumentu pochodnego zalicza się odpowiednio do aktywów lub zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w korespondencji z rachunkiem zysków i strat zgodnie z zasadami wyceny instrumentów pochodnych.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego czy dany instrument pochodny jest zaliczony do portfela przeznaczonego do obrotu lub czy dany instrument jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu odnoszone są do rachunku zysków i strat.

Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako pozycje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) oraz przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*), pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie wycena”.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia wartości godziwej (*fair value hedge*)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających odsetkowe pozycje zabezpieczane prezentowany jest w przychodach lub kosztach odsetkowych.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeśli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę), zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń albo Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Korekta z tytułu zabezpieczanego ryzyka na odsetkowej pozycji zabezpieczanej jest amortyzowana do rachunku wyników nie później niż w momencie zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są:

- bezpośrednio do pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie,
- do rachunku zysków i strat w części stanowiącej nieefektywną część zabezpieczenia.

Kwoty ujęte w „kapitał z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat i są prezentowane w tych samych liniach, co poszczególne komponenty wyceny pozycji zabezpieczanej, tj. wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest prezentowany w przychodach lub kosztach odsetkowych, a wynik z tytułu rewaluacji walutowej jest prezentowany w wyniku z pozycji wymiany.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany. W takim przypadku łączne zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, początkowo ujęte w „kapitał z aktualizacji wyceny”, jeżeli zabezpieczenie było skuteczne, nadal są wykazywane w kapitale, aż do zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty ujęte w „kapitał z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat danego okresu.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe Grupa kwalifikuje do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wykazywane w wartości godziwej,
- zobowiązania finansowe nie przeznaczone do obrotu wykazywane w kwotach wymagających zapłaty, wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Do zobowiązań finansowych nie przeznaczonych do obrotu zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Grupę pożyczki oraz wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe.

Wyłączenie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Grupa wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Grupa spisuje należności w ciężar rezerw, gdy nie oczekuje dalszych przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki a także, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności. W takim przypadku wiąże się to również z udokumentowaniem nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi w tym obszarze.

Grupa wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.8 Wycena pozostałych pozycji skonsolidowanego bilansu

Wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie.

Wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych, a wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółek stowarzyszonych lub współkontrolowanych ujmuje się w ramach pozycji „Inwestycje w jednostki podporządkowane”.

Inne wartości niematerialne

Wartości niematerialne są kontrolowanymi przez Grupę zasobami majątkowymi nie mającymi formy fizycznej, identyfikowalnymi i powodującymi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Grupy, powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Głównie są to:

- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- autorskie prawa majątkowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych.

Wartości niematerialne początkowo ujmowane są według ceny nabycia. Późniejsza wycena wartości niematerialnych jest według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji przez szacowany okres użyteczności tego składnika. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Grupa alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Koszty modernizacji rzeczowych aktywów trwałych odpowiednio zwiększają ich wartość bilansową lub są ujmowane jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wtedy, gdy prawdopodobne jest, że z tytułu tych nakładów nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy a koszt tych nakładów można wiarygodnie zmierzyć.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem, budową czy wytworzeniem składnika aktywów, Grupa ujmuje jako koszty w okresie, w którym je poniesiono.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Wartość podlegająca amortyzacji jest to cena nabycia lub koszt wytworzenia danego aktywa pomniejszona o wartość końcową składnika. Stawki amortyzacji i wartość końcowa składników ustalone dla celów bilansowych są okresowo weryfikowane, przy czym rezultaty weryfikacji skutkują, w okresie, w którym weryfikację przeprowadzono.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych są następujące:

a) stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych:

Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	1,5% – 10,0%
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5% – 30,0%
Środki transportu	12,5% – 30,0%

b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych:

Licencje na programy komputerowe, prawa autorskie	10,0% – 50,0%
Poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3%
Pozostałe wartości niematerialne	33,0%

c) stawki amortyzacji dla nieruchomości inwestycyjnych:

Budynki i budowle	1,5% – 10,0%
-------------------	--------------

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne.

Wartość amortyzacji oraz odpis z tytułu utraty wartości obciąża rachunek zysków i strat w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane zgodnie z wymogami modelu ceny nabycia.

Nieruchomości inwestycyjne są wyłączone z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Leasing

Grupa jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania aktywa trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Grupa jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce aktywa trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie jednostki, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie jednostki.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingodawca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są dzielone między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingobiorca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Grupę całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Ponadto w pozycji tej ujmuje się rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuarialną. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Wysokość rezerwy utworzonej na odprawy emerytalne i rentowe ustalana jest na podstawie wyceny aktuarialnej dokonywanej przez niezależnego aktuarusza co najmniej raz na rok.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione zostaną ogólne kryteria ujmowania rezerw oraz szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Wysokość rezerwy z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia ustalana jest przez Grupę w oparciu o najlepsze dostępne oszacowania bezpośrednich nakładów, które w sposób nieodwrotny wynikają z restrukturyzacji oraz nie są związane z bieżącą działalnością Grupy.

Utworzone rezerwy ujmowane są w pasywach w pozycji „Rezerwy” oraz odpowiednio w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń.

Przychody przyszłych okresów oraz koszty rozliczane w czasie (pasywa)

Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach oraz rozliczenia z tytułu świadczeń na rzecz pracowników (m.in. bonus roczny i świąteczny, premie, nagrody oraz niewykorzystane urlopy).

Koszty i przychody rozliczane w czasie prezentuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Kapitały własne Grupy Kapitałowej

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez spółki Grupy Kapitałowej zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami, statutami i umowami spółek. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk / strata z lat ubiegłych. Pozycje kapitałów własnych jednostek zależnych, inne niż kapitał zakładowy, w części, w jakiej jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej, dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

Do kapitałów własnych Grupy Kapitałowej włącza się tylko te części kapitałów własnych jednostek zależnych, które powstały po dniu nabycia udziałów lub akcji przez jednostkę dominującą.

Kapitał własny Grupy stanowią:

- kapitał zakładowy – dotyczy jedynie kapitału Banku jako podmiotu dominującego i wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej,
- „premia emisyjna” – nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej pozostałe po pokryciu kosztów emisji. Ponadto w pozycji tej ujęto zmianę wartości udziałów mniejszości wynikającą ze zwiększenia udziału podmiotu dominującego w kapitale akcyjnym Banku. Przyjęta zasada jest zgodna z zasadami rachunkowości stosowanymi w Grupie UniCredit,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku Pekao S.A. tworzony jest zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 roku z zysku po opodatkowaniu,
- kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone są z odpisów z zysku,
- kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skutki wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne oraz wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji. W bilansie kapitał z aktualizacji wyceny prezentowany jest w ujęciu netto,
- kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych – obejmuje różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP oraz różnice kursowe powstałe z wyceny aktywów netto w podmiotach zagranicznych,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

g) pozostałe kapitały:

- kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutami Spółek z odpisów z zysku,
- składnik kapitałowy – obligacje zamienne na akcje – obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych,
- fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej przez Bank Pekao S.A.,

h) niepodzielony wynik z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych jednostek objętych konsolidacją metodą pełną,

i) zysk/strata netto stanowi zysk/strata wynikająca z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy.

Udziały mniejszości

Udziały mniejszości jest to część aktywów netto jednostki zależnej (w tym: część zysku lub straty), która przypada na udziały kapitałowe nie należące, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednostek zależnych, do Banku.

Płatności oparte na akcjach własnych

W Grupie realizowane są programy motywacyjne, w ramach których kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są prawa pierwszeństwa do nabycia akcji Banku oraz akcji podmiotu dominującego Spółki UniCredit S.p.A. (zob. Nota 44).

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych Banku Pekao S.A.

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o model Blacka-Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe”).

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte. W przypadku modyfikacji warunków przyznawania wynagrodzeń rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania lub wcześniejszego rozliczenia prawa do akcji, Grupa traktuje taką sytuację jako przyspieszenie nabycia uprawnień i bezzwłocznie ujmuje kwotę, która byłaby dalej ujmowana przez pozostały czas okresu nabywania uprawnień. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanego prawa do akcji nowym prawem do akcji, prawo anulowane i nowe prawo są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnego prawa.

Rozwładniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji (zob. Nota 19).

Opcje na akcje i akcje Spółki UniCredit S.p.A.

Jednostki Grupy Pekao S.A. przystąpiły do programu motywacyjnego Grupy UniCredit. Celem programu motywacyjnego jest zaoferowanie wybranym kluczowym pracownikom spółek Grupy opcji na akcje oraz akcji UniCredit S.p.A.

W tym przypadku spółki Grupy otrzymały od spółki dominującej wartość godziwą przyznanych pracownikom Grupy Pekao S.A. praw ustaloną w oparciu o model wyceny opcji Hull and White.

Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w kosztach wynagrodzeń.

W momencie realizacji tych instrumentów Grupa zobowiązana jest do zapłaty wartości godziwej przyznanych instrumentów na rzecz UniCredit S.p.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.9 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe jednostek Grupy odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub realizacji zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

4.10 Pozostałe pozycje

Zobowiązania warunkowe i promesy zobowiązań

Grupa zawiera transakcje, które w momencie zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, natomiast powodują powstanie zobowiązań warunkowych i promes zobowiązań. Zobowiązania warunkowe charakteryzują się tym, że są:

- potencjalnym zobowiązaniem, którego istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub niewystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie podlegają pełnej kontroli Grupy (np. prowadzone sprawy sporne),
- obecnym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie (przede wszystkim: niewykorzystane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje, akredytywy i poręczenia).

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych w rachunku przepływów środków pieniężnych składają się „Kasa, należności od Banku Centralnego” (z wyłączeniem obligacji NBP) oraz należności od banków o terminie wymagalności do 3 miesięcy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Polityka zarządzania ryzykiem Grupy ma na celu optymalizację struktury bilansu i pozycji pozabilansowych przy uwzględnieniu założonej relacji ryzyka do dochodu oraz kompleksowego ujęcia wpływu różnych rodzajów ryzyka, które Grupa podejmuje w swojej działalności biznesowej. Ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia oraz regularnie raportowane, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej.

Dalsza część noty opisuje wszystkie istotne ryzyka występujące w działalności Grupy.

5.1 Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Ponadto sprawuje ona nadzór nad zgodnością polityki Grupy w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Grupy.

Zarząd

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie, wdrażanie i funkcjonowanie procesów zarządzania ryzykiem poprzez wprowadzanie odpowiednich wewnętrznych regulacji, jak również uwzględniających wyniki kontroli audytu wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu obliczania kapitału wewnętrznego oraz za efektywność przeglądu procesu wyliczania kapitału wewnętrznego i jego monitoring. Ponadto wprowadza niezbędne korekty lub udoskonalenia do tych procesów i systemów, co do których zachodzi taka konieczność. Konieczność ta może być spowodowana zmianami poziomu ryzyka w działalności Banku, czynnikami otoczenia gospodarczego lub innymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów lub systemów.

Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat typów, skali, istotności ryzyk, na które narażona jest Grupa, jak również metod wykorzystywanych do ich zarządzania.

Zarząd Banku ocenia, czy działalność taka jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie, raportowanie i kontrola lub ograniczanie są prowadzone na odpowiednim poziomie w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Ponadto sprawdza, czy kierownictwo każdego szczebla efektywnie zarządza ryzykiem w ramach swoich kompetencji.

Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO)

Komitet ten odpowiada za przegląd i kontrolę zarządzania ryzykiem. W szczególności do jego obowiązków należy:

- nadzór i kontrola nad zarządzaniem ryzykiem,
- ustalanie wytycznych w zakresie zarządzania ryzykiem, alokację kapitału i optymalizację wskaźnika ryzyko/dochód.

Pion Zarządzania Ryzykami

Pion ten odpowiada za:

- budowę systemu ryzyka kredytowego w Banku, umożliwiającej prawidłowe rozpoznanie i zarządzanie ryzykiem, tworzenie struktury zarządzania tym ryzykiem oraz rozwijanie niezbędnej wiedzy na wszystkich szczeblach organizacji,
- zarządzanie i kontrolę ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności generowanego zarówno w działalności handlowej, jak również wynikającego ze struktury aktywów i pasywów,
- identyfikację i zarządzanie znaczącymi ryzykami i ocena zagregowanego kapitału ekonomicznego,
- rozwijanie i umacnianie systemu ryzyka operacyjnego oraz identyfikację i zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Grupy. Udział kredytów i pożyczek w bilansie Grupy powoduje, że jego utrzymanie na bezpiecznym poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności Grupy.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter scentralizowany i jest wykonywany przede wszystkim poprzez jednostki Pionu Zarządzania Ryzykami, umiejscowione w Centrali Banku oraz jego strukturach lokalnych. Integracja ryzyk w Pionie Zarządzania Ryzykami, w którym oprócz ryzyka kredytowego zostały przypisane także ryzyko rynkowe oraz operacyjne, umożliwia efektywne zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyk o charakterze kredytowym. Proces obejmuje wszystkie funkcje kredytowe – analizę kredytową, kredytowanie, monitorowanie i administrowanie oraz restrukturyzację i windykację. Każda z nich jest realizowana zgodnie z obowiązującą w danym roku obrachunkowym polityką kredytową Banku i wytycznymi do niej, przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Efektywność i skuteczność funkcji kredytowych jest osiągana przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod i metodologii kredytowych oraz zastosowaniu zaawansowanych narzędzi informatycznych, które zostały zintegrowane z głównym systemem informatycznym Banku. Procedury obowiązujące w Banku pozwalają na ograniczanie ryzyka kredytowego. W szczególności te dotyczące zasad oceny ryzyka transakcji, ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów, uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych oraz ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności, zgodnie z przyjętym w Banku systemem segmentacji klientów.

Dla wzrostu bezpieczeństwa działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o ograniczenia wynikające z przepisów Prawa bankowego oraz wewnętrzne normy ostrożnościowe. Dotyczą one w szczególności wskaźników koncentracji zaangażowania kredytowego dla określonych sektorów gospodarki, wskaźnika udziału znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku oraz limitów zaangażowania na poszczególne kraje, banki zagraniczne i krajowe instytucje finansowe. Uprawnienia do podejmowania decyzji kredytowych, ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności oraz wewnętrzne i zewnętrzne normy ostrożnościowe uwzględniają nie tylko kredyty, pożyczki i gwarancje, ale również transakcje pochodne i instrumenty dłużne.

Bank ustalił następujące limity portfelowe:

- udział znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku – akceptowany przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku,
- limity na segmenty klientów – ustalane w budżecie Banku,
- limity na produkty (kredyty hipoteczne udzielane klientom indywidualnym, finansowanie nieruchomości komercyjnych) – ustalane w budżecie Banku,
- ograniczenia sektorowe i koncentracji sektorowej – akceptowane przez Komitet Kredytowy Banku.

Z uwagi na fakt, że kluczowe limity ustalane są przez organy decyzyjne, które jednocześnie otrzymują i analizują raporty nt. ryzyka kredytowego (prezentujące w szczególności bazylejskie parametry ryzyka kredytowego), decyzje o limitach w znacznym stopniu uwzględniają ocenę ryzyka kredytowego wspartą wewnętrznymi systemami ratingowymi. Ponadto, Bank limituje transakcje kredytowe charakteryzujące się podwyższonym ryzykiem poprzez zastrzeżenie decyzyjności w tych przypadkach dla szczebli decyzyjnych z wyższym limitem uprawnień.

Ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają również jego okresowe przeglądy oraz bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej klientów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Modele ratingowe wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z wewnętrznych modeli ratingowych w zależności od segmentu klienta i/lub rodzaju ekspozycji.

Proces nadawania ratingu stanowi istotny element oceny ryzyka kredytowego klienta i transakcji, stanowiąc wstępny etap w procesie podejmowania decyzji kredytowej zarówno o udzieleniu jak i zmianie warunków kredytu oraz w procesie monitorowania jakości portfela kredytowego.

Pomiar ryzyka kredytowego odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów – PD, LGD oraz EAD. Parametr PD odnosi się do prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (ang. -default) czyli z niedotrzymaniem warunków umownych przez Kredytobiorcę, w horyzoncie jednego roku i może mieć charakter podmiotowy lub produktowy. Parametr LGD wskazuje na szacowaną wysokość straty, która zostanie poniesiona dla każdej transakcji o charakterze kredytowym od daty wystąpienia takiego niewykonania zobowiązania. Parametr EAD odzwierciedla szacowaną wysokość ekspozycji kredytowej na tą datę.

Parametry ryzyka wykorzystywane w modelach ratingowych służą do wyliczenia oczekiwanej straty jaką Bank spodziewa się ponieść z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość oczekiwanej straty jest jednym z istotnych kryteriów oceny branych pod uwagę przez czynniki decyzyjne w procesie kredytowania. W szczególności ta wartość jest porównywana z wnioskowanym poziomem marży.

Poziom marż minimalnych dla danego produktu lub segmentu klienta jest określany na podstawie analizy ryzyka, uwzględniającej wartość szacowanych parametrów ryzyka i stanowiącej fragment systemu ratingów wewnętrznych.

Zarówno rating klienta jak i transakcji, a także parametry ryzyka kredytowego odgrywają znaczącą rolę w systemie informacji o ryzyku kredytowym. Dla każdego modelu ratingowego raporty ryzyka kredytowego zawierają informacje dotyczące porównania zrealizowanych parametrów z ich teoretycznymi wartościami dla każdej klasy ratingowej.

Raporty ryzyka kredytowego są generowane miesięcznie, a ich zakres jest różny w zależności od odbiorcy raportu (im wyższy szczebel zarządzania, tym prezentowane dane są bardziej zagregowane). W ten sposób raporty są efektywnie wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Obecnie stosowane modele ratingowe obejmują następujące rodzaje produktów kredytowych dla poszczególnych segmentów klienta.

1. Dla segmentu klienta indywidualnego Bank zbudował trzy odrębne modele przeznaczone dla:

- kredytów hipotecznych,
- kredytów konsumenckich,
- kredytów nieratalnych (limity, karty kredytowe, itp.).

2. Dla klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) Bank stosuje modele uzależnione od zakresu dostępnej informacji. Tak więc w tej grupie klientów funkcjonują modele przeznaczone dla:

- klientów stosujących pełną rachunkowość,
- klientów rozliczających się wg karty podatkowej,
- osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz samozatrudnionych.

3. W przypadku segmentu klienta korporacyjnego, Bank dzieli klientów na dwie grupy:

- klientów z przychodami nieprzekraczającymi 30 mln zł,
- klientów z przychodami przekraczającymi 30 mln zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rating klienta/transakcji a szczebel podejmowania decyzji kredytowej

Szczebel decyzyjny związany z zatwierdzeniem transakcji jest w bezpośredni sposób uzależniony od ratingu klienta.

Limity uprawnień są związane z zajmowanym stanowiskiem, określonym zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku. Limity są określone biorąc pod uwagę:

- kwotę łącznego zaangażowania Banku wobec klienta łącznie z kwotą wnioskowanej transakcji,
- rodzaj klienta,
- zaangażowanie osób i podmiotów powiązanych z klientem.

Walidacja modeli ratingowych

Wewnętrzna weryfikacja modeli i oszacowań parametrów ryzyka koncentruje się na ocenie jakości modeli ryzyka oraz dokładności i stabilności oszacowań parametrów stosowanych przez Bank. Walidacja obejmuje modele i parametry ryzyka szacowane lokalnie - walidacja modeli centralnych prowadzona jest w ramach Grupy UCI. Walidacja przeprowadzana jest na poziomie każdego modelu ryzyka, przy czym dla każdej z klas ekspozycji Bank może stosować kilka modeli.

Ponadto komórka audytu wewnętrznego ma obowiązek, co najmniej raz w roku, dokonać przeglądu systemów ratingowych Banku i ich funkcjonowania, w szczególności w obszarze funkcjonowania jednostki kontroli ryzyka i oszacowań wartości parametrów ryzyka. Przegląd obejmuje zgodność systemów ratingowych i ich funkcjonowania w Banku ze wszystkimi obowiązującymi minimalnymi wymaganiami w zakresie metod zaawansowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja kredytowa

Poniższa tabela przedstawia maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla pozycji bilansowych i pozabilansowych na datę sprawozdawczą, bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń i innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania.

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od Banku Centralnego	7 360 124	6 774 418
Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom	83 582 894	86 987 449
Należności z tytułu leasingu finansowego	3 103 477	3 437 383
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 753 979	2 744 415
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (do obrotu)	2 407 545	4 440 541
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 394 086	4 713 116
Instrumenty zabezpieczające	87 543	157 899
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	21 274 025	15 128 906
Pozostałe aktywa	1 016 284	1 016 609
Ekspozycja bilansowa	124 979 957	125 400 736
Zobowiązania do udzielenia kredytu	24 577 124	29 939 290
Pozostałe zobowiązania warunkowe	6 252 425	6 759 675
Ekspozycja pozabilansowa	30 829 549	36 698 965
Razem	155 809 506	162 099 701

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Metody ograniczania ryzyka kredytowego

Grupa Pekao S.A. wypracowała ścisłą politykę zarządzania zabezpieczeniami, akceptowanymi przez Bank dla kredytów i gwarancji. Polityka zarządzania zabezpieczeniami jest odzwierciedlona w postaci wewnętrznych reguł i regulacji w Banku, odnoszących się do reguł nadzorczych, zawartych w załączniku nr 17 do Uchwały Nr 380/KNF.

Najczęściej spotykane zabezpieczenia pożyczek i kredytów, które są przyjmowane zgodnie z polityką Grupy Pekao w tym zakresie, są następujące:

ZABEZPIECZENIA	ZASADY SZACOWANIA WARTOŚCI ZABEZPIECZEŃ
HIPOTEKI	
– komercyjne	Wartość zabezpieczenia powinna zostać określona na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawcę. Dopuszczalne są inne, indywidualne udokumentowane źródła wyceny np. oferta kupna, wartość zależna od etapu procedury przetargowej, itp.
– mieszkalne	
ZASTAW REJESTROWY / PRZEWŁASZCZENIE:	
– zapasy	Wartość określana na podstawie wiarygodnych źródeł takich jak: kwota z umowy zastawu, wartość z aktualnego sprawozdania finansowego, wartość wpisana w polisę ubezpieczeniową, wartość kwotowana na giełdzie, wartość wynikająca z zaawansowanego etapu windykacji poparta odpowiednimi dokumentami np. wyliczeniami komornika lub syndyka.
– maszyny i urządzenia	Wartość określana na podstawie wyceny rynkowej rzeczoznawcy lub wartość bieżąca określona na podstawie innych wiarygodnych źródeł jak: aktualna oferta kupna, ewidencja środków trwałych dłużnika, udokumentowana kwota podana przez komornika lub syndyka, itp.
– samochody	Wartość jest określona na podstawie dostępnych tabel (np. firm ubezpieczeniowych) wartości samochodu w zależności od marki, wieku, ceny początkowej, ewentualnie innych wiarygodnych źródeł wyceny np. kwoty wpisanej w polisę ubezpieczeniową.
– inne	Wartość jest ustalana indywidualnie w zależności od przedmiotu. Wycena powinna pochodzić z wiarygodnego źródła z uwzględnieniem powyższych wskazówek.
– papiery wartościowe i środki pieniężne	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej. Stopa odzysku powinna zostać oszacowana ostrożnie, aby uwzględnić dużą zmienność ceny niektórych papierów wartościowych.
CESJA WIERZYTELNOŚCI	
– od kontrahenta mającego rating inwestycyjny przyznany przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrzny system ratingowy Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
GWARANCJE / PORĘCZENIA (W TYM WEKSŁOWE) / PRZYSTĄPIENIE DO DŁUGU	
– od banków i Skarbu Państwa	Do wysokości kwoty gwarantowanej.
– od innych kontrahentów mających dobrą sytuację finansową w szczególności potwierdzoną ratingiem inwestycyjnym przyznanym przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrznym ratingiem Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ogólna charakterystyka procesu monitorowania

Proces monitorowania nakierowany jest na identyfikację symptomów i zagrożeń pojawiających się u Klienta, podejmowanie działań zapobiegających pogarszaniu się jakości portfela kredytowego w celu maksymalizacji prawdopodobieństwa odzyskania udostępnionych klientowi środków.

Monitorowanie ryzyka kredytowego obejmuje, w szczególności, kontrolę terminowości obsługi zadłużenia, analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej Klienta, sprawdzanie realizacji warunków umowy kredytowej oraz przyjętych i ustanowionych zabezpieczeń.

Monitoring dużych Klientów korporacyjnych dokonywany jest z wykorzystaniem systemu ratingowego oraz danych z wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji. W przypadku średniego i małego Klienta proces monitorowania prowadzony jest przy wykorzystaniu wewnętrznego narzędzia zbudowanego na bazie statystycznego modelu behawioralnego. Efektywność procesu wzmocniona jest dzięki cyklicznym przeglądom portfela kredytowego dokonywanym przez przedstawicieli Pionu Zarządzania Ryzykami i Pionów Biznesowych mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości poszczególnych ekspozycji oraz całego portfela kredytowego.

Monitorowanie Klienta indywidualnego ma charakter systemowy i jest przeprowadzane na podstawie wyników skoringu behawioralnego.

Ogólna charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych

W Grupie odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych, oznaczającą iż Grupa nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z warunkami umowy. Utrata wartości ekspozycji kredytowych wyceniana jest metodą indywidualną i grupową.

Proces identyfikacji ekspozycji z utratą wartości objętych wyceną indywidualną dokonywany jest z wykorzystaniem wewnętrznego narzędzia i obejmuje następujące etapy:

1. określenie czy przesłanka trwałej utraty wartości na danej ekspozycji kredytowej została rozpoznana, a przy jej zidentyfikowaniu określenie rodzaju przesłanki i nadanie ekspozycji statusu default,
2. oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, pochodzących zarówno z zabezpieczeń jak i działalności Klienta,
3. wyliczenie odpisu aktualizacyjnego i zaewidencjonowanie go w systemie.

Ekspozycje objęte wyceną grupową klasyfikowane są do kategorii default, w przypadku gdy zaległość w spłacie przekracza 90 dni. Odpis z tytułu utraty wartości dla tych ekspozycji jest wyliczany w oparciu o modele statystyczne.

W przypadku, gdy na ekspozycjach kredytowych przesłanka trwałej utraty wartości nie została rozpoznana wyliczany jest odpis na straty poniesione lecz nieujawnione (IBNR) w oparciu o modele statystyczne.

Stosowane modele statystyczne bazują na obserwacjach historycznych, w ramach grup ekspozycji charakteryzujących się zbliżonymi parametrami ryzyka kredytowego.

Modele i parametry wykorzystywane do tworzenia odpisów są poddawane okresowej walidacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Analiza jakościowa aktywów finansowych Grupy

Ekspozycje Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW (*)		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM(*)	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ INDYWIDUALNIE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
– nieprzeterminowane	985	51 027	431 389	357 190
– do 1 miesiąca	-	-	132 014	21 333
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	10 165	176 111	21 106
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	52 876	34 826	686 256	360 708
– powyżej 1 roku do 5 lat	10 088	-	907 423	962 427
– powyżej 5 lat	-	-	867 408	680 428
Razem brutto	63 949	96 018	3 200 601	2 403 192
ODPIS:				
– nieprzeterminowane	-985	-46 023	-66 053	-148 967
– do 1 miesiąca	-	-	-23 920	-8 593
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-9 000	-30 394	-6 710
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-45 000	-19 459	-410 166	-232 648
– powyżej 1 roku do 5 lat	-9 000	-	-685 260	-828 274
– powyżej 5 lat	-	-	-757 304	-568 050
Razem odpis	-54 985	-74 482	-1 973 097	-1 793 242
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości	8 964	21 536	1 227 504	609 950
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ GRUPOWO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	200 253	145 659
- do 1 miesiąca	-	-	21 400	16 333
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	37 469	23 003
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	604 155	460 568
- powyżej 1 roku do 5 lat	9 952	9 955	882 865	855 838
- powyżej 5 lat	9 053	9 409	730 482	812 674
Razem brutto	19 005	19 364	2 476 624	2 314 075
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-93 762	-72 639
- do 1 miesiąca	-	-	-18 752	-9 093
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-26 237	-13 061
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	-392 851	-286 150
- powyżej 1 roku do 5 lat	-9 933	-9 924	-683 205	-697 269
- powyżej 5 lat	-9 053	-7 613	-715 157	-750 540
Razem odpis	-18 986	-17 537	-1 929 964	-1 828 752
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej grupowo z rozpoznaną utratą wartości	19	1 827	546 660	485 323

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycje Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek bez rozpoznanej utraty wartości według okresów przeterminowania

	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (*)					
	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW (*)		PRZEDSIĘBIORSTWA		LUDNOŚĆ	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI						
- nieprzeterminowane	7 197 966	7 898 210	50 862 051	56 028 665	25 539 938	23 568 109
- do 30 dni	-	-	312 689	593 786	1 029 812	1 280 129
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	64 722	143 521	183 279	181 229
- powyżej 60 dni do 89 dni	-	-	31 526	36 068	114 842	76 898
Razem brutto	7 197 966	7 898 210	51 270 988	56 802 040	26 867 871	25 106 365
REZERWA IBNR:						
- nieprzeterminowane	-4 274	-8 778	-233 886	-269 114	-69 087	-67 525
- do 30 dni	-	-	-9 031	-13 221	-52 968	-58 525
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	-8 980	-13 620	-38 559	-34 108
- powyżej 60 dni do 89 dni	-	-	-3 329	-5 568	-42 391	-29 957
Razem rezerwa IBNR	-4 274	-8 778	-255 226	-301 523	-203 005	-190 115
Wartość bilansowa netto ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości	7 193 692	7 889 432	51 015 762	56 500 517	26 664 866	24 916 250

(*) Kwoty należności od banków i kwoty kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględniają należności z tytułu leasingu finansowego oraz weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31.12.2009

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE						
RATING	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DESYGNOWANE DO PORTFELA WYCENIANEGO W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
AAA	-	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	-	-	-	-
A- do A+	3 488 957	2 394 040	12 817 984	3 510 704	3 892 261	26 103 946
BBB+ do BBB-	-	-	268 806	-	-	268 806
BB+ do BB-	-	-	-	-	-	-
B+ do B-	68 428	-	-	-	-	68 428
poniżej B-	-	-	-	-	-	-
bez ratingu	196 594	-	4 364 539	297 119	-	4 858 252
Razem	3 753 979	2 394 040	17 451 329	3 807 823	3 892 261	31 299 432

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31.12.2008

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE						
RATING	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DESYGNOWANE DO PORTFELA WYCENIANEGO W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
AAA	-	-	37 463	8 325	-	45 788
AA- do AA+	1 527	-	-	-	-	1 527
A- do A+	2 597 535	4 087 575	11 992 211	1 849 484	728 862	21 255 667
BBB+ do BBB-	-	-	385 472	-	-	385 472
BB+ do BB-	-	-	3 427	-	-	3 427
B+ do B-	-	-	4 811	-	-	4 811
poniżej B-	-	-	-	-	-	-
bez ratingu	145 353	625 494	807 349	21 252	-	1 599 448
Razem	2 744 415	4 713 069	13 230 733	1 879 061	728 862	23 296 140

Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

	HANDLOWE INSTRUMENTY POCHODNE		INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Banki	1 754 924	2 583 618	87 543	157 899
Pozostałe instytucje finansowe	60 102	112 625	-	-
Podmioty niefinansowe	592 519	1 744 298	-	-
Razem	2 407 545	4 440 541	87 543	157 899

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koncentracja ryzyka kredytowego

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71.1 tej ustawy zaangażowanie Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 20% funduszy własnych Banku w przypadku gdy którykolwiek z tych podmiotów jest podmiotem powiązanym z Bankiem lub 25% funduszy własnych Banku w przypadku gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z Bankiem. Ponadto ustawodawca w art. 71.2 określił, że suma zaangażowań Banku w transakcje z podmiotami, wobec których zaangażowanie wynosi co najmniej 10% funduszy własnych Banku, nie może łącznie przekroczyć 800% tych funduszy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku limity maksymalnego zaangażowania określone w Ustawie Prawo bankowe nie zostały przekroczone.

a) Według poszczególnych podmiotów:

Według stanu na 31.12.2009

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 10 NAJWIĘKSZYCH KLIENTÓW BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Klient 1	1,4 %
Klient 2	1,1%
Klient 3	1,1%
Klient 4	1,1%
Klient 5	0,9%
Klient 6	0,8%
Klient 7	0,8%
Klient 8	0,8%
Klient 9	0,7%
Klient 10	0,6%
Razem	9,3%

W powyższym zestawieniu 21% stanowi zaangażowanie kredytowe, którego ryzyko odpowiada poziomowi ryzyka Skarbu Państwa. Pozostałe zaangażowanie wynika z transakcji zawartych z dużymi klientami korporacyjnymi 79%. Żadna z wymienionych ekspozycji kredytowych nie była zaklasyfikowana jako zagrożona.

b) Według grup kapitałowych:

Według stanu na 31.12.2009

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 5 NAJWIĘKSZYCH GRUP KAPITAŁOWYCH BĘDĄCYCH KLIENTAMI BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Grupa 1	1,9%
Grupa 2	1,9%
Grupa 3	1,4%
Grupa 4	1,3%
Grupa 5	1,2%
Razem	7,7%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

c) Według branż:

Celem ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z nadmierną koncentracją sektorową, w Banku obowiązuje system kształtowania sektorowej struktury zaangażowania. Obejmuje on ustalanie wskaźników koncentracji sektorowej, monitorowanie portfela kredytowego oraz działalność informacyjną. System ten dotyczy zaangażowania kredytowego w poszczególne rodzaje działalności gospodarczej sklasyfikowanej wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Wskaźniki koncentracji ustalane są w oparciu o ryzyko inwestycyjne, jakość zaangażowania kredytowego Banku, aktualne trendy gospodarcze w sektorze, fundusze własne Banku oraz sumę bilansową sektora. Comiesięczne porównywanie zaangażowania Banku w sektory z obowiązującymi wskaźnikami koncentracji pozwala na bieżącą identyfikację sektorów, w których może wystąpić nadmierna koncentracja ryzyka sektorowego. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji dokonywana jest analiza obejmująca ocenę sytuacji ekonomicznej sektora z uwzględnieniem zarówno dotychczasowych jak też prognozowanych trendów oraz ocenę jakości zaangażowania w dany sektor. Działania te pozwalają na formułowanie polityki Banku ograniczającej ryzyko sektorowe oraz bieżące dostosowywanie do zmieniających się warunków.

Strukturę zaangażowania wg segmentów branżowych prezentuje poniższa tabela:

SEGMENT BRANŻOWY	31.12.2009	31.12.2008
Budownictwo i obsługa nieruchomości	19,1%	18,3%
Pośrednictwo finansowe	17,9%	13,9%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	12,5%	14,1%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	7,5%	7,2%
Pozostała działalność produkcyjna oraz zagospodarowanie odpadów	6,1%	7,2%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	5,9%	5,9 %
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	5,1%	3,9%
Produkcja metali i wyrobów z metali	4,3%	4,7%
Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych	4,2%	4,6%
Wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów, informatyka i nauka	3,5%	4,6%
Produkcja masy celulozowej, papieru, oraz wyrobów z papieru; działalność publikacyjna i poligraficzna	2,3%	2,8%
Produkcja wyrobów chemicznych	2,3%	2,6%
Pozostałe zaangażowanie	9,3%	10,2%
Razem	100,0%	100,0%

Zarządzanie ryzykiem kredytowym Open Joint Stock Company UniCredit Bank

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Open Joint Stock Company UniCredit Bank (Ukraine) („UCB”) jest zgodny z Polityką Kredytową Grupy Pekao S.A. i uwzględnia wymogi rynku ukraińskiego.

Od 2003 roku, polityka kredytowa jest corocznie przyjmowana przez organy Open Joint Stock Company UniCredit Bank i wydawana w formie wewnętrznych regulacji obowiązujących w UCB.

Bank Pekao S.A. sprawuje ścisły nadzór i kontrolę nad procesem kredytowania w UCB. Wszystkie decyzje kredytowe są podejmowane przez Zarząd Banku Open Joint Stock Company UniCredit Bank, a te przekraczające kwotę 5 milionów USD lub kwotę łącznego zaangażowania w takiej wysokości (lub jej równoważność w innych walutach) wymagają formalnej akceptacji ze strony Banku Pekao S.A. Taki schemat procesu kredytowania jest zgodny ze standardami zarządzania ryzykiem kredytowym obowiązującymi w Banku Pekao S.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela prezentuje portfel kredytów Open Joint Stock Company UniCredit Bank:

	31.12.2009		31.12.2008	
	PRZEDSIĘBIORSTWA	LUDNOŚĆ	PRZEDSIĘBIORSTWA	LUDNOŚĆ
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	1 967 027	272 490	2 851 383	371 412
- do 30 dni	128 921	18 891	27 498	46 356
- powyżej 30 dni do 60 dni	956	4 939	13 019	19 118
- powyżej 60 dni do 89 dni	7 570	3 035	48	9 985
Razem brutto	2 104 474	299 355	2 891 948	446 871
IBNR	-42 708	-3 679	-48 855	-7 752
Wartość bilansowa netto ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości	2 061 766	295 676	2 843 093	439 119

	31.12.2009	31.12.2008
	PRZEDSIĘBIORSTWA I LUDNOŚĆ	PRZEDSIĘBIORSTWA I LUDNOŚĆ
Wartość bilansowa brutto ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości		
<i>Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości oceniane indywidualnie</i>		
Wartość brutto	277 176	9 765
Odpis	-70 335	-7 312
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości	206 841	2 453
<i>Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości oceniane grupowo</i>		
Wartość brutto	162 841	68 416
Odpis	-95 709	-45 893
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej grupowo z rozpoznaną utratą wartości	67 132	22 523

Większość portfela kredytowego UCB stanowią kredyty korporacyjne, wśród których znajdują się należności od największych firm na Ukrainie. 25 największych kredytobiorców, należących do międzynarodowych grup, stanowi 68% portfela kredytów korporacyjnych i 59% łącznej wartości ekspozycji kredytowych Banku. Działalność kredytowa w zakresie finansowania Klientów korporacyjnych skupia się na kredytach obrotowych oraz inwestycyjnych.

W 2009 roku miała miejsce kontynuacja znaczącego spowolnienia gospodarki ukraińskiej w wyniku nagłego spadku popytu krajowego i zagranicznego spowodowanego cenami towarów, ostrym spowolnieniem gospodarczym u największych partnerów handlowych, ograniczonym dostępem do kredytu i deprecjacją hrywny. Nastąpił spadek tempa wzrostu PKB, zmalała produkcja przemysłowa, a kurs wymiany hrywny znacząco obniżył się w stosunku do dolara amerykańskiego. Ze względu na problemy płynnościowe lokalnego systemu bankowego banki działające na tym rynku znacząco ograniczyły lub wstrzymały udzielanie nowych kredytów.

Ocena zaangażowania kredytowego Grupy na Ukrainie jest szczególnie złożona w świetle bieżących warunków rynkowych i wynikających z nich trudności przy prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych. Dodatkowo, parametry i informacje wykorzystane do oceny wartości bilansowej zaangażowania kredytowego Grupy Kapitałowej na Ukrainie w dużym stopniu zależą od otoczenia makroekonomicznego i rynkowego, które może ulec szybkim, nieprzewidywalnym zmianom, tak jak to miało miejsce w ostatnim okresie.

Zważywszy na sytuację niepewności związaną z rynkiem ukraińskim oraz zwiększone ryzyko kredytowe Zarząd Banku Pekao S.A. oraz UCB przeprowadził działania w celu wzmocnienia kontroli i monitorowania działalności spółki zależnej. Wymagania kredytowe Banku jak i Narodowego Banku Ukrainy zostały zastrzeżone, co istotnie ograniczyło możliwości kredytobiorców w zakresie refinansowania istniejącego zadłużenia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.3 Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Grupa jest narażona na ryzyko rynkowe oraz inne typy ryzyka, których źródłem są zmiany czynników ryzyka rynkowego. W Banku istnieje system zarządzania ryzykiem rynkowym, stanowiący strukturalno-organizacyjne i metodologiczne ramy proceduralne mające na celu takie kształtowanie struktury bilansu i pozycji pozabilansowych, aby osiągać cele strategiczne, biorąc pod uwagę ekspozycję na ryzyko rynkowe i akceptowalny poziom ryzyka zdefiniowany przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Celem strategii zarządzania ryzykiem rynkowym jest maksymalizowanie wyniku w taki sposób by realizowane były cele finansowe, a ekspozycja na ryzyko rynkowe pozostawała w ramach limitów ryzyka zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą oraz przy zapewnieniu obsługi związanej z ryzykiem rynkowym (market making i kwotowanie cen klientom Banku).

Ryzyko rynkowe to ryzyko obniżenia wyniku finansowego lub kapitału ekonomicznego Grupy na skutek zmian rynkowych. Podstawowymi czynnikami ryzyka rynkowego są:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny kapitałowych papierów wartościowych,
- ceny towarów.

Ze względu na podejmowanie ryzyka rynkowego w Banku istnieje system zarządzania ryzykiem rynkowym, stanowiący strukturalno-organizacyjne i metodologiczne ramy proceduralne mające na celu takie kształtowanie struktury bilansu i pozabilansu, aby osiągać cele strategiczne, biorąc przy tym pod uwagę ekspozycję na ryzyko rynkowe i apetyt na ryzyko zdefiniowany przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Celem strategii zarządzania ryzykiem rynkowym jest maksymalizowanie wyniku w taki sposób by realizowane były cele finansowe, a ekspozycja na ryzyko rynkowe pozostawała w ramach apetytu na ryzyko zatwierdzonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą oraz przy zapewnieniu obsługi związanej z ryzykiem rynkowym (market making i kwotowanie cen klientom Grupy).

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym bazuje na trójstopniowym systemie kontroli zgodnym z międzynarodowymi najlepszymi praktykami bankowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego. Proces zarządzania ryzykiem rynkowym został sformalizowany przez wprowadzenie licznych procedur wewnętrznych. Procedury uwzględniają podział na księgę handlową i bankową.

Głównym narzędziem pomiaru ryzyka rynkowego jest Value at Risk (VaR). Wartość ta w normalnych warunkach rynkowych odzwierciedla poziom jednolitej straty, który z prawdopodobieństwem 99% nie zostanie osiągnięty.

Model poddawany jest na bieżąco statystycznej weryfikacji poprzez porównanie wartości VaR do rzeczywistych wyników. Analizy za rok 2009, jak również za 2008 r., potwierdzają adekwatność stosowanego modelu.

Kształtowanie się w latach 2009 i 2008 ekspozycji ryzyka rynkowego portfela handlowego Banku w ujęciu miary Value at Risk przedstawiają poniższe tabele:

W TYS. PLN	31.12.2009	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	35	18	246	3 144
ryzyko stopy procentowej	4 070	2 641	6 902	13 858
Portfel handlowy	4 071	2 641	6 923	13 859

W TYS. PLN	31.12.2008	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	83	8	147	1 286
ryzyko stopy procentowej	8 649	2 070	5 154	14 473
Portfel handlowy	8 649	2 105	5 157	14 473

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko stopy procentowej

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań finansowych pod względem ich obciążenia ryzykiem stopy procentowej:

- 1) Aktywa i zobowiązania finansowe obciążone ryzykiem wartości godziwej związanym ze stopą procentową:
 - dłużne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej,
 - kredyty i pożyczki o stałej stopie procentowej,
 - depozyty klientów o stałej stopie procentowej,
 - zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych.
- 2) Aktywa i zobowiązania finansowe obciążone ryzykiem przepływów pieniężnych związanym ze stopą procentową:
 - dłużne papiery wartościowe o zmiennej stopie procentowej,
 - kredyty i pożyczki o zmiennej stopie procentowej,
 - depozyty klientów o zmiennej stopie procentowej.
- 3) Aktywa i zobowiązania finansowe nieobciążone bezpośrednio ryzykiem stopy procentowej:
 - inwestycje w instrumenty kapitałowe.

Grupa jest obciążona ryzykiem stopy procentowej również w wyniku zawierania transakcji, których wartość godziwa ujmowana jest w bilansie Grupy. Do tego typu transakcji należą transakcje instrumentami pochodnymi m.in. Forward Rate Agreement (FRA), swap na stopę procentową (IRS), opcje na stopy procentowe (Cap/Floor), swapy walutowe oraz forwardy walutowe.

Zarządzając ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej Grupa kieruje się celem maksymalizowania wartości ekonomicznej kapitału oraz realizacji założonego wyniku odsetkowego w ramach przyjętych limitów. Pozycja finansowa Grupy w odniesieniu do zmieniających się stóp procentowych monitorowana jest poprzez lukę stopy procentowej (lukę przeszacowania), analizę duration, analizy symulacyjne i symulacje szokowe (stress testing).

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się poziomu wrażliwości dochodu odsetkowego (NII) oraz wartości ekonomicznej kapitału Banku (EVE) na wzrost stóp procentowych o +100 p.b. według stanu na koniec grudnia 2009 i 2008 roku przy założeniu pełnej elastyczności stóp administrowanych przez Bank w odniesieniu do zmian stóp rynkowych (w tym zmiany oprocentowania rachunków bieżących).

WRAŻLIWOŚĆ W %	31.12.2009	31.12.2008
NII	-4,85	-2,98
EVE	-3,30	-2,70

Ryzyko walutowe

Celem zarządzania ryzykiem kursu walutowego jest kształtowanie profilu walutowego pozycji bilansowych i pozabilansowych tak, aby pozostawał on w ramach zewnętrznych i wewnętrznych limitów. Ekspozycja Banku na ryzyko walutowe jest mierzona na potrzeby wewnętrzne codziennie, przy zastosowaniu modelu wartości zagrożonej VaR, jak również poprzez analizę testowania warunków skrajnych, która stanowi uzupełnienie metody VaR.

Kształtowanie się ryzyka walutowego Banku w ujęciu miary Value at Risk w podziale na główne waluty przedstawia poniższa tabela:

WALUTA	31.12.2009	31.12.2008
USD	770	1 066
EUR	2 156	999
CHF	135	817
Inne	83	727
Waluty razem	2 706	2 965

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.4 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i z przyszłych planowanych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej, oraz
- określenie rozwiązań na przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Grupa inwestuje głównie w papiery wartościowe emitowane przez polski rząd, papiery emitowane przez kraje i instytucje finansowe o najwyższych ratingach, które charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Dzięki możliwości szybkiej sprzedaży tych instrumentów, stanowią one również, regularnie monitorowany, zapas płynności Grupy, pozwalający przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

W Grupie monitorowana jest w trybie dziennym płynność krótkoterminowa (operacyjna), obejmująca operacje na rynkach finansowych oraz wielkość dostępnego zapasu płynnych, rynkowych lub zastawianych w bankach centralnych papierów wartościowych. Ponadto monitorowana jest płynność strukturalna obejmująca całe spektrum czasowe bilansu Grupy, w tym płynność długoterminową.

W ramach zarządzania płynnością finansową procesowi monitorowania, limitowania, kontrolowania i sprawozdawania kierownictwu Banku podlega szereg wskaźników płynności w podziale na główne waluty obce, jak również wielkości zagregowane. I tak, zgodnie z rekomendacjami nadzoru bankowego, Grupa między innymi wprowadziła wewnętrzne wskaźniki płynności określające relację urealnionych zapadalnych aktywów ogółem do urealnionych wymagalnych pasywów ogółem, bilansu ogółem walut obcych oraz głównych walut obcych.

Grupa posiada procedury awaryjnego postępowania zarówno w przypadku wzrostu poziomu ryzyka płynności, jak i w sytuacji znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Grupy.

Plan awaryjny odnoszący się do sytuacji pogorszenia się stanu płynności finansowej Grupy uwzględnia codzienne monitorowanie systemowych i specyficznych dla Banku wskaźników ostrzegawczych, w tym cztery stopnie zagrożenia płynności w zależności od wielkości i czasu trwania wypływu środków pieniężnych z rachunków klienta niebankowego. Określa również źródła oraz koszt pokrycia przewidywanego wypływu środków pieniężnych z Grupy. W planie tym określone zostały również procedury monitorowania stanów płynności, procedury działań awaryjnych oraz struktury organizacyjne zespołów zadaniowych przywracających płynność Banku oraz zakres odpowiedzialności kierownictwa Banku za podejmowanie niezbędnych decyzji związanych z przywróceniem wymaganego poziomu płynności finansowej Grupy. Zarówno plan awaryjny, jak i możliwości pozyskania środków pieniężnych z poszczególnych źródeł uwzględnionych w tym planie, podlegają okresowej weryfikacji.

Integralną częścią procesu monitorowania płynności Banku w warunkach kryzysu na rynkach finansowych oraz kryzysu wywołanego przez czynniki wewnętrzne, specyficzne dla Banku jest scenariuszowa analiza stresowa przeprowadzana w trybie miesięcznym.

Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierają między innymi urealnienia dotyczące rdzenności depozytów i ich zapadalności oraz wprowadzone w 2009 roku przez Bank urealnienia przepływów z udzielonych zobowiązań pozabilansowych z tytułu finansowania i gwarancji a także urealnione przepływy z posiadanego przez Bank portfela papierów wartościowych. Są to główne przyczyny odróżniające lukę urealnią od nieurealniającej. Przedstawione zostały również tabele zapadalności zobowiązań finansowych wg terminów umownych (kontraktowych).

Należy ponadto dodać, że luki mają charakter statyczny tj. nie uwzględniają wpływu na profil płynności zmian w wolumenie (np. nowych depozytów) bilansu i pozycji pozabilansowych Grupy, a także pozakapitałowych przepływów gotówkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Urealniona luka płynności na 31.12.2009 r.

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa	49 948 146	8 405 908	15 079 992	24 752 132	32 429 876	130 616 054
Pasywa	29 119 415	7 310 230	11 308 079	25 282 287	57 596 043	130 616 054
Zobowiązania/należności pozabilansowe netto	-6 544 578	575 789	4 554 559	2 060 070	755 558	1 401 398
Luka okresowa	14 284 153	1 671 467	8 326 472	1 529 915	-24 410 609	1 401 398
Luka skumulowana		15 955 620	24 282 092	25 812 007	1 401 398	

Urealniona luka płynności na 31.12.2008 r.

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa	40 926 771	13 765 304	22 576 674	25 790 452	28 881 561	131 940 762
Pasywa	18 115 778	8 608 807	16 854 137	18 576 966	69 785 074	131 940 762
Zobowiązania/należności pozabilansowe netto	-11 458 526	532 633	5 932 077	3 718 924	1 293 366	18 474
Luka okresowa	11 352 467	5 689 130	11 654 614	10 932 410	-39 610 147	18 474
Luka skumulowana		17 041 597	28 696 211	39 628 621	18 474	

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2009	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków	3 780 258	632 478	715 751	2 633 416	717 278	8 479 181
Zobowiązania wobec klientów	78 218 196	11 118 778	6 674 084	823 339	415 599	97 249 996
Emisje własne	28 869	122 604	775 079	1 105 682	-	2 032 234
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	498 978	482 376	981 354
Razem	82 027 323	11 873 860	8 164 914	5 061 415	1 615 253	108 742 765
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	25 634 081	-	-	-	-	25 634 081
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	4 738 347	-	-	-	-	4 738 347
Razem	30 372 428	-	-	-	-	30 372 428

31.12.2008	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków	5 854 352	3 915 898	834 145	3 794 087	594 538	14 993 020
Zobowiązania wobec klientów	67 076 998	10 904 202	9 490 649	2 849 893	567 306	90 889 048
Emisje własne	295 184	4 951	559 910	1 610 657	-	2 470 702
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	82 395	323 584	405 979
Razem	73 226 534	14 825 051	10 884 704	8 337 032	1 485 428	108 758 749
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	31 193 532	-	-	-	-	31 193 532
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	5 364 832	-	-	-	-	5 364 832
Razem	36 558 364	-	-	-	-	36 558 364

(*) Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Bank umów możliwy jest wypływ środków z Banku. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Bank wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Banku w sposób ciągły. Bank szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W poniższych tabelach przedstawiono przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto Grupa zalicza:

- Swapy stopy procentowej (IRS),
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- Opcje walutowe,
- Opcje na stopę procentową (Cap / Floor),
- Opcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto Grupa zalicza:

- Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS),
- Forwardy walutowe,
- Swapy walutowe (fx-swap).

Zobowiązania z tytułu pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2009	24 917	80 504	225 988	891 316	334 801	1 557 526
31.12.2008	127 452	108 747	507 388	1 348 161	914 092	3 005 840

Przepływy dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2009						
wpływy	15 906 896	7 614 115	9 492 176	3 481 667	1 860 765	38 355 619
wypływy	14 829 662	7 308 823	9 235 804	3 313 691	1 871 654	36 559 634
31.12.2008						
wpływy	26 670 227	5 419 055	5 516 496	6 253 773	795 227	44 654 778
wypływy	27 680 958	5 313 597	5 280 768	6 276 279	720 000	45 271 602

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.5 Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiuje się jako niekorzystne, niespodziewane zmiany w wolumenie działalności Grupy i/lub poziomie marż, które nie są spowodowane ryzykiem kredytowym, rynkowym ani operacyjnym.

W pomiarze ryzyka biznesowego wykorzystywana jest koncepcja EaR (ang. Earnings at Risk – wynik narażony na ryzyko). Koncepcja ta pozwala na oszacowanie ryzyka wystąpienia nieoczekiwanego negatywnego odchylenia zrealizowanego wyniku finansowego od poziomu założonego w planie finansowym. Zgodnie z podejściem przyjętym przez Grupę Unicredit, EaR szacowany jest w perspektywie jednego roku i przy poziomie ufności 99,97%.

5.6 Ryzyko nieruchomości własnych

Ryzyko nieruchomości własnych wynika z wahań wartości rynkowej portfela nieruchomości Grupy. Obejmuje portfel nieruchomości Grupy. Ryzyko to nie obejmuje nieruchomości przejętych w ramach windykacji oraz stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów.

Ryzyko nieruchomości własnych jest liczone w horyzoncie rocznym przy zastosowaniu wartości zagrożonej (VaR), przy założonym poziomie ufności 99,97%.

5.7 Ryzyko inwestycji finansowych

Ryzyko inwestycji finansowych wynika z zaangażowań kapitałowych Grupy w akcje i udziały spółek zaliczane do portfela bankowego.

Głównym czynnikiem ryzyka wpływającym na ryzyko inwestycji finansowych jest zmiana wartości posiadanych udziałów kapitałowych w spółkach zależnych, stowarzyszonych, mniejszościowych i pośrednio zależnych nie podlegających konsolidacji w ramach Grupy.

Ryzyko inwestycji finansowych szacowane jest w oparciu o metodę wartości zagrożonej (VaR), przy założonym poziomie ufności 99,97% i rocznym horyzoncie czasowym.

5.8 Zarządzanie kapitałem własnym

Proces zarządzania kapitałem w Grupie Pekao S.A. ma za zadanie zrealizować m. in. następujące cele:

- zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania – poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zdolnością do podejmowania ryzyka / limitowaną posiadanymi funduszami własnymi/ oraz poziomem generowanego ryzyka,
- utrzymywanie kapitału na pokrycie ryzyka powyżej poziomu określonego jako minimalny, aby umożliwić dalszy rozwój działalności, uwzględnienie ewentualnych przyszłych zmian w wymogach kapitałowych i zabezpieczenie interesów akcjonariuszy,
- utrzymywanie preferowanej struktury kapitału w celu utrzymania pożądanej jakości kapitału na pokrycie ryzyka,
- kreowanie wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie funduszy Grupy.

W Banku istnieje udokumentowany proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału powstały w ramach procedur ICAAP. Za jego wdrażanie jest odpowiedzialny Pion Finansowy, pod kierownictwem CFO (Chief Financial Officer). Ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie kapitałem ponosi Zarząd Banku, wspierany przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka, który zatwierdza proces zarządzania kapitałem.

Strategia zarządzania kapitałem określa cele oraz główne zasady zarządzania i monitorowania adekwatności kapitałowej Banku, takie jak wytyczne dotyczące źródeł pokrywania ryzyka, preferowanej struktury kapitału wymaganego na pokrycie ryzyka, długoterminowych celów kapitałowych, systemu limitów kapitałowych, źródeł dodatkowego kapitału w sytuacjach awaryjnych oraz struktury zarządzania kapitałem.

Adekwatność kapitałową Grupy kontroluje Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka Banku oraz Zarząd Banku. Dla Zarządu Banku oraz Komitetu Aktywów, Pasywów i Ryzyka sporządzane są okresowe raporty na temat skali i kierunków zmian wskaźnika adekwatności kapitałowej wraz ze wskazaniem potencjalnych zagrożeń. Monitorowany jest poziom podstawowych rodzajów ryzyka w odniesieniu do zewnętrznych limitów nadzoru bankowego i wewnętrznych limitów Grupy. Przeprowadzane są analizy i oceny kierunków rozwoju działalności biznesowej z punktu widzenia zgodności z wymogami

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

kapitałowymi. Prognozowanie i monitoring poziomu aktywów ważonych ryzykiem, funduszy własnych oraz wskaźnika adekwatności kapitałowej stanowi integralną część procesu planowania i budżetowania.

W Banku funkcjonuje proces alokacji kapitału, który m. in. powinien zagwarantować akcjonariuszowi bezpieczny i efektywny zwrot z zainwestowanego kapitału. Wymaga to z jednej strony alokowania kapitału w produkty/klientów/linie biznesowe, gwarantującego adekwatne do ryzyka dochody, a z drugiej strony uwzględniania w podejmowanych decyzjach biznesowych kosztu kapitału. Na potrzeby analizy osiągniętych dochodów w stosunku do podejmowanego ryzyka oraz optymalizacji wykorzystania kapitału na potrzeby różnych rodzajów działalności stosowane są miary efektywności uwzględniające podejmowane ryzyko.

Od 1 stycznia 2008 roku Bank stosuje regulacje Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II). Regulacje te oparte są na trzech filarach (minimalne wymogi kapitałowe, proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitału, ujawnienia).

Regulacyjne wymogi kapitałowe

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności. Minimalna wartość współczynnika wypłacalności wymagana przez prawo nie może być niższa niż 8%, zarówno dla Banku, jak i dla Grupy Kapitałowej. Na koniec grudnia 2009 współczynnik wypłacalności Grupy wyniósł 16,24%, a więc ponad dwukrotnie więcej niż minimalna wartość współczynnika wymagana przez prawo. Współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej Pekao S.A. spełnia również zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego, która rekomendowała podjęcie zdecydowanych i efektywnych działań gwarantujących utrzymanie współczynnika wypłacalności na bezpiecznym poziomie nie niższym niż 10%.

Na poprawę współczynnika wypłacalności w grudniu 2009 w porównaniu do grudnia 2008 (wzrost o 4,02 p.p.) wpłynęło zwiększenie funduszy własnych przy jednoczesnym zmniejszeniu całkowitego wymogu kapitałowego.

Wzmocnienie bazy kapitałowej Grupy Pekao S.A. w 2009 roku wynika przede wszystkim ze wzrostu funduszy własnych Banku Pekao S.A.: decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia cały zysk netto za 2008 rok przeznaczono na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Kalkulacji regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2009 roku dokonano w oparciu o zapisy Uchwały Nr 380/2008 KNF z 17.12.2008 roku z późniejszymi zmianami, a na dzień 31.12.2008 roku w oparciu o zapisy Uchwały Nr 1/2007 KNB z 13.03.2007 roku.

W kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową (zgodnie z załącznikiem nr 4 do Uchwały Nr 380/2008 KNF oraz z Uchwałą Nr 335/2009 KNF z 10.11.2009), a do ograniczania ryzyka kredytowego stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych (zgodnie z załącznikiem nr 17 do Uchwały Nr 380/2008 KNF).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest metodą standardową (zgodnie z zapisami załącznika nr 14 do Uchwały nr 380/2008 KNF).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące adekwatności kapitałowej dla Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku:

	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze podstawowe (Tier 1)	15 041 821	13 094 233
Kapitał zakładowy	262 331	262 213
Kapitał zapasowy	9 433 202	9 409 524
Kapitały rezerwowe	5 042 302	1 625 591
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 337 850	1 237 850
Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony o przewidywane obciążenia i dywidendy	-	1 766 481
Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	26 921	-
Kapitał mniejszości	83 057	89 125
Pomniejszenia:		
Strata lat ubiegłych	-	-37 367
Różnice kursowe z przeliczenia	-179 559	-112 786
Wartości niematerialne i prawne	-708 473	-745 661
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-124 177	-137 114
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-10	-
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-131 623	-263 623
Fundusze uzupełniające (Tier 2)		
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	65 477	40 219
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	1 741
Pomniejszenia:		
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-65 477	-41 960
Fundusze własne ogółem	15 041 821	13 094 233
Współczynnik wypłacalności	16,24%	12,22%

Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego

Od stycznia 2008 roku Bank stosuje do oceny adekwatności kapitałowej metody opracowane przez Bank. Przy wewnętrznej ocenie adekwatności kapitałowej Bank bierze pod uwagę następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko kraju oraz ryzyko rezydualne),
- ryzyko rynkowe księgi handlowej (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmian cen akcji oraz ryzyko cen towarów),
- ryzyko płynności (w tym ryzyko niedopasowania terminów płatności, ryzyko płynności w sytuacji awaryjnej, ryzyko płynności rynku, operacyjne ryzyko płynności, ryzyko refinansowania oraz ryzyko płynności z tytułu depozytów zabezpieczających),
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko cen nieruchomości,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko inwestycji finansowych,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko zgodności,
- ryzyko strategiczne.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Bank opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru. Bank stosuje dwa sposoby oceny ryzyka:

- ocena jakościowa – stosowana w przypadku ryzyk trudno mierzalnych lub takich, dla których kapitał nie jest skutecznym środkiem pokrywania strat (ryzyko zgodności, ryzyko płynności, ryzyko strategiczne oraz ryzyko reputacji),
- ocena ilościowa – stosowana w przypadku ryzyk, które można zmierzyć za pomocą kapitału ekonomicznego (pozostałe rodzaje ryzyka).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Docelowym sposobem pomiaru ryzyka oraz określania wynikających z niego wymogów kapitałowych są modele wartości zagrożonej (VaR) oparte na założeniach wynikających z apetytu Banku na ryzyko (poziom ufności 99,97% przy jednorocznym horyzoncie czasowym). Modele te wdrażane są w zgodzie z wytycznymi Grupy UniCredit i uzupełnione o testy warunków skrajnych lub analizy scenariuszowe. Dla tych rodzajów ryzyka, dla których metodologia nie została jeszcze ostatecznie opracowana i wdrożona, Bank stosuje metodologię przejściową (modele standardowe uzupełnione o stress testing).

W pierwszej kolejności wylicza się kapitał ekonomiczny oddzielnie dla każdego istotnego ryzyka zidentyfikowanego przez Bank, które można mierzyć ilościowo. W następnej kolejności wielkości kapitału ekonomicznego ustalone dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostają zagregowane w jedną łączną kwotę kapitału ekonomicznego z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Po uwzględnieniu efektu dywersyfikacji ryzyka, łączny (zagregowany) kapitał ekonomiczny nie jest większy (równy lub mniejszy) od sumy kwot kapitału ekonomicznego ustalonych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Nadwyżka kapitału ekonomicznego może być wykorzystana na pokrycie niemierzalnych ryzyk oraz stanowi dodatkowe zabezpieczenie na wypadek, gdyby w poprzednich etapach szacowania kapitału ekonomicznego nie zostały właściwie oszacowane wszystkie rodzaje ryzyka, lub gdyby macierz dywersyfikacji pomiędzy poszczególnymi ryzykami nie była precyzyjnie oszacowana.

5.9 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których dostępne są wartości rynkowe z aktywnego rynku, opiera się na podstawie rynkowych kwotowań danego instrumentu (mark-to-market).

Wycena do wartości godziwej pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów cechujących się ograniczoną płynnością (tj. dla których wartości kwotowania rynkowe są nieosiągalne) dokonywana jest na podstawie kwotowań innych instrumentów aktywnego rynku poprzez ich replikację z wykorzystaniem szeregu technik wyceny, w tym szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych (mark-to-model).

Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa dokonała klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie wg ich metody wyceny:

- Metoda 1: wycena mark-to-market. Dotyczy wyłącznie kwotowanych papierów wartościowych;
- Metoda 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynku stopy procentowej i wymiany walut (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz niepłynnych papierów skarbowych lub banku centralnego);
- Metoda 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy instrumentów pochodnych na nieaktywnym rynku (głównie opcji na instrumenty rynków kapitałowych lub towarowych), niekwotowanych korporacyjnych i komunalnych papierów wartościowych, oraz instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

Na dzień 31 grudnia 2009

	METODA 1	METODA 2	METODA 3	RAZEM
Aktywa:	18 072 804	7 642 921	393 630	26 109 355
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 546 026	11 359	196 594	3 753 979
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 340 376	67 169	2 407 545
- Banki	-	1 693 482	61 442	1 754 924
- Klienci	-	646 894	5 727	652 621
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 394 086	-	-	2 394 086
Instrumenty zabezpieczające	-	87 543	-	87 543
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	12 132 692	5 203 643	129 867	17 466 202
Zobowiązania:	981 354	1 681 082	61 443	2 723 879
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	981 354	-	-	981 354
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 530 630	61 443	1 592 073
- Banki	-	1 393 213	2 044	1 395 257
- Klienci	-	137 417	59 399	196 816
Instrumenty zabezpieczające	-	150 452	-	150 452

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2008

	METODA 1	METODA 2	METODA 3	RAZEM
Aktywa:	18 101 224	6 657 944	546 648	25 305 816
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 576 630	22 799	144 986	2 744 415
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	4 232 175	208 366	4 440 541
- Banki	-	2 502 772	80 846	2 583 618
- Klienci	-	1 729 403	127 520	1 856 923
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 087 621	625 495	-	4 713 116
Instrumenty zabezpieczające	-	157 899	-	157 899
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	11 436 973	1 619 576	193 296	13 249 845
Zobowiązania:	405 979	5 054 935	90 936	5 551 850
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	405 979	-	-	405 979
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	5 054 562	90 936	5 145 498
- Banki	-	4 602 753	5 511	4 608 264
- Klienci	-	451 809	85 425	537 234
Instrumenty zabezpieczające	-	373	-	373

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3

	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	144 986	208 366	193 296	90 936
Zwiększenia, w tym:	5 962 826	5 525	228 008	-6 328
Zakup	5 956 719	-	217 711	-
Przychód z instrumentów finansowych	6 107	-	10 297	-6 328
ujęty w rachunku zysków i strat	6 107	-	10 297	-6 328
Reklasyfikacja z / do innych metod wyceny	-	5 525	-	-
Zmniejszenia, w tym:	-5 911 218	-146 722	-291 437	-23 165
Rozliczenie / wykup	-126 293	-28 850	-291 071	-13 046
Sprzedaż	-5 784 925	-	-	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-1 302	-366	-
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-1 302	-	-
ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	-366	-
Przeniesienie do innych pozycji bilansu	-	-116 570	-	-10 119
Stan na koniec okresu	196 594	67 169	129 867	61 443
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	1 147	-1 696	6 033	-
ujęty w pozycji "Wynik z tytułu odsetek"	444	-	6 422	-
ujęty w pozycji "Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu"	703	-1 696	-	-
ujęty w pozycji "Kapitał z aktualizacji wyceny"	-	-	-389	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3 na dzień 31 grudnia 2009 roku jest nieznaczący.

W przypadku instrumentów dłużnych narażonych na ryzyko spreadu kredytowego wrażliwość ekspozycji na zmianę spreadu o 1 bp wynoszą odpowiednio 1,4 tys. zł wpływu na wynik z rachunku zysków i strat oraz 58 tys. zł wpływu na ujęcie w kapitale własnym.

Natomiast w przypadku instrumentów pochodnych wycenianych Metodą 3, transakcje zawierane są z ich jednoczesnym zamknięciem back-to-back na rynku międzybankowym, przez co pozostają bez wpływu na prezentowane wyniki.

W Grupie znajdują się instrumenty finansowe, które w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką na warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie zaspokojone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi lecz nie powiązanymi stronami transakcji.

W przypadku pewnych grup aktywów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości, przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych, bieżących należności i zobowiązań, innych aktywów i pasywów.

Dla kredytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę na ryzyko kredytowe oraz bieżącą marżę ze sprzedaży (z uwzględnieniem dochodów z prowizji) dla danej grupy produktowej kredytu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych na daną datę bilansową stopą rynkową wolną od ryzyka jako, iż średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego.

Wartość godziwa kredytu na inwestycję centralną prezentowana jest netto wraz z wartością godziwą finansującego go kredytu refinansowego z NBP. W wartościach brutto korekta do wartości godziwej wynosi 178 mln zł dla kredytu na inwestycję centralną oraz 165 mln zł dla kredytu refinansowego (na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość godziwa wynosi 310 mln zł dla kredytu na inwestycję centralną oraz 292 mln zł dla kredytu refinansowego).

Dla zaangażowań mniejszościowych Grupy, dla których nie są dostępne ceny pochodzące z aktywnego rynku, wartości rynkowe są nieosiągalne. Dla tych zaangażowań wartość bilansowa została przyjęta w poniższej tabeli jako wartość godziwa. W skład zaangażowań mniejszościowych Banku wchodzi spółki związane z sektorem finansowym, spółki objęte w ramach restrukturyzacji długów, oraz pozostałe spółki związane z sektorem finansowym. Uczestnictwo kapitałowe w tych spółkach jest związane z korzystaniem z infrastruktury finansowo-bankowej oraz obsługą kart płatniczych, w tym: BIK S.A., GPW S.A. i MasterCard. Zaangażowania Banku w tych spółkach należą do inwestycji długoterminowych i na chwilę obecną Bank nie posiada planów co do ich sprzedaży.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2009	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	ZWYŻKA/ZNIŻKA WARTOŚCI GODZIWEJ PONAD WARTOŚĆ BILANSOWĄ
Aktywa			
Kasa, należności od Banku Centralnego	9 620 329	9 620 329	-
Należności od banków	7 202 675	7 201 419	-1 256
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 753 979	3 753 979	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	2 407 545	2 407 545	-
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 394 086	2 394 086	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	76 380 219	75 103 538	-1 276 681
Należności z tytułu leasingu finansowego	3 103 477	3 103 477	-
Instrumenty zabezpieczające	87 543	87 543	-
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 466 202	17 466 202	-
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	3 807 823	3 796 199	-11 624
Inwestycje w jednostki podporządkowane	239 949	239 949	-
Razem	126 463 827	125 174 266	-1 289 561

(*) W tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

Zaprezentowana wartość godziwa aktywów i zobowiązań Open Joint Stock Company UniCredit Bank jest równa ich wartości bilansowej. Ze względu na niedostępność wiarygodnych parametrów dla tego rynku wartość godziwa nie została wyliczona.

31.12.2008	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	ZWYŻKA/ZNIŻKA WARTOŚCI GODZIWEJ PONAD WARTOŚĆ BILANSOWĄ
Aktywa			
Kasa, należności od Banku Centralnego	9 933 637	9 933 637	-
Należności od banków	7 908 626	8 020 640	112 014
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 744 415	2 744 415	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	4 440 541	4 440 541	-
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 713 116	4 713 116	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	79 078 823	79 204 310	125 487
Należności z tytułu leasingu finansowego	3 437 383	3 437 383	-
Instrumenty zabezpieczające	157 899	157 899	-
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 249 845	13 249 845	-
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	1 879 061	1 861 731	-17 330
Inwestycje w jednostki podporządkowane	308 756	308 756	-
Razem	127 852 102	128 072 273	220 171

(*) W tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

Zaprezentowana wartość godziwa aktywów i zobowiązań UniCredit Bank Ltd. jest równa ich wartości bilansowej. Ze względu na niedostępność wiarygodnych parametrów dla tego rynku wartość godziwa nie została wyliczona.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla depozytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. W przypadku, gdy wartość bilansowa jest niższa od wartości nominalnej a depozyt terminowy mógłby zostać zerwany przed terminem zapadalności, za wartość godziwą przyjęto jego wartość nominalną. W przypadku depozytów bieżących za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.

W wartości przyjętych przez Grupę depozytów korekta do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi plus 580 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku minus 33 939 tys. zł) dla depozytów przyjętych od klientów oraz plus 3 107 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku minus 22 833 tys. zł) dla depozytów przyjętych od banków.

Wartość godziwa depozytów została wyznaczona w oparciu o ich kontraktowe daty zapadalności.

Dla zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych korekta do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi minus 36 202 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku minus 35 686 tys. zł).

Dla pozostałych zobowiązań finansowych Grupa uznaje, że wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Wycena mark-to-model instrumentów dłużnych opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie stawek odpowiednich rynków (zależnie od specyfikacji w emisji). Do dyskontowania ustalonych przepływów jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku lub emitenta.

6. Działalność powiernicza

Działalność powiernicza prowadzona jest na podstawie zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Klientami Banku są krajowe i zagraniczne instytucje finansowe, banki oferujące usługi powiernicze i inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne oraz emerytalne, a także instytucje niefinansowe. Bank świadczy usługi polegające między innymi na rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych, przechowywaniu aktywów klientów, prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych, wycenie aktywów, obsłudze płatności dywidend i odsetek.

W 2009 r. kontynuowano obsługę krajowych i zagranicznych instytucji finansowych w zakresie świadczenia przez Bank usług powierniczych na terenie Polski, pożyczania papierów wartościowych w celu zapewnienia płynności rozliczeń oraz rozliczania transakcji na rynku praw pochodnych.

W tym okresie Bank pozyskał nowych klientów z segmentu zagranicznych banków powierniczych oraz firm brokerskich, będących zdalnymi członkami GPW, dla których pełni funkcję uczestnika rozliczającego. Bank utrzymał pozycję lidera w zakresie obsługi programów kwitów depozytowych obsługując ponad 50% programów.

Na uwagę zasługują fakt, że w III kwartale 2009 Bank wygrał przetarg zorganizowany przez jeden z największych banków szwajcarskich w zakresie przetwarzania płatności pieniężnych oraz przechowywania i rozliczania transakcji na papierach wartościowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank prowadził 4 125 rachunków papierów wartościowych (na dzień 31 grudnia 2008 roku 4 170 rachunków).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

7. Informacje dotyczące segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą z której może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki).

Wyniki działalności poszczególnych segmentów w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe są regularnie przeglądane przez Zarząd odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu.

Wyniki segmentu, aktywa i zobowiązania zawierają pozycje bezpośrednio przypisane do segmentu jak również te pozycje, które mogą być przypisane na racjonalnych zasadach.

Prezentacja informacji według segmentów operacyjnych oparta jest o stosowany Model Zarządczy, w którym głównym kryterium podziału sprawozdawczości Grupy na segmenty jest klasyfikacja klienta w zależności od jego profilu i modelu obsługi

Pozycje nie zakwalifikowane do segmentu operacyjnego stanowią głównie koszty ogólne Zarządu, aktywa i zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych, przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych. Przepływy środków pomiędzy pionami biznesowymi Banku zajmującymi się obsługą klientów detalicznych, korporacyjnych i działalnością skarbową a obszarem Zarządzania Aktywami i Pasywami, wyceniane są według cen rynkowych dla danej waluty oraz terminu wymagalności / zapadalności.

Segmenty branżowe

Segmentacja Grupy obejmuje następujące obszary:

- Obszar Bankowości Detalicznej – pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi klientów indywidualnych (z wyłączeniem klientów z obszaru Bankowości Prywatnej), małych i mikro firm o obrotach rocznych do 10 mln zł oraz dochody spółek Grupy, konsolidowanych metodą pełną i udziały w zyskach spółek konsolidowanych Metodą Praw Własności przypisanych do działalności detalicznej,
- Obszar Bankowości Prywatnej – pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi najbardziej zamożnych i najbardziej wymagających klientów indywidualnych,
- Obszar Bankowości Korporacyjnej i Międzynarodowej – pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi firm średnich i dużych, dochody spółek Grupy konsolidowanych metodą pełną przypisanych do działalności korporacyjnej oraz obszar działalności skarbowej i inwestycyjnej obejmujący zaangażowanie Banku na rynku międzybankowym w dłużne papiery wartościowe i inne instrumenty,
- Obszar Zarządzania Aktywami i Pasywami i pozostałe – obejmuje nadzór i monitoring przepływów środków finansowych, pozostałe obszary zarządzane centralnie, w tym dochody z działalności windykacyjnej, dochody spółek konsolidowanych metodą pełną i udziały w zyskach spółek wycenianych metodą praw własności, które nie są przypisane innym segmentom operacyjnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Informacja o dochodach według segmentów branżowych w 2009 roku.

	DZIAŁALNOŚĆ DETALICZNA	DZIAŁALNOŚĆ PRYWATNA	DZIAŁALNOŚĆ KORPORACYJNA I MIĘDZYNARODOWA	ZARZĄDZANIE AKTYWAMI I PASYWAMI ORAZ POZOSTAŁE	GRUPA RAZEM
Przychody odsetkowe zewnętrzne	2 450 266	45 600	3 792 559	459 500	6 747 925
Koszty odsetkowe zewnętrzne	1 226 931	215 775	1 382 651	120 282	2 945 639
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 223 335	-170 175	2 409 908	339 218	3 802 286
Przychody odsetkowe wewnętrzne	2 004 722	235 239	1 640 263	-3 880 224	-
Koszty odsetkowe wewnętrzne	1 159 993	34 088	2 741 728	-3 935 809	-
Wynik odsetkowy wewnętrzny	844 729	201 151	-1 101 465	55 585	-
Przychody z tyt. dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności	49 119	-	-	16 062	65 181
Wynik z tytułu odsetek	2 117 183	30 976	1 308 443	410 865	3 867 467
Wynik pozaodsetkowy	1 929 199	30 482	1 045 541	179 892	3 185 114
Dochody z działalności operacyjnej	4 046 382	61 458	2 353 984	590 757	7 052 581
Działalność kontynuowana					
Aktywa alokowane	31 370 588	648 096	85 416 640	4 584 680	122 020 004
Aktywa niealokowane					8 596 050
Aktywa ogółem					130 616 054
Pasywa alokowane	51 950 794	4 906 598	48 540 556	2 140 438	107 538 386
Pasywa niealokowane					23 077 668
Pasywa ogółem					130 616 054

Informacja o dochodach według segmentów branżowych w 2008 roku

	DZIAŁALNOŚĆ DETALICZNA	DZIAŁALNOŚĆ PRYWATNA	DZIAŁALNOŚĆ KORPORACYJNA I MIĘDZYNARODOWA	ZARZĄDZANIE AKTYWAMI I PASYWAMI ORAZ POZOSTAŁE	GRUPA RAZEM
Przychody odsetkowe zewnętrzne	2 685 447	54 054	4 866 543	587 830	8 193 874
Koszty odsetkowe zewnętrzne	915 960	241 685	2 285 481	241 263	3 684 389
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 769 487	-187 631	2 581 062	346 567	4 509 485
Przychody odsetkowe wewnętrzne	2 501 466	285 014	2 924 773	-5 711 253	-
Koszty odsetkowe wewnętrzne	1 566 855	46 361	4 712 289	-6 325 505	-
Wynik odsetkowy wewnętrzny	934 611	238 653	-1 787 516	614 252	-
Przychody z tyt. dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności	87 807	-	45	22 254	110 106
Wynik z tytułu odsetek	2 791 905	51 022	793 591	983 073	4 619 591
Wynik pozaodsetkowy	2 027 729	35 747	764 349	386 252	3 214 077
Dochody z działalności operacyjnej	4 819 634	86 769	1 557 940	1 369 325	7 833 668
Działalność kontynuowana					
Aktywa alokowane	30 391 029	711 206	83 075 463	5 347 336	119 525 034
Aktywa niealokowane					12 415 728
Aktywa ogółem					131 940 762
Pasywa alokowane	49 372 158	4 977 170	51 128 089	2 597 795	108 075 212
Pasywa niealokowane					23 865 550
Pasywa ogółem					131 940 762

W modelu zarządczym przyjęto założenie budżetowania i monitorowania linii biznesowych do poziomu dochodów ogółem. Koszty zarządzane są centralnie poprzez dedykowane jednostki i nie są alokowane do poszczególnych linii biznesowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Segmenty geograficzne

Działalność operacyjna Grupy Pekao S.A. skoncentrowana jest na rynku polskim poprzez sieć oddziałów Banku Pekao S.A. i spółek Grupy.

Poza Polską działalność Grupy prowadzona jest w następujących krajach:

- Ukraina – poprzez spółki zależne Banku Pekao S.A.
- Francja – poprzez oddział Banku Pekao S.A. w Paryżu.

Wyniki Grupy osiągane z działalności poprzez Oddział Banku Pekao S.A. w Paryżu są nieistotne w porównaniu do wyników całej Grupy.

Poniższa tabela prezentuje informacje o działalności operacyjnej Grupy według segmentów geograficznych:

	POLSKA	UKRAINA	RAZEM GRUPA
2009 rok			
Dochody zewnętrzne	6 802 275	250 306	7 052 581
Aktywa segmentu	118 913 178	3 106 826	122 020 004
2008 rok			
Dochody zewnętrzne	7 607 625	226 043	7 833 668
Aktywa segmentu	115 562 092	3 962 942	119 525 034

8. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	2009	2008
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	5 362 366	6 194 049
Z tytułu lokat w innych bankach	195 537	506 305
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	40 356	123 433
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	875 481	956 752
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	106 573	179 326
Z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	167 612	234 009
Razem	6 747 925	8 193 874

Przychody odsetkowe za 2009 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano trwałą utratę wartości, w wysokości 205 278 tys. zł (w 2008 roku 227 142 tys. zł).

Całkowita kwota przychodów odsetkowych za 2009 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 3 870 212 tys. zł (w 2008 roku 5 305 771 tys. zł).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszty z tytułu odsetek

	2009	2008
Z tytułu depozytów klientów	-2 413 242	-2 599 470
Z tytułu depozytów innych banków	-105 245	-282 519
Z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-128 357	-373 457
Z tytułu zaciągniętych kredytów	-229 065	-280 910
Z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-69 730	-148 033
Razem	-2 945 639	-3 684 389

Kwota kosztów odsetkowych za 2009 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 2 698 210 tys. zł (w 2008 roku 3 123 260 tys. zł).

9. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	2009	2008
Z tytułu obsługi rachunków bankowych oraz zleceń płatniczych	918 398	986 607
Z tytułu kart płatniczych	770 652	784 016
Z tytułu kredytów i pożyczek	390 823	292 975
Z tytułu usług akwizycyjnych	253 122	371 229
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	127 206	104 744
Z działalności powierniczej	46 196	58 646
Z tytułu obsługi funduszy emerytalnych i inwestycyjnych	76 145	77 952
Z tytułu gwarancji, akredytyw i podobnych operacji	48 649	45 395
Pozostałe	84 966	131 480
Razem	2 716 157	2 853 044

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	2009	2008
Z tytułu kart płatniczych	-341 124	-389 924
Z tytułu przelewów i przekazów	-25 434	-25 296
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	-22 817	-19 005
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-6 592	-6 765
Z działalności powierniczej	-4 981	-5 263
Z tytułu zarządzania funduszami emerytalnymi	-3 999	-3 720
Z tytułu usług pośrednictwa	-3 100	-31 777
Pozostałe	-19 517	-29 478
Razem	-427 564	-511 228

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

10. Przychody z tytułu dywidend

	2009	2008
Od emitentów papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	7 105	5 053
Od jednostek zależnych	-	16
Od jednostek stowarzyszonych	-	285
Od emitentów papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	44
Razem	7 105	5 398

11. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

	2009	2008
Wynik z wymiany	732 986	586 093
Wynik z instrumentów pochodnych	-34 423	125 089
Wynik z papierów wartościowych	53 320	25 571
Razem	751 883	736 753

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w 2009 roku wyniosła 5 510 tys. zł (odpowiednio w 2008 roku: 124 052 tys. zł).

12. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	2009	2008
Instrumenty dłużne	54 558	-93 626
Instrumenty kapitałowe	-	-4
Razem	54 558	-93 630

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

13. Zyski (straty) na sprzedaży

Zrealizowane zyski

	2009	2008
Kredyty i inne należności finansowe	2 816	127 203
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	23 802	17 874
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty kapitałowe(*)	79 671	80 619
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	2 815
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	842	1 267
Razem	107 131	229 778

(*) w tym zysk ze sprzedaży akcji MasterCard	68 714	80 521
--	--------	--------

Zrealizowane straty

	2009	2008
Kredyty i inne należności finansowe	-232	-14 218
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	-5 581	-16 783
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty kapitałowe	-39	-
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	-1 556
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-760	-5 831
Razem	-6 612	-38 388

Zrealizowany zysk netto	100 519	191 390
--------------------------------	----------------	----------------

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesiona w 2009 roku bezpośrednio na kapitał własny wyniosła 81 261 tys. zł (zwyżka), w 2008 roku 214 907 tys. zł (zwyżka).

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych odniesiona w 2009 roku z kapitałów własnych na wynik finansowy wyniosła 29 139 tys. zł (zysk), w 2008 roku 1 189 tys. zł (zysk).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

14. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	2009	2008
Wynagrodzenia	-1 573 016	-1 595 760
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	-279 247	-273 619
Koszty programów emerytalnych z tytułu programów określonych składek	-1 576	-1 666
Koszty płatności w formie akcji własnych	-2 502	-3 648
Razem	-1 856 341	-1 874 693

Pozostałe koszty administracyjne

	2009	2008
Koszty rzeczowe	-1 281 863	-1 428 367
Podatki i opłaty	-39 790	-42 029
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-45 566	-16 300
Składki na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF)	-21 100	-26 212
Razem	-1 388 319	-1 512 908
Razem ogólne koszty administracyjne	-3 244 660	-3 387 601

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

15. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto

Pozostałe przychody operacyjne

	2009	2008
Czynsze i inne przychody uboczne	53 122	68 430
Opłaty związane z ubezpieczeniem kredytów	22 143	20 143
Odzyskane koszty windykacji	10 293	11 366
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	14 850	3 185
Refundacja kosztów administracyjnych	10 404	11 082
Przychody z tytułu umorzonych zobowiązań	93	19 676
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	1 712	10 293
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania	6 130	20 623
Zysk na sprzedaży pozostałych aktywów	5 332	3 588
Pozostałe	50 749	44 492
Razem	174 828	212 878

Pozostałe koszty operacyjne

	2009	2008
Koszty z tytułu ubezpieczenia kredytów	-19 056	-15 421
Koszty z tytułu reklamacji klientów	-7 448	-4 305
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	-12 509	-5 527
Koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spornych	-3 381	-3 922
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-5 908	-264
Strata na sprzedaży pozostałych aktywów	-249	-1 635
Pozostałe	-39 571	-46 919
Razem	-88 122	-77 993

Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	86 706	134 885
--	---------------	----------------

16. Utrata wartości

2009 ROK	ZWIĘKSZENIA			ZMNIJSZENIA			WPLYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO (***)
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)	STAN NA KONIEC OKRESU
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych							
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	100 797	8 106	5 257	-	-8 947	-26 968	78 245
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (**)	71 831	-	-	-	-	-67 038	4 793
Należności od Klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 921 575	1 230 951	265 131	-335 250	-689 379	-199 250	4 193 778
Należności z tytułu leasingu finansowego	184 309	66 268	-	-55 104	-27 715	-244	167 514
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	18 933	-	-	-	-	-11 653	7 280
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	121	-	5	-	-126	-	126
Utrata wartości zobowiązań pozabilansowych	140 661	52 232	6 115	-	-88 634	-7 123	103 251
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	4 438 227	1 357 557	276 508	-390 354	-814 801	-312 276	4 554 861
Utrata wartości pozostałych aktywów:							
Inwestycji w jednostki podporządkowane	3 786	-	-	-	-	-27	3 759
Wartości niematerialnych	11 212	-	-	-	-	-251	10 961
Wartość firmy	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe wartości niematerialne	11 212	-	-	-	-	-251	10 961
Rzeczowych aktywów trwałych	14 401	57	297	-	-	-1 892	12 863
Nieruchomości inwestycyjnych	9 979	-	-	-	-	-5 627	4 352
Pozostałe	144 382	12 509	103 804	-31 566	-1 712	-119 117	108 300
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	183 760	12 566	104 101	-31 566	-1 712	-126 914	140 235
Razem	4 621 987	1 370 123	380 609	-421 920	-816 513	-439 190	4 695 096
							-553 610

(*) w tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.

(**) kwota 67 038 tys. zł została reklasyfikowana do pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu”.

(***) Pozycja rachunku zysków i strat „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe” zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -542 756 tys. zł oraz przychody z odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 8 225 tys. zł, co stanowi łączną kwotę -534 531 tys. zł

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2008 ROK	ZWIĘKSZENIA				ZMNIJSZENIA			WPLYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO (***)	
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)	KONIEC OKRESU	STAN NA OKRESU	
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych									
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	30 137	80 391	10 709	-	-18 693	-1 747	100 797	-61 698	
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (**)	-	71 831	-	-	-	-	71 831	-71 831	
Należności od Klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 645 231	1 225 013	211 729	-53 392	-1 016 951	-1 090 055	3 921 575	-208 062	
Należności z tytułu leasingu finansowego	209 408	49 780	2 283	-32 157	-42 108	-2 897	184 309	-7 672	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	21 852	1	5 151	-	-3 350	-4 721	18 933	3 349	
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	104	37	17	-	-37	-	121	-	
Utrata wartości zobowiązań pozabilansowych	186 161	106 089	98 164	-	-156 616	-93 137	140 661	50 527	
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	5 092 893	1 533 142	328 053	-85 549	-1 237 755	-1 192 557	4 438 227	-295 387	
Utrata wartości pozostałych aktywów:									
Inwestycji w jednostki podporządkowane	4 910	-	548	-	-1 672	-	3 786	1 672	
Wartości niematerialnych	11 331	-	-	-	-	-119	11 212	-	
Wartość firmy	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pozostałe wartości niematerialne	11 331	-	-	-	-	-119	11 212	-	
Rzeczowych aktywów trwałych	16 649	452	670	-	-68	-3 302	14 401	-384	
Nieruchomości inwestycyjnych	8 773	550	656	-	-	-	9 979	-550	
Pozostałe	136 964	5 527	929 532	-2 033	-2 661	-922 947	144 382	-2 866	
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	178 627	6 529	931 406	-2 033	-4 401	-926 368	183 760	-2 128	
Razem	5 271 520	1 539 671	1 259 459	-87 582	-1 242 156	-2 118 925	4 621 987	-297 515	

(*) w tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.

(**) w kwocie – 1 090 055 tys. zł, która dotyczy odpisów aktualizujących grupę wierzytelności zakwalifikowanych do pozycji „Aktywa przeznaczone do sprzedaży”.

(***) Pozycja rachunku zysków i strat „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe” zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -295 387 tys. zł oraz przychody z odzyskanych należności niespłaconych netto w wysokości 32 471 tys. zł, co stanowi łączną kwotę -262 916 tys. zł

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

17. Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych

Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych

NAZWA JEDNOSTKI	2009	2008
Xellion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-4 279	-7 605
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	53 313	95 412
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	8 684	12 964
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	423	4 021
Central Poland Fund LLC	-65	-84
Razem udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	58 076	104 708
Rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych	-	1 672
Zysk (strata) ze sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych	-	16 648
Razem zyski (straty) z jednostek podporządkowanych	58 076	123 028

18. Podatek dochodowy

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn wyniku finansowego brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat

	2009	2008
Wynik finansowy brutto	2 997 480	4 345 978
Obciążenie podatkowe wg zastosowanej stawki podatkowej 19%	569 521	825 736
Różnice trwałe:	6 614	-20 694
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	-19 858	-25 052
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	17 854	26 010
Wpływ stawek podatkowych stosowanych zgodnie z jurysdykcją innych państw	2 422	4 914
Wpływ rozliczonych strat podatkowych	-1 759	-1 005
Ulgi podatkowe nieujęte w rachunku zysków i strat	1 498	340
Pozostałe	6 457	-25 901
Efektywne obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym	576 135	805 042

Zastosowana stawka podatkowa 19% jest obowiązującą w Polsce stawką podatku dochodowego od osób prawnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym

	2009	2008
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	-635 073	-843 072
Bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku wyników	-633 594	-821 802
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	11 152	-10 742
Pozostałe podatki (np. podatek pobrany u źródła, podatek dochodowy oddziałów zagranicznych)	-12 631	-10 528
Odroczony podatek dochodowy	58 938	38 030
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	58 938	38 030
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	-576 135	-805 042
KAPITAŁY WŁASNE		
Odroczony podatek dochodowy	17 572	-71 443
Z tytułu dochodów i kosztów ujętych w innych składnikach całkowitych dochodów		
Przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	28 649	-32 418
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – papiery dłużne	- 11 630	-38 493
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – z prawem do kapitału	553	- 532
Obciążenie podatkowe wykazane w innych składnikach całkowitych dochodów	17 572	-71 443
Razem obciążenie	-558 563	-876 485

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2009 ROKU										
STAN NA POZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA			ZMIANA Z TYTUŁU ZMIAN W ZAKRESIE KONSOLIDACJI ORAZ INNE			STAN NA KONIEC OKRESU	
RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	ZYSKÓW I STRAT	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROCZONY										
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	93 337	93 337	-	-67 583	-	-208	-	25 546	25 546	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	255 744	255 744	-	-73 522	-	-	-	182 222	182 222	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	470 692	463 917	6 776	-123 155	-6 776	-	-	340 762	340 762	-
Amortyzacja przyspieszona	114 962	114 962	-	4 270	-	-294	-	118 938	118 938	-
Ulga inwestycyjna	24 352	24 352	-	-15 525	-	-	-	8 827	8 827	-
Inne	15 327	15 327	-	13 370	-	-1 359	-	27 338	27 338	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	974 414	967 639	6 776	-262 145	-6 776	-1 861	-	703 633	703 633	-
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROCZONEGO										
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	185	185	-	15	-	-10	-	190	190	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	255 225	255 225	-	-72 183	-	125	-	183 167	183 167	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	499 583	499 583	-	-197 448	10 796	-209	-	312 722	301 926	10 796
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	120 387	120 387	-	-6 282	-	50	-	114 155	114 155	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	359 653	359 653	-	-24 331	-	-199	-	335 123	335 123	-
Rezerwy na koszty osobowe	68 090	68 090	-	-1 550	-	82	-	66 622	66 622	-
Rezerwy na koszty rzeczowe	19 434	19 434	-	2 195	-	567	-	22 196	22 196	-
Strata z lat ubiegłych	167	167	-	1 038	-	-105	-	1 100	1 100	-
Inne	32 854	32 854	-	95 339	-	-194	-	127 999	127 999	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 355 578	1 355 578	-	-203 207	10 796	107	-	1 163 274	1 152 478	10 796
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego										
	X	X	X	58 938	17 572	1 968	-	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego										
	383 711	390 498	-6 787	X	X	X	X	462 147	451 351	10 796
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego										
	2 547	2 558	-11	X	X	X	X	2 505	2 505	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2008 ROKU															
STAN NA POCZĄTEK OKRESU				ZMIANY ODNOSZONE NA				ZMIANA Z TYTUŁU ZMIAN W ZAKRESIE KONSOLIDACJI ORAZ INNE				STAN NA KONIEC OKRESU			
RAZEM PODATEK ODRÓCZONY		W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		W KAPITAŁACH		RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		KAPITAŁY		RACHUNEK ODRÓCZONY		W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		W KAPITAŁACH	
REZERWA NA PODATEK ODRÓCZONY															
Przychody do otrzymania dotyczących papierów wartościowych		93 097		93 097	-	669	-	-429	-	93 337	-	93 337	-		
Przychody do otrzymania dotyczących kredytów		236 131		236 131	-	19 613	-	-	-	255 744	-	255 744	-		
Zwwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych		397 034		397 034	-	66 883	6 776	-	-	470 692	-	470 692	-	6 776	
Amortyzacja przyspieszona		119 767		119 767	-	-4 805	-	-	-	114 962	-	114 962	-		
Ulga inwestycyjna		25 015		25 015	-	-663	-	-	-	24 352	-	24 352	-		
Inne		23 528		23 528	-	-8 118	-	-83	-	15 327	-	15 327	-		
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego		894 572		894 572	-	73 579	6 776	-512	-	974 414	-	974 414	-	6 776	
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODRÓCZONEGO															
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych		701		701	-	-499	-	-17	-	185	-	185	-		
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów		216 684		215 211	1 453	38 654	-	1 360	-1 453	255 225	-	255 225	-		
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych		500 413		435 746	64 667	63 837	-64 667	-	-	499 583	-	499 583	-		
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących		98 059		98 059	-	25 344	-	-3 016	-	120 387	-	120 387	-		
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe		353 813		349 909	3 904	6 698	-	3 046	-3 904	359 653	-	359 653	-		
Rezerwy na koszty osobowe		84 298		84 032	266	-15 830	-	-112	-266	68 090	-	68 090	-		
Rezerwy na koszty rzeczowe		21 536		21 536	-	-2 102	-	-	-	19 434	-	19 434	-		
Strata z lat ubiegłych		15 199		15 199	-	-15 032	-	-	-	167	-	167	-		
Inne		22 558		22 558	-	10 539	-	-243	-	32 854	-	32 854	-		
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego		1 313 241		1 242 951	70 290	111 609	- 64 667	1 018	-5 623	1 355 578	-	1 355 578	-		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego		X		X	X	38 030	-71 443	1 530	-5 623	X	X	X	X		
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego		418 993		348 703	70 290	X	X	X	X	383 711	-	390 498	-	6 787	
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego		324		324	-	X	X	X	X	2 547	-	2 558	-	-11	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku wystąpiły różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych i wspólnokontrolowanych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku ze spełnieniem warunków kontrolowania terminów odwracania się różnic przejściowych i występowaniem prawdopodobieństwa, że różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Kwota ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz data wygaśnięcia poniższych różnic przejściowych przedstawione są w tabeli poniżej.

ROK WYGAŚNIĘCIA RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH	KWOTA RÓŻNIC NA 31.12.2009	KWOTA RÓŻNIC NA 31.12.2008
2009	-	4 033
2010	-	-
2011	4 245	4 657
2012	2 520	2 520
2013	-	-
2014	-	-
Bezterminowo	33 111	33 111
Razem	39 876	44 321

19. Zysk z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk przypadający na jedną akcję

	2009	2008
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	2 411 735	3 527 964
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 237 721	262 180 259
Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	9,20	13,46

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych.

W Grupie występują instrumenty rozwodniające w postaci obligacji zamiennych na akcje. Dla celów wyliczenia zakłada się, że zostaną one zamienione na akcje.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	2009	2008
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	2 411 735	3 527 964
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 237 721	262 180 259
Korekty liczby akcji dla celów wyliczenia zysku rozwodnionego	5 312	103 533
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego	262 243 033	262 283 792
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	9,20	13,45

20. Dywidendy zaproponowane do wypłaty

Dywidendy oraz pozostałe wypłaty na rzecz akcjonariuszy są ujmowane bezpośrednio w kapitałach. Zobowiązanie z tytułu dywidendy nie jest wykazywane do czasu kiedy jednostka nie ma obowiązku wypłaty dywidendy, tj. do czasu zatwierdzenia wypłaty.

Zarząd Banku Polska Kasa Opieki S.A. przedłoży Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy do rozpatrzenia propozycję wypłaty dywidendy za 2009 rok w wysokości 2,90 zł na jedną akcję.

Ostateczna wypłata dywidendy podlega akceptacji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

21. Kasa, należności od Banku Centralnego

	31.12.2009	31.12.2008
Gotówka	2 258 805	3 157 812
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	7 359 850	5 006 653
Obligacje NBP (*)	-	1 686 707
Odsetki	274	81 058
Inne środki	1 400	1 407
Razem	9 620 329	9 933 637

(*) Obligacja NBP jest niekwotowanym papierem dłużnym wyemitowanym w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej o terminie wykupu w dniu 1 marca 2012 roku (obligacja została wykupiona w dniu 18 lutego 2009 roku). Obligacja nie jest uwzględniona w rachunku przepływów pieniężnych w pozycji „środki pieniężne”.

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli wynoszącej na dzień 31 grudnia 2009 roku 3,75. Na dzień 31 grudnia 2009 roku oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 3,38.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

22. Należności od banków

Należności od banków według struktury produktowej

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące i depozyty overnight	3 317 570	2 528 937
Lokaty międzybankowe	201 698	899 562
Kredyty i pożyczki	822 449	2 041 917
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 471 910	649 600
Dłużne papiery wartościowe	1 275 560	1 531 430
Należności w drodze	172 743	309 378
Odsetki	18 990	48 599
Razem brutto	7 280 920	8 009 423
Odpisy aktualizujące wartość należności	-78 245	-100 797
Razem netto	7 202 675	7 908 626

Należności od banków według struktury jakościowej

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od banków, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	7 197 967	7 894 041
należności brutto z utratą wartości	82 953	115 382
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-54 985	-74 482
odpisy aktualizujące utworzone kolektywnie (*)	-23 260	-26 315
Razem	7 202 675	7 908 626

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana.

Należności od banków według umownych terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od banków, w tym:		
do 1 miesiąca	5 150 553	4 046 665
od 1 do 3 miesięcy	51 551	411 345
od 3 miesięcy do 1 roku	1 030 357	622 080
od 1 do 5 lat	874 059	2 772 065
powyżej 5 lat	155 410	108 669
Odsetki	18 990	48 599
Razem brutto	7 280 920	8 009 423
Odpisy aktualizujące wartość należności	-78 245	-100 797
Razem netto	7 202 675	7 908 626

Należności od banków według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	3 507 448	4 697 219
CHF	7 948	7 606
EUR	2 098 512	2 584 594
USD	1 334 799	375 705
Pozostałe waluty	253 968	243 502
Razem	7 202 675	7 908 626

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

23. Aktywa/zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

31.12.2009	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	3 557 385	981 354
bony skarbowe	367 134	-
obligacje skarbowe	3 190 251	981 354
Papiery wartościowe emitowane przez banki	196 594	-
Razem	3 753 979	981 354
w tym:		
kwotowane	3 546 025	981 354
nie kwotowane	207 954	-

31.12.2008	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	2 599 428	405 979
bony skarbowe	886 024	-
obligacje skarbowe	1 713 404	405 979
Papiery wartościowe emitowane przez banki	55 283	-
Papiery wartościowe emitowane przez podmioty gospodarcze	89 704	-
Razem	2 744 415	405 979
w tym:		
kwotowane	2 576 629	405 979
nie kwotowane	167 786	-

Aktywa / zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według terminów wymagalności

31.12.2009	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	2 765	-
od 1 do 3 miesięcy	842 989	-
od 3 miesięcy do 1 roku	1 639 015	-
od 1 do 5 lat	544 499	498 978
powyżej 5 lat	724 711	482 376
Razem	3 753 979	981 354

31.12.2008	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	200 275	-
od 1 do 3 miesięcy	109 916	-
od 3 miesięcy do 1 roku	1 653 348	-
od 1 do 5 lat	568 730	82 395
powyżej 5 lat	212 146	323 584
Razem	2 744 415	405 979

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

24. Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu

Instrumenty pochodne stosowane przez Grupę

W ramach swojej działalności Grupa wykorzystuje różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do celów zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością. Większość instrumentów pochodnych stosowanych przez Grupę stanowią kontrakty pozagiełdowe (tzw. over-the-counter). Nieznaczną część instrumentów pochodnych stanowią kontrakty zawierane na regulowanych rynkach giełdowych (głównie kontrakty futures).

Pochodne transakcje walutowe wymiany stanowią zobowiązanie bądź prawo do zakupu lub sprzedaży waluty zagranicznej i krajowej. Terminowe operacje wymiany walutowej (operacje typu forward) oparte są na określonym w momencie zawarcia kursie waluty na określoną datę w przyszłości. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Transakcje swap walutowy są kombinacją wymiany określonych walut na datę spot oraz transakcji odwrotnej na datę forward, przy czym odpowiednie kursy wymiany są ustalone z góry w momencie zawarcia kontraktu. Przy rozliczaniu tych transakcji następuje przepływ środków. Transakcje swap walutowy są zawierane głównie w procesie zarządzania płynnością walutową Grupy. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Opcje walutowe z dostawą są kontraktami, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do nabycia (przy opcji call) bądź sprzedaży (przy opcji put) w określonym momencie w przyszłości, lub w określonym przedziale czasu, przewidzianej kontraktem sumy walut po określonym w momencie zawarcia opcji kursie.

W przypadku opcji rozliczanych netto, nabywca po uzyskaniu prawa otrzymuje kwotę w wysokości iloczynu sumy waluty i różnicy między bieżącym kursem rynkowym a kursem ustalonym przy zawarciu transakcji.

Opcje barierowe z jedną barierą to opcje, w których nabywane prawo jest prawem warunkowym zależnym od zdarzenia w określonym z góry przedziale czasowym polegającego na wzroście kursu powyżej ustalonego w dniu transakcji poziomu bariery (zdarzenie UP) lub zdarzenia spadku kursu poniżej bariery (zdarzenie DOWN). Dla bariery typu „wejście” (IN) po zajściu ustalonego zdarzenia warunku prawo warunkowe staje się prawem bezwarunkowym natomiast dla bariery typu „wyjścia” (OUT) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo wygasa.

Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji plain vanilla at-the-money oraz spreadów dla opcji out-of-the money i in-the-money (volatility smile) na standardowe terminy.

Instrumenty pochodne dotyczące stóp procentowych, pozwalają Grupie i jej klientom przenosić, modyfikować lub ograniczać ryzyko stóp procentowych.

Transakcje swap stóp procentowych (IRS) to kontrakty, w których kontrahenci wymieniają między sobą strumienie płatności odsetkowych naliczane od określonej w kontrakcie nominalnej kwoty waluty instrumentu bazowego. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie odpowiednich stawek transakcji IRS. Do dyskontowania ustalonych w warunkach transakcji jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są odpowiednie krzywe zerokuponowe rynku pieniężnego.

Forward Rate Agreement (FRA) to transakcje, w których strony zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej, za określony okres rozpoczynający się w przyszłości i naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia kontraktu stopy procentowej. Strony rozliczają się w dacie waluty różnicą odsetkową pomiędzy stawką FRA (stopą terminową w dniu zawarcia transakcji), a stopą referencyjną. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Swapy procentowo-walutowe (Cross currency IRS) to transakcje, w których strony wymieniają kapitał i strumienie odsetkowe w różnych walutach w określonym przedziale czasu. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W wycenie transakcji Basis Swap (swapy procentowo-walutowe o zmiennych kuponach) uwzględniane są również rynkowe kwotowania spreadu bazowego (tzw. Basis Swap spread).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje terminowe na papierach wartościowych to transakcje w których strony zobowiązują się do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego w określonym terminie w przyszłości za określoną w dniu zawarcia transakcji płatność. Transakcje tego typu wyceniane są poprzez wycenę papieru wartościowego (mark-to-market lub mark-to-model) oraz wycenę przyszłej płatności za papier (metodą dyskontowania przepływu pieniężnego według stopy rynku pieniężnego).

Opcje na stopę procentową (cap/floor) to kontrakty, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do pożyczania (cap) bądź ulokowania (floor) na określone okresy (każdy z osobna) określone kwoty po ustalonej w momencie zawarcia transakcji stawce oprocentowania. Transakcje tego typu wyceniane są w oparciu o model Blacka-Scholesa. Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji at-the-money na standardowo kwotowane terminy.

Transakcje futures na stopę procentową dotyczą wystandaryzowanych kontraktów terminowych nabywanych na rynkach giełdowych. Futures na indeksy giełdowe i akcje są kontraktami notowanymi na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kontrakty na indeksy dotyczą transakcji opartych o indeksy MIDWIG.

Kontrakty futures wyceniane są w oparciu o kwotowania dostępne bezpośrednio z giełd.

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty

W Grupie występują instrumenty pochodne będące składnikami złożonych instrumentów finansowych, tj. takich które zawierają zarówno instrument pochodny, jak i umowę zasadniczą, co sprawia, iż część przepływów pieniężnych połączonego instrumentu zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty powodują, że część lub całość przepływów środków pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę papieru wartościowego, kurs wymiany waluty obcej, indeks cen lub stóp procentowych.

Instrumentami pochodnymi wbudowanymi w bilansowe instrumenty finansowe są opcje wcześniejszego wykupu obligacji Brady'ego, w przypadku których wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z kontraktem głównym, zatem wbudowany instrument pochodny nie wymaga wydzielenia, odrębnego ujęcia i wyceny.

Bank posiada w swojej ofercie depozyty oraz certyfikaty depozytowe, których składnikiem jest wbudowany instrument pochodny. Ponieważ charakter tego instrumentu nie jest ściśle powiązany z charakterem umowy depozytowej, instrument wbudowany został wydzielony i zaklasyfikowany do portfela przeznaczonego do obrotu. Wycena tego instrumentu odnoszona jest do rachunku zysków i strat. Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (plain vanilla) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki.

Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym.

Opcje walutowe wbudowane w umowy depozytowe wyceniane są opisaną powyżej metodą wyceny dla opcji walutowych.

Proste opcje (nie walutowe, w tym na koszyk) wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane rozszerzonym modelem Blacka-Scholesa w oparciu o statystyczne miary zmienności.

Opcje egzotyczne, w tym koszykowe, są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka. Parametry modelu ustalane są na podstawie miar statystycznych.

Grupa przeanalizowała portfel umów kredytowych i zwykłych pod kątem konieczności wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych i stwierdziła, że nie wymagają one wydzielenia i odrębnego ujęcia instrumentów wbudowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Grupa wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Grupa dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Poniższe tabele prezentują nominalne kwoty pochodnych instrumentów finansowych oraz wartości godziwe instrumentów. Nominalne kwoty pewnych typów instrumentów finansowych stanowią podstawę do porównań z instrumentami ujmowanymi w bilansie, lecz niekoniecznie wskazują, jakie będą kwoty przyszłych przepływów środków pieniężnych lub jaka jest bieżąca wartość godziwa tych instrumentów, w związku z czym nie określają stopnia narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub cenowe.

Instrumenty pochodne mają dodatnią wycenę (stają się aktywami) lub ujemną (zobowiązaniami) w wyniku fluktuacji rynkowych stóp procentowych, indeksów lub kursów wymiany walut w porównaniu z ich warunkami.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2009

31.12.2009	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 214 132	1 329 631
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	260	183
opcje	9 616	9 617
pozostałe	1 191	3 235
Transakcje walutowe		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	292 498	12 988
forwardy walutowe	164 542	90 399
swapy walutowe (fx-swap)	633 501	48 721
opcje kupione	30 363	-
opcje sprzedane	-	35 857
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	61 442	61 442
Razem	2 407 545	1 592 073

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2008

31.12.2008	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	2 224 241	2 472 035
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	36 977	54 996
opcje	5 907	5 907
pozostałe	3 145	2 689
Transakcje walutowe		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	340 008	202 213
forwardy walutowe	890 990	296 178
swapy walutowe (fx-swap)	374 454	1 638 951
opcje kupione	473 485	-
opcje sprzedane	-	391 714
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	91 334	80 815
Razem	4 440 541	5 145 498

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2009

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	3 437 036	6 133 154	18 503 744	36 633 735	14 161 137	78 868 806
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	700 000	1 900 000	-	-	-	2 600 000
opcje	-	-	-	1 355 274	270 884	1 626 158
pozostałe	1 740 508	-	-	-	-	1 740 508
Transakcje walutowe						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta zakupiona	193 627	433 667	1 057 680	1 673 292	-	3 358 266
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta sprzedana	194 271	428 956	1 053 510	1 515 576	-	3 192 313
forwardy walutowe – waluta zakupiona	4 039 422	1 614 369	1 460 117	90 792	-	7 204 700
forwardy walutowe – waluta sprzedana	4 021 155	1 557 644	1 461 826	96 694	-	7 137 319
swapy walutowe (fx-swap) – waluta zakupiona	10 341 710	5 566 079	4 910 444	28 712	-	20 846 945
swapy walutowe (fx-swap) – waluta sprzedana	10 205 865	5 322 223	4 645 893	28 014	-	20 201 995
opcje kupione	304 649	436 584	825 359	95 533	-	1 662 125
opcje sprzedane	292 770	424 140	809 582	95 533	-	1 622 025
pozostałe	-	-	-	-	-	-
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	222 902	1 316 506	1 363 358	-	2 902 766
Razem	35 471 013	24 039 718	36 044 661	42 976 513	14 432 021	152 963 926

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2008

31.12.2008	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	5 396 493	5 001 809	29 018 478	51 720 513	17 742 777	108 880 070
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	-	-	24 944 480	-	-	24 944 480
opcje	-	-	-	1 428 050	227 286	1 655 336
pozostałe	564 766	270 736	208 620	-	-	1 044 122
Transakcje walutowe						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta zakupiona	-	-	206 500	5 511 410	795 227	6 513 137
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta sprzedana	-	-	177 851	5 589 021	720 000	6 486 872
forwardy walutowe – waluta zakupiona	3 956 075	1 945 084	4 120 643	667 692	-	10 689 494
forwardy walutowe – waluta sprzedana	3 880 956	1 833 771	3 799 922	604 874	-	10 119 523
swapy walutowe (fx-swap) – waluta zakupiona	22 406 742	3 473 971	1 189 353	74 671	-	27 144 737
swapy walutowe (fx-swap) – waluta sprzedana	23 542 530	3 479 826	1 302 995	82 384	-	28 407 735
opcje kupione	1 119 615	1 788 992	4 534 516	886 669	-	8 329 792
opcje sprzedane	1 108 541	1 782 920	4 555 245	885 180	-	8 331 886
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	508 262	10 254	1 254 148	2 875 060	-	4 647 724
Razem	62 483 980	19 587 363	75 312 751	70 325 524	19 485 290	247 194 908

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

25. Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe	2 394 040	4 713 069
Kapitałowe papiery wartościowe (akcje kwotowane)	46	47
Razem	2 394 086	4 713 116

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	2 394 040	4 087 575
obligacje skarbowe	2 394 040	4 087 575
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	625 494
Razem	2 394 040	4 713 069
w tym:		
kwotowane	2 394 040	4 087 575
nie kwotowane	-	625 494

Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		-
od 3 miesięcy do 1 roku	-	625 494
od 1 do 5 lat	2 394 040	2 979 243
powyżej 5 lat	-	1 108 332
Razem	2 394 040	4 713 069

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury produktowej

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty na nieruchomości	20 222 229	19 270 968
Kredyt w rachunku bieżącym	10 257 743	11 564 556
Kredyt operacyjny	16 165 666	20 971 176
Kredyt na inwestycje	16 642 896	17 318 019
Należności z tytułu kart płatniczych	726 928	703 411
Skupione wierzytelności	961 238	1 323 625
Pozostałe kredyty i pożyczki	11 362 632	10 087 796
Dłużne papiery wartościowe	1 552 129	1 382 977
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2 415 121	59 850
Należności w drodze	29 029	16 152
Odsetki	238 228	308 775
Razem brutto	80 573 839	83 007 305
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 193 778	-3 929 322
Razem netto	76 380 061	79 077 983

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od przedsiębiorstw	47 514 278	53 980 104
Należności od ludności	28 385 843	26 594 872
Należności od jednostek budżetowych	4 435 490	2 123 554
Odsetki	238 228	308 775
Razem brutto	80 573 839	83 007 305
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 193 778	-3 929 322
Razem netto	76 380 061	79 077 983

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	75 242 029	78 551 234
należności brutto z utratą wartości	5 331 810	4 456 071
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-1 920 569	-1 678 556
odpisy aktualizujące utworzone kolektywnie (*)	-2 273 209	-2 250 766
Razem	76 380 061	79 077 983

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według umownych terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
do 1 miesiąca	14 557 850	13 419 072
od 1 do 3 miesięcy	1 740 718	2 123 287
od 3 miesięcy do 1 roku	9 119 543	9 444 185
od 1 do 5 lat	21 604 373	25 217 833
powyżej 5 lat	33 313 127	32 494 153
Odsetki	238 228	308 775
Razem brutto	80 573 839	83 007 305
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 193 778	-3 929 322
Razem netto	76 380 061	79 077 983

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	55 609 026	55 905 593
CHF	6 466 200	7 199 519
EUR	10 722 334	11 387 640
USD	3 100 699	4 146 950
Pozostałe waluty	481 802	438 281
Razem	76 380 061	79 077 983

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2009 i 2008 prezentowane są w Nocie 16.

27. Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa prowadzi działalność leasingową poprzez spółki zależne Pekao Leasing Sp. z o.o. oraz Open Joint Stock Company UniCredit Bank. Wartość kwot inwestycji leasingowej brutto oraz minimalnych opłat leasingowych należnych wynosiła:

31.12.2009	INWESTYCJA LEASINGOWA BRUTTO	WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH
Do roku	1 644 755	1 483 042
Od roku do 5 lat	1 846 465	1 691 725
Powyżej 5 lat	104 631	96 224
Razem	3 595 851	3 270 991
Niezrealizowane przychody finansowe	-324 860	
Inwestycja leasingowa netto	3 270 991	
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	-	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 270 991	
Wartość rezerw	-167 514	
Wartość bilansowa	3 103 477	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2008	INWESTYCJA LEASINGOWA BRUTTO	WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH
Do roku	1 755 084	1 493 960
Od roku do 5 lat	2 153 257	1 979 037
Powyżej 5 lat	171 368	148 696
Razem	4 079 709	3 621 693
Niezrealizowane przychody finansowe	-458 016	
Inwestycja leasingowa netto	3 621 693	
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	-	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 621 693	
Wartość rezerw	-184 310	
Wartość bilansowa	3 437 383	

Grupa zawiera jako leasingodawca transakcje leasingu finansowego, których głównym przedmiotem są środki transportu, maszyny i urządzenia techniczne.

Ponadto, gdy Grupa Kapitałowa jest leasingobiorcą, jeśli leasing finansowy odbywa się między spółkami Grupy, wzajemne transakcje z tytułu leasingu finansowego podlegają eliminacji.

28. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa na dzień 31 grudnia 2009 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) oraz przepływów pieniężnych (cash flow hedge).

- W II kwartale Grupa wprowadziła rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) dla stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnego do sprzedaży zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS),
- Grupa kontynuuje zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) z tytułu aktywów finansowych o zmiennym oprocentowaniu instrumentami typu interest rate swap (IRS),
- W II kwartale Grupa desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) nowe powiązanie zabezpieczające obejmujące aktywa i zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu zabezpieczone instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS).

Zabezpieczenie wartości godziwej (fair value hedge)

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającą ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych swapowych stóp procentowych poprzez transakcje IRS.

Pozycja zabezpieczana

Pozycję zabezpieczaną stanowią stałokuponowe dłużne papiery wartościowe zaklasyfikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży (AFS), denominowane w EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne IRS w walutach EUR i USD (krótka pozycja w stałej stopie procentowej), w których Grupa otrzymuje zmienne przepływy, płaci stałe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej:

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2009	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Swapy stopy procentowej (IRS)	-	116 162
Razem	-	116 162

Wartości nominalne instrumentów pochodnych

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Swapy stopy procentowej (IRS)	-	-	-	996 164	655 263	1 651 427
Razem	-	-	-	996 164	655 263	1 651 427

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej (wynikająca ze spreadu pomiędzy krzywą swapową a krzywą obligacji) księgowana jest zgodnie z ogólnymi zasadami dla instrumentów AFS (tj. w kapitale z aktualizacji wyceny). Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

W okresie sprawozdawczym Grupa z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej rozpoznała w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej następujące kwoty:

RODZAJ WYNIKU	2009
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	-9 362
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej związanej z zabezpieczanym ryzykiem	23 307
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	13 945
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-28 648

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) kredytów i depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej oraz ryzyko walutowe wynikające ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach i zobowiązaniach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje CIRS (basis swap).

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów i portfela pasywów o zmiennej stopie procentowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji CIRS (basis swap), w których Grupa płaci zmiennoprocentowe przepływy walutowe, a otrzymuje zmiennoprocentowe przepływy złotowe/walutowe.

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą pochodnych instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych:

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2009	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	40 786	29 656
Razem	40 786	29 656

Wartości nominalne instrumentów pochodnych

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta zakupiona	-	-	2 063 935	1 688 871	1 860 765	5 613 571
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta sprzedana	-	-	2 074 575	1 673 407	1 871 654	5 619 636
Razem	-	-	4 138 510	3 362 278	3 732 419	11 233 207

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu (Nota 11). Odsetki od transakcji CIRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym (Nota 8).

W okresie sprawozdawczym Grupa z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kredytów i depozytów zmiennoprocentowych rozpoznała w rachunku wyników i na kapitale następujące kwoty:

ZA OKRES 01.04. – 31.12.2009	
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie – brutto)	-35 395
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	89 597
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku wyników	-4 359
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana	01.01.2010 – 09.09.2019

Zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny w ciągu 2009 roku:

Stan na początek okresu	-
Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	-35 395
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	-
Stan na koniec okresu	-35 395

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) kredytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w zmiennej stopie – Bank otrzymuje stałe przepływy a płaci zmienne).

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą pochodnych instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych:

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2009	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Swapy stopy procentowej (IRS)	46 757	4 634
Razem	46 757	4 634

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2008	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Swapy stopy procentowej (IRS)	157 899	373
Razem	157 899	373

Wartości nominalne instrumentów pochodnych

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Swapy stopy procentowej (IRS)	50 000	170 000	170 000	1 492 000	620 000	2 502 000
Razem	50 000	170 000	170 000	1 492 000	620 000	2 502 000

31.12.2008	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Swapy stopy procentowej (IRS)	50 000	-	335 000	1 777 000	725 000	2 887 000
Razem	50 000	-	335 000	1 777 000	725 000	2 887 000

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w pozycji „Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej”. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym (Nota 8).

W okresie sprawozdawczym Grupa z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kredytów zmiennoprocentowych rozpoznała w rachunku wyników i na kapitale następujące kwoty:

	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie – brutto)	-7 104	108 283
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	3 799	- 21 883
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana	01.01.2010 – 20.11.2017	01.01.2009 – 20.11.2017

Zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny w ciągu okresu:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	108 283	-62 340
Odroczenie zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	-116 472	170 349
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	1 085	274
Stan na koniec okresu	-7 104	108 283

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

29. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	17 451 329	13 230 733
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	14 873	19 112
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)	3 807 823	1 879 061
Razem	21 274 025	15 128 906

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	13 086 790	12 419 957
bony skarbowe	20 709	122 669
obligacje skarbowe	13 066 081	12 297 288
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	4 249 195	556 445
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	86 732
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	115 344	167 599
Razem	17 451 329	13 230 733
w tym utrata wartości aktywów	-4 335	-4 505
w tym:		
Kwotowane	12 132 342	11 428 819
nie kwotowane	5 318 987	1 801 914

Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2009	31.12.2008
Akcje	14 873	19 112
kwotowane	329	3 344
nie kwotowane	14 544	15 768
Razem	14 873	19 112
w tym utrata wartości aktywów	-2 945	-14 428

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	3 510 704	1 777 831
bony skarbowe	491 977	539 804
obligacje skarbowe	3 018 727	1 238 027
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	297 119	79 978
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	21 252
Razem	3 807 823	1 879 061
w tym utrata wartości aktywów	-	-121

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) wg umownych terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	4 613 889	183 488
od 1 do 3 miesięcy	203 852	275 314
od 3 miesięcy do 1 roku	2 248 175	1 971 227
od 1 do 5 lat	10 046 393	9 386 025
powyżej 5 lat	4 146 843	3 293 740
Razem	21 259 152	15 109 794

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY (AFS)		
Stan na początek okresu	13 249 845	17 033 529
Zwiększenia (zakup)	176 156 164	10 031 395
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-172 623 198	-12 334 982
Aktywa finansowe przeniesione do kredytów i pożyczek	-	-2 865 657
Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości	-	3 349
Zmiany wartości godziwej	85 695	208 705
Różnice kursowe	-209 819	286 151
Odsetki naliczone	561 116	815 087
Inne zmiany	246 399	72 268
Stan na koniec okresu	17 466 202	13 249 845
DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI (HTM)		
Stan na początek okresu	1 879 061	586 890
Zwiększenia (zakup)	14 280 687	13 699 639
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-12 493 991	-13 095 053
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów przeznaczonych do obrotu	-	602 507
Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości	126	-
Różnice kursowe	-2 181	29 793
Odsetki naliczone	66 984	29 792
Inne zmiany	77 137	25 493
Stan na koniec okresu	3 807 823	1 879 061
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe netto	21 274 025	15 128 906

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

30. Reklasyfikacja papierów wartościowych

MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, umożliwia pod pewnymi warunkami przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W 2009 roku Grupa nie dokonała reklasyfikacji instrumentów finansowych do innych kategorii.

Natomiast w 2008 roku ze względu na wyjątkową sytuację związaną z występującym w tym okresie kryzysem na rynkach finansowych Bank skorzystał ze zmiany wprowadzonej do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, umożliwiając pod pewnymi warunkami na przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W oparciu o przeprowadzoną analizę podjęto decyzje o przeniesieniu części papierów dłużnych z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności oraz z kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Reklasyfikacja papierów nastąpiła pod datą 1 października 2008 roku według ich wartości godziwej ustalonej na ten dzień.

Tabele poniżej przedstawiają informacje dotyczące przekwalifikowanych aktywów finansowych

	WARTOŚĆ NA 01.10.2008		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 302 577	1 331 580	1 331 580
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	1 529 000	1 534 077	1 534 077
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	602 507	602 507
Razem	3 395 246	3 468 164	3 468 164

	WARTOŚĆ NA 31.12.2009			WARTOŚĆ NA 31.12.2008		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 146 993	1 166 680	1 139 803	1 297 877	1 329 760	1 328 936
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	1 274 000	1 276 846	1 276 174	1 529 000	1 534 650	1 535 070
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	628 733	599 810	563 669	615 036	581 149
Razem	2 984 662	3 072 259	3 015 787	3 390 546	3 479 446	3 445 155

	01.10.2008	ZA OKRES 01.01-30.09.2008	
	ŚREDNIA RENT. (%)	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	6,53	43 136	-
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	6,16	55 281	-
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	4,78	17 611	-12 091
Razem	-	116 028	-12 091

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZA OKRES 01.01-31.12.2009		ZA OKRES 01.10-31.12.2008	
	WYNIK Z TYTUŁU IMPAIRMENTU	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	WYNIK Z TYTUŁU IMPAIRMENTU	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	70 247	1 800	30 974
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	56 000	-	25 456
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-	38 470	-	8 703
Razem	-	164 717	1 800	65 133

W przypadku gdyby Bank nie dokonał reklasyfikacji wynik oraz kapitał z aktualizacji wyceny zmieniłyby się następująco:

31.12.2009	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-31 261
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	-1 907
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	5 503	-
Razem	5 503	-33 168

31.12.2008	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-824
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	419
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-33 886	-
Razem	-33 886	-405

31. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Na dzień 31 grudnia 2009 roku do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano zidentyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nieruchomości oraz pozostałe aktywa rzeczowe będące własnością Grupy.

W grupie nieruchomości istotną pozycję stanowią nieruchomości Banku położone przy ul. Marynarskiej w Warszawie wraz z prawem wieczystego użytkowania gruntów.

Poniżej przedstawiono aktywa przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2009	31.12.2008
Rzeczowe aktywa trwałe	16 446	118 321
Inne aktywa	23 462	23 462
Razem	39 908	141 783

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiany stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w roku 2009 przedstawia tabela poniżej:

AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	
Stan na początek okresu	141 783
Zwiększenia, w tym:	18 065
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	5 563
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	9 691
inne zmiany	2 811
Zmniejszenia, w tym:	-119 940
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-557
zbycie aktywów	-110 229
inne zmiany	-9 154
Stan na koniec okresu	39 908

W pozycji zbycie aktywów ujęta została sprzedaż nieruchomości położonej przy ul. Towarowej.

Rozliczenie sprzedaży aktywów w roku 2009 przedstawia się następująco:

POZYCJA	NIERUCHOMOŚCI
Przychody ze sprzedaży	160 903
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	110 229
Zysk/strata brutto na sprzedaży	50 674

Zmiany w 2008 roku aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży oraz zobowiązań związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży przedstawia tabela poniżej:

	AKTYWA TRWAŁE	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA CDM MIB	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM
Stan na początek okresu	7 599	57 932	-
Zwiększenia, w tym:	136 118	-	41 869
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	1 135	-	-
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	105 094	-	-
przeniesienie z kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-	41 869
inne zmiany	29 889	-	-
Zmniejszenia, w tym:	-1 934	-57 932	-41 869
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-332	-	-
zbycie aktywów	-1 602	-57 932	-41 869
Stan na koniec okresu	141 783	-	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU			
Stan na początek okresu	-	55 291	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-55 291	-
zbycie pasywów	-	-55 291	-
Stan na koniec okresu	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozliczenie sprzedaży pozostałych aktywów przedstawia się w roku 2008 następująco:

POZYCJA	NIERUCHOMOŚCI	CZĘŚĆ DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ CDM (MIB)	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	582	443 596	104 549	548 727
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	1 602	7 424	41 869	50 895
Zysk/strata brutto na sprzedaży	-1 020	436 172	62 680	497 832

32. Inwestycje w jednostki podporządkowane

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych ujętych metodą praw własności:

NAZWA JEDNOSTKI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK LUB (STRATA) NETTO	% UDZIAŁÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
31.12.2009 (*)						
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	64 609	20 999	20 400	1 690	25,00	10 903
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	111 244	19 389	105 778	25 386	34,44	31 635
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	370 381	41 341	398 597	110 129	49,00	161 230
Xelion, Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	11 404	3 793	23 198	-8 557	50,00	3 806
Central Poland Fund LLC(**)	675	-	-	-41	53,19	329
Razem						207 903

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego

(**) Dane w tys. USD, wartość bilansowa udziałów w tys. zł.

NAZWA JEDNOSTKI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK LUB (STRATA) NETTO	% UDZIAŁÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
31.12.2008 (*)						
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	82 015	24 014	28 326	16 081	25,00	14 500
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	131 616	28 313	118 096	36 837	34,44	35 577
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	501 890	41 393	608 007	194 719	49,00	225 644
Xelion, Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	5 365	4 197	20 237	-15 211	50,00	584
Central Poland Fund LLC(**)	714	-	-	-485	53,19	405
Razem						276 710

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego

(**) Dane w tys. USD, wartość bilansowa udziałów w tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skrócone informacje dotyczące jednostek zależnych nie objętych konsolidacją metodą pełną:

NAZWA JEDNOSTKI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK LUB STRATA NETTO	% UDZIAŁÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
31.12.2009 (*)						
Pekao Property S.A.	34 403	1 571	3 487	1 919	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/	14 864	312	-	389	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	11 984	3 447	23 845	1 439	100,00	672
PKBL S.A. (w upadłości)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	100,00	-
FPB Media Sp. z o.o.	21 095	19 081	2 304	389	100,00	-
Metropolis Sp. z o.o.	19 692	14 235	658	-38	100,00	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o. (**)	155 748	149 353	36 784	6 277	100,00	-
Razem						32 046
31.12.2008 (*)						
Pekao Property S.A.	30 827	666	3 685	1 724	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/	13 939	184	-	39	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	10 481	3 384	29 310	621	100,00	672
PKBL S.A. (w upadłości)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	84,51/84,79	-
FPB Media Sp. z o.o. (***)	22 286	18 033	1 857	96	100,00	-
Metropolis Sp. z o.o.	19 176	13 681	1 747	-31	100,00	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	161 576	161 459	59 144	46	100,00	-
Razem						32 046

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego

(**) Dane na 30.11.2009 r.

(***) Dane na 30.11.2008 r.

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	32 046	87 814
Zakup	-	182
Sprzedaż	-	-50
Przekwalifikowanie do „Inwestycji zależnych konsolidowanych metodą pełną”	-	-55 900
Stan na koniec okresu	32 046	32 046

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	276 710	300 355
Udział w zyskach / stratach	58 076	104 708
Dywidendy	-134 374	-119 680
Zakup	7 500	5 000
Sprzedaż	-	-37
Przekwalifikowanie z pozycji „Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży”	-	-13 707
Inne	-9	71
Stan na koniec okresu	207 903	276 710

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

33. Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
Wartości niematerialne, w tym:	653 913	691 101
koszty prac rozwojowych	9 368	3 076
patenty i licencje	459 951	461 992
inne	4 557	6 055
nakłady na wartości niematerialne i zaliczki na nakłady wartości niematerialnych	180 037	219 978
Wartość firmy	54 560	54 560
Razem	708 473	745 661

Wartość firmy – to wartość powstała w związku z przeniesieniem części majątku Banku BPH S.A., w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, na Bank Pekao S.A.

Wartość firmy przeniesiona na Bank Pekao S.A. jest częścią wartości firmy powstałej w wyniku nabycia przez Bank BPH S.A. Pierwszego Komercyjnego Banku S.A. „PKBL” w Lublinie i dotyczy tylko tych oddziałów Banku PKBL, które zostały przeniesione do Banku Pekao S.A. w ramach integracji Banków. Rozpoznana wartość firmy wynosi 51 675 tys. zł.

Ponadto w pozycji tej znajduje się wartość firmy powstała w wyniku nabycia Spółki Pekao Leasing i Finansie przez Pekao Leasing Holding. Rozpoznana wartość wynosi 2 885 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości firmy PKBL oraz Pekao Leasing i Finansie w wyniku którego nie rozpoznała utraty wartości tego składnika.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji „wartości niematerialne” w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2009	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE(*)	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na początek okresu	69 115	1 344 192	256 654	1 669 961
Zwiększenia, w tym:	10 381	201 385	-29 546	182 220
zakupy	-	9 345	159 961	169 306
inne	4 956	1 925	6 033	12 914
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	5 425	190 115	-195 540	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-8 502	-12 002	-20 504
likwidacja	-	-7 188	-	-7 188
inne	-	-1 314	-12 002	-13 316
Stan na koniec okresu	79 496	1 537 075	215 106	1 831 677
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	66 039	881 950	19 659	967 648
Amortyzacja	2 845	202 098	1 750	206 693
Likwidacja	-	-6 910	-	-6 910
Pozostałe	1 244	-14	-1 858	-628
Stan na koniec okresu	70 128	1 077 124	19 551	1 166 803
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	-	251	10 961	11 212
Zmiany wartości	-	-251	-	-251
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	10 961
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	3 076	461 991	226 034	691 101
Stan na koniec okresu	9 368	459 951	184 594	653 913

(*) Pozycja obejmuje głównie nakłady inwestycyjne

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ROK 2008	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE(*)	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na początek okresu	73 906	1 155 202	217 273	1 446 381
Zwiększenia, w tym:	-	197 599	62 123	259 722
zakupy	-	8 798	229 656	238 454
inne	-	6 794	14 474	21 268
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	182 007	-182 007	-
Zmniejszenia, w tym:	-4 791	-8 609	-22 742	-36 142
likwidacja	-4 791	-5 180	-2 173	-12 144
inne	-	-3 429	-20 569	-23 998
Stan na koniec okresu	69 115	1 344 192	256 654	1 669 961
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	59 331	722 528	19 192	801 051
Amortyzacja	11 408	164 852	2 628	178 888
Likwidacja	-4 700	-5 180	-2 161	-12 041
Pozostałe	-	-250	-	-250
Stan na koniec okresu	66 039	881 950	19 659	967 648
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	-	370	10 961	11 331
Zmiany wartości	-	-119	-	-119
Stan na koniec okresu	-	251	10 961	11 212
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	14 575	432 304	187 120	633 999
Stan na koniec okresu	3 076	461 991	226 034	691 101

(*) Pozycja obejmuje głównie nakłady inwestycyjne

W 2009 roku i w 2008 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

34. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Środki trwałe, w tym:	1 776 298	1 810 933
grunty i budynki	1 318 314	1 336 463
maszyny i urządzenia	364 550	379 354
środki transportu	53 724	57 587
inne	39 710	37 529
Środki trwałe w budowie oraz zaliczki na środki trwałe w budowie	46 098	95 103
Razem	1 822 396	1 906 036

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji rzeczowe środki trwałe w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2009	GRUNTY I BUDYNKI	MASZyny I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	2 244 187	1 457 804	113 067	392 788	4 207 846
Zwiększenia, w tym:	86 951	104 985	22 837	13 959	228 732
nabycie	285	1 687	5 972	733	8 677
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	85 593	94 739	-	12 784	193 116
inne	1 073	8 559	16 865	442	26 939
Zmniejszenia, w tym:	-46 067	-68 334	-26 265	-20 944	-161 610
likwidacja i sprzedaż	-20 437	-64 390	-23 161	-19 324	-127 312
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-13 616	-2 386	-	-49	-16 051
inne	-12 014	-1 558	-3 104	-1 571	-18 247
Stan na koniec okresu	2 285 071	1 494 455	109 639	385 803	4 274 968
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	905 347	1 071 514	51 013	354 746	2 382 620
Zwiększenia, w tym:	89 888	117 499	17 734	10 965	236 086
amortyzacja	89 660	114 004	17 271	10 850	231 785
inne	228	3 495	463	115	4 301
Zmniejszenia, w tym:	-31 074	-65 956	-15 739	-20 130	-132 899
likwidacja i sprzedaż	-18 069	-63 184	-15 301	-18 797	-115 351
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-4 418	-1 810	-	-44	-6 272
inne	-8 587	-962	-438	-1 289	-11 276
Stan na koniec okresu	964 161	1 123 057	53 008	345 581	2 485 807
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	2 377	6 936	4 467	513	14 293
Zwiększenia	328	26	-	-	354
Zmniejszenia	-109	-114	-1 560	-1	-1 784
Stan na koniec okresu	2 596	6 848	2 907	512	12 863
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	1 336 463	379 354	57 587	37 529	1 810 933
Stan na koniec okresu	1 318 314	364 550	53 724	39 710	1 776 298

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ROK 2008	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	2 332 257	1 394 664	111 828	399 239	4 237 988
Zwiększenia, w tym:	59 086	133 088	27 274	17 034	236 482
nabycie	10 602	15 911	10 631	7 605	44 749
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	41 888	110 591	60	8 203	160 742
inne	6 596	6 586	16 583	1 226	30 991
Zmniejszenia, w tym:	-147 156	-69 948	-26 035	-23 485	-266 624
likwidacja i sprzedaż	-3 302	-40 954	-24 847	-19 155	-88 258
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-124 481	-16 091	-	-16	-140 588
inne	-19 373	-12 903	-1 188	-4 314	-37 778
Stan na koniec okresu	2 244 187	1 457 804	113 067	392 788	4 207 846
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	842 793	1 011 745	46 858	364 108	2 265 504
Zwiększenia, w tym:	93 954	121 550	19 042	10 901	245 447
amortyzacja	91 178	114 221	16 538	9 682	231 619
inne	2 776	7 329	2 504	1 219	13 828
Zmniejszenia, w tym:	-31 400	-61 781	-14 887	-20 263	-128 331
likwidacja i sprzedaż	-2 370	-40 249	-14 055	-18 020	-74 694
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-22 150	-12 820	-	-16	-34 986
inne	-6 880	-8 712	-832	-2 227	-18 651
Stan na koniec okresu	905 347	1 071 514	51 013	354 746	2 382 620
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	2 347	8 657	4 925	612	16 541
Zwiększenia	447	250	424	2	1 123
Zmniejszenia	-417	-1 971	-882	-101	-3 371
Stan na koniec okresu	2 377	6 936	4 467	513	14 293
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	1 487 117	374 262	60 045	34 519	1 955 943
Stan na koniec okresu	1 336 463	379 354	57 587	37 529	1 810 933

Kwota nakładów uwzględnionych w pozycji rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 44 999 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku 94 893 tys. zł).

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat w 2009 roku wyniosła 7 352 tys. zł (w 2008 roku 1 337 tys. zł).

W 2009 roku i w 2008 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Do dnia 31 grudnia 2009 roku jednostki wchodzące w skład Grupy zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 74 421 tys. zł, w tym w 2010 roku 74 421 tys. zł, oraz rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 62 160 tys. zł w tym w 2010 roku 62 160 tys. zł (do dnia 31 grudnia 2008 roku jednostki wchodzące w skład Grupy zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 57 908 tys. zł, w tym w 2009 roku 57 908 tys. zł, oraz rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 57 660 tys. zł, w tym w 2009 roku 57 660 tys. zł).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

35. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model ceny nabycia.

Nie występują ograniczenia prawa do zbycia nieruchomości inwestycyjnych i praw do przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji nieruchomości inwestycyjnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

	ROK 2009	ROK 2008
WARTOŚĆ BRUTTO		
Stan na początek okresu	121 239	99 626
Zwiększenia, w tym:	10 326	23 756
nabycie nieruchomości	327	7
przeniesienie z nieruchomości własnych	9 999	9 522
inne	-	14 227
Zmniejszenia, w tym:	-17 483	-2 143
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-16 436	-1 758
inne	-1 047	-385
Stan na koniec okresu	114 082	121 239
ODPISY AMORTYZACYJNE		
Stan na początek okresu	40 408	32 294
Zwiększenia, w tym:	15 383	8 999
przeniesienie z nieruchomości własnych	7 009	3 276
inne	5 541	3 187
amortyzacja	2 833	2 536
Zmniejszenia, w tym:	-11 300	-885
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-10 847	-623
inne	-453	-262
Stan na koniec okresu	44 491	40 408
ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI		
Stan na początek okresu	9 979	8 773
Zwiększenia, w tym:	-	1 206
przeniesienie z nieruchomości własnych	-	110
różnice kursowe	-	546
inne	-	550
Zmniejszenia, w tym:	-5 627	-
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-26	-
różnice kursowe	-60	-
inne	-5 541	-
Stan na koniec okresu	4 352	9 979
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO		
Stan na początek okresu	70 852	58 559
Stan na koniec okresu	65 239	70 852

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na 31 grudnia 2009 roku wynosiła 113 778 tys. zł (na 31 grudnia 2008 roku wynosiła 92 579 tys. zł). Wartość godziwą ustalono w oparciu o wyceny rzeczoznawców majątkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	ROK 2009	ROK 2008
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	4 866	3 966
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	-1 051	-1 115
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	-210	-155

36. Inne aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty do rozliczenia w czasie	40 177	109 895
Prawo użytkowania wieczystego gruntu	16 706	17 325
Dochody do otrzymania	37 912	28 283
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	4 025	9 137
Należności od dłużników różnych	734 398	670 433
Pozostałe	265	918
Razem	833 483	835 991

Koszty do rozliczenia w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

37. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa posiadała w swoim portfelu następujące aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań:

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Repo	obligacje	10 953	11 411	10 937
Sell-buy-back	obligacje	1 633 067	1 679 470	1 636 608
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje, bony	390 938	381 600	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje, bony	4 025 273	4 148 371	-
Inne kredyty	obligacje	614 435	610 000	377 611
Emisja hipotecznych listów zastawnych	wierzytelności zabezpieczone hipoteką, obligacje i instrumenty zabezpieczające	1 372 172	1 385 020	705 773

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała w swoim portfelu następujące aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań:

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Repo	obligacje	4 916 299	4 960 384	4 685 619
Sell-buy-back	obligacje	2 009 231	1 994 623	2 010 912
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje, bony	253 028	240 040	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje, bony	3 282 012	3 129 960	-
Inne kredyty	obligacje	556 445	530 000	547 339
Emisja hipotecznych listów zastawnych	wierzytelności zabezpieczone hipoteką, obligacje i instrumenty zabezpieczające	1 435 263	1 470 473	700 203

Blokowanie papierów wartościowych wynika:

- w transakcjach Repo i Sell-buy-back – z obowiązujących standardów na rynku pieniężnym dla tego rodzaju transakcji
- w przypadku blokady na rzecz BFG – z obowiązujących przepisów Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym
- dla kredytu lombardowego i technicznego – z polityki i standardów stosowanych przez Narodowy Bank Polski
- w przypadku pozycji „Inne kredyty” – z warunków umowy zawartej pomiędzy Bankiem Pekao S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym
- dla emisji hipotecznych listów zastawnych – z obowiązujących przepisów Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych

38. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty otrzymane	1 100 176	1 469 675
Transakcje repo	-	3 347 824
Razem	1 100 176	4 817 499

39. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według struktury produktowej

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące i depozyty overnight	2 023 297	1 497 724
Depozyty innych banków i pozostałe zobowiązania	3 353 686	2 942 909
Otrzymane kredyty i pożyczki	827 890	3 989 566
Środki pieniężne w drodze	33 816	99 504
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 133 077	1 620 036
Naliczone odsetki	7 239	25 782
Razem	7 379 005	10 175 521

Zobowiązania wobec banków według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	4 674 035	4 445 292
CHF	598 133	141 641
EUR	1 661 918	4 683 496
USD	241 938	431 617
Pozostałe waluty	202 981	473 475
Razem	7 379 005	10 175 521

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

40. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według struktury produktowej

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania wobec przedsiębiorstw, w tym:	46 320 101	40 622 418
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	16 686 591	16 031 243
depozyty terminowe oraz pozostałe zobowiązania	29 309 212	24 418 859
zobowiązania w drodze	234 638	84 977
naliczone odsetki	89 660	87 339
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych, w tym:	6 348 830	6 846 070
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	3 766 810	4 051 817
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	2 576 741	2 782 928
zobowiązania w drodze	-	-
naliczone odsetki	5 279	11 325
Zobowiązania wobec ludności, w tym:	44 066 784	41 695 740
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	24 600 199	18 147 971
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	19 253 940	23 028 897
zobowiązania w drodze	1	318 012
naliczone odsetki	212 644	200 860
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu, w tym:	514 281	1 724 820
transakcje terminowe	514 156	1 723 395
naliczone odsetki	125	1 425
Razem	97 249 996	90 889 048

Zobowiązania wobec klientów według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	81 855 622	75 603 470
CHF	105 768	113 775
EUR	8 604 177	8 644 460
USD	5 955 292	5 743 810
Pozostałe waluty	729 137	783 533
Razem	97 249 996	90 889 048

41. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według rodzaju

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	28 094	50 009
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	1 297 058	1 716 883
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	699 282	690 495
Naliczone odsetki	7 800	13 315
Razem	2 032 234	2 470 702

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji na datę 31.12.2009

RODZAJ PAPIERU	WALUTA EMISJI	WARTOŚĆ NOMINALNA W TYS. ZŁ	DATA WYKUPU	WARUNKI OPROCENTOWANIA
certyfikaty depozytowe	EUR	28 269	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA Euro Zero, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	2 588	2011-03-08	odsetki gwarantowane (2%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	3 792	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	23 002	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	7 202	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	40 420	2011-02-18	odsetki uzależnione od zmian indeksu DJ AIG GOLD
certyfikaty depozytowe	PLN	153 803	2010-06-11	uzależnione od indeksów Dow Jones Euro Stoxx 50, S&P GSCI Gold Index Excess Return, CECE Trade Index EUR, S&P GSCI Agricultural Index ER
certyfikaty depozytowe	PLN	10 209	2011-02-18	odsetki uzależnione od zmian indeksu HangSeng
certyfikaty depozytowe	PLN	148 842	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	13 062	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPRAEPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	43 334	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	164 005	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	73 850	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	48 090	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian: Russian Depository Index w USD
certyfikaty depozytowe	PLN	74 376	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian Indeksu WIG20
certyfikaty depozytowe	PLN	90 536	2011-06-30	odsetki uzależnione od zmian indeksu S&P 500
certyfikaty depozytowe	PLN	107 379	2012-11-16	odsetki uzależnione od indeksów: WIG 20, S&P 500, Hang Seng
certyfikaty depozytowe	PLN	50 184	2012-06-29	odsetki uzależnione od indeksów: S&P GSCI Agriculture, S&P GSCI Nickel, S&P GSCI Aluminium
certyfikaty depozytowe	PLN	74 772	2012-12-02	odsetki uzależnione od indeksów: WIG 20, DJ EURO STOXX, LONDON GOLD MARKET FIXING
certyfikaty depozytowe	PLN	104 349	2012-09-03	odsetki uzależnione od indeksu WIG 20
certyfikaty depozytowe	USD	28 067	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	5 173	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	7 579	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	27 400	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	12 846	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
listy zastawne	PLN	134 558	2012-06-02	wibor 6M+0,3%
listy zastawne	PLN	262 781	2010-11-21	wibor 6M+0,25%
listy zastawne	PLN	199 500	2011-03-28	wibor 6M+0,25%
listy zastawne	PLN	100 000	2012-01-12	wibor 6M+0,25%
obligacje	UAH	28 108	2010-01-18	10,35%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji na datę 31.12.2008

RODZAJ PAPIERU	WALUTA EMISJI	WARTOŚĆ NOMINALNA W TYS. ZŁ	DATA WYKUPU	WARUNKI OPROCENTOWANIA
certyfikaty depozytowe	EUR	5 992	2009-06-30	struktura – zależne od indeksu DJ EuroStoxx 50
certyfikaty depozytowe	EUR	32 891	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA Euro Zero, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	2 758	2011-03-08	odsetki gwarantowane (2%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	3 955	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	26 357	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	7 865	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	144 729	2009-01-16	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	76 555	2009-06-18	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	33 396	2009-01-16	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	17 134	2009-06-18	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	4 150	2009-06-30	struktura – zależne od indeksu DJ EuroStoxx 50
certyfikaty depozytowe	PLN	181 446	2009-05-18	odsetki uzależnione od zmian: indeksu Dow Jones Euro Stoxx Select Dividend 30 Index i indeksu Dow Jones Euro Stoxx 50 Price Index
certyfikaty depozytowe	PLN	141 802	2009-08-03	odsetki uzależnione od zmian: indeksu Dow Jones Euro Stoxx Select Dividend 30 Index i indeksu Dow Jones Euro Stoxx 50 Price Index
certyfikaty depozytowe	PLN	3 000	2009-05-18	odsetki uzależnione od zmian: indeksu Dow Jones Euro Stoxx Select Dividend 30 Index i indeksu Dow Jones Euro Stoxx 50 Price Index
certyfikaty depozytowe	PLN	157 436	2010-06-11	uzależnione od indeksów Dow Jones Euro Stoxx 50, S&P GSCI Gold Index Excess Return, CECE Trade Index EUR, S&P GSCI Agricultural Index ER
certyfikaty depozytowe	PLN	153 733	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	13 240	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPRAEPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	45 078	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	171 174	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	76 950	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	49 012	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian: Russian Depository Index w USD
certyfikaty depozytowe	PLN	75 747	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian Indeksu WIG20
certyfikaty depozytowe	USD	67 674	2009-01-16	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	25 092	2009-06-18	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	31 807	2009-01-16	odsetki gwarantowane: 3% + odsetki uzależnione od koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	8 533	2009-06-18	odsetki gwarantowane: 3% + odsetki uzależnione od koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	412	2009-06-30	struktura – zależne od indeksu DJ EuroStoxx 50
certyfikaty depozytowe	USD	66 353	2009-05-18	struktura – zależne od indeksów DJ EuroStoxx 50, DJ EuroStoxx Select Divident 30
certyfikaty depozytowe	USD	35 660	2009-08-03	struktura – zależne od indeksów DJ EuroStoxx 50, DJ EuroStoxx Select Divident 30
certyfikaty depozytowe	USD	31 736	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	5 784	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	8 805	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	30 995	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów: DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	17 149	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
obligacje zamienne na akcje	PLN	3	2012-12-31	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

RODZAJ PAPIERU	WALUTA EMISJI	WARTOŚĆ NOMINALNA	DATA WYKUPU	WARUNKI OPROCENTOWANIA
obligacje	PLN	5 000	2009-01-15	7,24
obligacje	PLN	4 890	2009-01-30	7,31
obligacje	PLN	5 000	2009-02-18	7,38
obligacje	PLN	1 400	2009-01-08	7,02
obligacje	PLN	4 650	2009-01-22	7,07
obligacje	UAH	29 467	2010-01-18	10,35
listy zastawne	PLN	134 558	2012-06-02	wibor 6M+0,3%
listy zastawne	PLN	257 730	2010-11-21	wibor 6M+0,25%
listy zastawne	PLN	199 500	2011-03-28	wibor 6M+0,25%
listy zastawne	PLN	100 000	2012-01-12	wibor 6M+0,25%

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	2 470 702	3 716 778
Zwiększenia (emisja)	495 928	211 985
Zmniejszenia (wykup)	-876 968	-1 469 438
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-55 560	-93 040
Różnice kursowe	8 398	67 149
Inne zmiany	-10 266	37 268
Stan na koniec okresu	2 032 234	2 470 702

42. Rezerwy

Poniżej przedstawiono zmiany pozycji rezerwy w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2009	REZERWA NA SPRAWY SPORNE	REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE	REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	18 529	116 197	140 661	31 352	306 739
Utworzenie/aktualizacja rezerw	2 149	13 811	52 232	4 275	72 467
Wykorzystanie rezerw	-212	-8 926	-	-16 628	-25 766
Rozwiązanie rezerw	-3 458	-70	-88 634	-4 247	-96 409
Różnice kursowe	-977	-	-385	44	-1 318
Inne zmiany	946	10	-623	-1 037	-704
Stan na koniec okresu	16 977	121 022	103 251	13 759	255 009

Poniżej przedstawiono zmiany pozycji rezerwy w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2008	REZERWA NA SPRAWY SPORNE	REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE	REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	57 046	115 266	186 161	21 355	379 828
Utworzenie/aktualizacja rezerw	4 062	1 076	106 089	9 006	120 233
Wykorzystanie rezerw	-6 872	-67	-	-	-6 939
Rozwiązanie rezerw	-33 583	-120	-156 616	-1 054	-191 373
Różnice kursowe	-109	-	5 028	-213	4 706
Inne zmiany	-2 015	42	-1	2 258	284
Stan na koniec okresu	18 529	116 197	140 661	31 352	306 739

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

43. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Przychody przyszłych okresów	171 384	167 733
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	57 147	57 790
Rezerwy na pozostałe zobowiązania pracownicze	178 281	170 276
Rezerwa na koszty rzeczowe	105 709	98 756
Pozostałe koszty do zapłacenia	20 025	16 887
Wierzyciele różni	509 535	528 688
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	456 518	345 719
Razem	1 498 599	1 385 849

44. Świadczenia pracownicze

Program motywacyjny – program opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.

Opcje na akcje przyznawane są w ramach programu motywacyjnego dla kadry menedżerskiej kluczowej dla realizacji strategii Grupy Kapitałowej Banku, ustanowionego uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 25 lipca 2003 roku.

Program realizowany jest w trybie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji następujących akcji, obejmowanych w wykonaniu praw obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku.

TYP AKCJI	LICZBA AKCJI EMITOWANYCH W RAMACH WARUNKOWEGO PODWYŻSZENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO	WARTOŚĆ NOMINALNA 1 AKCJI	CENA EMISYJNA 1 AKCJI	PODSTAWA USTALENIA CENY EMISYJNEJ
Zwykłe na okaziciela; seria F	830 000	1 zł	108,37 zł	średnia rynkowych cen zamknięcia akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. za okres lipca i sierpnia 2003 roku
Zwykłe na okaziciela seria G	830 000	1 zł	123,06 zł	średnia rynkowych cen zamknięcia akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. za okres lutego i marca 2004 roku

Po zrealizowaniu prawa pierwszeństwa do objęcia akcji Banku akcje są ujmowane w kapitale własnym.

Program motywacyjny realizowany będzie w ramach podprogramów (każdego podzielonego na dwie transze) o następujących charakterystykach:

PROGRAM OPARTY NA EMISJI AKCJI SERII F				PROGRAM OPARTY NA EMISJI AKCJI SERII G			
Data wygaśnięcia	31.12.2010			31.12.2012			
Cena realizacji (w zł)	108,37			123,06			
Liczba opcji	415 000	415 000		415 000	415 000		
Warunki nabywania uprawnień	1. Wykonanie celów indywidualnych w ramach programu MBO w roku 2003. 2. Pozostawanie w stosunku pracy w Grupie Kapitałowej na dzień realizacji prawa z opcji. 3. Wykonanie założonego ROE za rok 2004			1. Wykonanie celów indywidualnych w ramach programu MBO w roku 2004. 2. Pozostawanie w stosunku pracy w Grupie Kapitałowej na dzień realizacji prawa z opcji. 3. Wykonanie założonego ROE za rok 2006			3. Wykonanie założonego ROE za rok 2007
Wartość godziwa na dzień 31.12.2009 (w tys. zł)	6 462	6 775		7 849	7 734		

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ZAŁOŻENIA MODELU WARTOŚCI GODZIWEJ PROGRAMU PRZYJĘTE NA DZIEŃ PRYZNANIA PRAW				
Stopa dywidendy (%)	4,27		5,12	
Wskaźnik zmienności (%)	31,75		31,75	
Stopa procentowa wolna od ryzyka (%)	5,33	5,41	6,66	6,70
Spodziewany okres ważności opcji (w latach)	4,76	5,26	6,18	6,68
Średnia ważona cena akcji (w zł)	112,50		125,00	

Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2009 roku, na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 28 820 tys. zł i jest ona rozliczana w czasie przez szacowany okres nabywania uprawnień do objęcia akcji Banku przez osoby uczestniczące w programie.

Wartość godziwa prawa pierwszeństwa do objęcia akcji Banku została oszacowana na dzień przyznania opcji (praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku) na podstawie modelu Blacka-Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu, co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Wartość programu akcji pracowniczych na każdą datę bilansową koryguje się jeśli zmieniły się oczekiwania Zarządu dotyczące ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe”).

Spodziewany okres ważności praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku ustalany jest w oparciu o założenie, iż prawa te będą realizowane równomiernie w trakcie życia programu i Bank nie musi jednoznacznie określać możliwych do wystąpienia przebiegów realizacji.

Oczekiwany wskaźnik zmienności oparto na zmienności historycznej.

Przy wycenie wartości godziwej nie były uwzględniane żadne inne cechy charakterystyki przyznanych praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji:

	ROK 2009		ROK 2008	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	293 275	123,06	691 921	108,37/123,06
Przyznane w danym okresie	-		-	
Umorzone w danym okresie	58 870		52 674	
Wykonane w danym okresie(*)	117 982	123,06	345 972	108,37/123,06
Wygasłe w danym okresie	-		-	
Występujące na koniec okresu	116 423	123,06	293 275	123,06
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-		-	

(*) Średnia ważona cena wykonania opcji z dat wykonania w 2009 roku wyniosła 163,69 zł, (dla roku 2008 wyniosła 200,13 zł)

Program motywacyjny Grupy UniCredit

Program LTIP 2007 (Długoterminowe motywatory – Long Term Incentive Program) stanowi kluczowy element polityki płacowej Grupy UniCredit („Grupa UCI”), zgodnie z którą wynagrodzenia zależą od sytuacji na rynku oraz wypracowanych wyników.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zgodnie z najlepszą praktyką międzynarodową, plan LTIP Grupy przewiduje przyznanie opcji na akcje oraz akcji za wyniki wybranej grupie menedżerów wysokiego i najwyższego szczebla oraz najzdolniejszych pracowników w celu:

- stworzenia motywatorów do realizacji strategicznych celów Grupy UCI;
- zatrzymania w firmie kluczowych pracowników;
- skutecznego konkurowania na międzynarodowym rynku wynagrodzeń.

Ostateczny wybór beneficjentów oraz świadczeń przyznawanych poszczególnym osobom odbywa się na postawie następujących kryteriów:

- zgodności z korporacyjnym systemem wartości: szerokie horyzonty, utożsamianie się z firmą oraz konsekwencja w postępowaniu;
- istotności zajmowanego stanowiska: strategicznego znaczenia dla wyników biznesowych lub ładu korporacyjnego Grupy UCI;
- potrzeb w zakresie retencji pracowników: potrzeby zatrzymania najzdolniejszych pracowników, szczególnie poszukiwanych przez konkurentów rynkowych;
- oceny wyników i potencjału: realizacji celów oraz uzyskanych i spodziewanych wyników.

Wartość godziwa przyznanych opcji na akcje oraz akcje Banku UniCredit S.p.A. została oszacowana na dzień przyznania praw na podstawie modelu Hull and White.

Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji podmiotu dominującego Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2009, na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 18 955 tys. zł i jest ona rozliczana w czasie przez szacowany okres nabywania uprawnień do objęcia akcji przez osoby uczestniczące w programie.

Koszt z tytułu wynagrodzeń w 2009 roku został z tego tytułu powiększony o kwotę 2 502 tys. zł. (w 2008 roku – 1 991 tys. zł).

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje, akcje Banku UniCredit S.p.A. oraz średnie ważone ceny wykonania:

ROK 2009	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA(*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	3 679 455	17,19/29,14	1 068 838	-
Przyznane w danym okresie	-	-	135 677	-
Umorzone w danym okresie	423 557	-	140 536	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	3 255 898	17,19/29,14	1 063 979	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 17,19 zł dotyczy programu opcji na akcje UniCredit S.P.A. z 2008 roku (dla programu opcji z roku 2007 wynosi 29,14 zł)

ROK 2008	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA(*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	1 100 111	17,64/29,58	351 632	-
Przyznane w danym okresie	2 834 638	17,64/29,58	798 267	-
Umorzone w danym okresie	255 294	-	81 061	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	3 679 455	17,64/29,58	1 068 838	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 17,64 zł dotyczy programu opcji na akcje UniCredit S.P.A. z 2008 roku (dla programu opcji z roku 2007 wynosi 29,58 zł)

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

45. Leasing operacyjny

Grupa jako leasingodawca

Grupa jest leasingodawcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków stanowiących nieruchomości inwestycyjne oraz środków transportu, urządzeń i pozostałych środków.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Do roku	27 599	23 490
Od roku do 5 lat	43 492	61 539
Powyżej 5 lat	8 054	4 653
Razem	79 145	89 682

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako przychód w 2009 roku wyniosła 45 085 tys. zł (przychód w 2008 roku wyniósł 56 083 tys. zł).

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest leasingobiorcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków.

Kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Do roku	121 193	131 163
Od roku do 5 lat	261 011	262 551
Powyżej 5 lat	62 456	97 858
Razem	444 660	491 572

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2009 roku wyniosła 233 901 tys. zł (koszt w 2008 roku wyniósł 209 652 tys. zł).

Umowy najmu są zwykle zawarte na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3 lub 6 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych, jak i w walutach obcych. Płatności dokonywane są w złotych niezależnie od waluty umowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

46. Zobowiązania warunkowe

W 2009 roku liczba toczących się postępowań sądowych dotyczących zobowiązań Grupy wyniosła 570 postępowań na łączną kwotę 825 449 tys. zł, (w 2008 roku – 413 na łączną kwotę 259 183 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku jednostki Grupy utworzyły rezerwy na sprawy sądowe prowadzone przeciwko jednostkom grupy, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 16 977 tys. zł, (na 31 grudnia 2008 roku 18 529 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku w przypadku wszystkich pozostałych istotnych postępowań toczących się przeciwko jednostkom Grupy ryzyko wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku jest znikome.

Udzielone zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe według podmiotów

	31.12.2009	31.12.2008
Udzielone zobowiązania finansowe, w tym:		
na rzecz podmiotów finansowych	2 931 772	982 653
na rzecz podmiotów niefinansowych	21 634 284	28 252 706
na rzecz podmiotów budżetowych	1 068 025	1 958 173
Razem	25 634 081	31 193 532

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa udzieliła zobowiązań finansowych oprocentowanych stałą stopą w wysokości nominalnej 7 236 128 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku 11 580 925 tys. zł).

Udzielone zobowiązania finansowe oprocentowane stałą stopą

	31.12.2009	31.12.2008
Udzielone zobowiązania finansowe oprocentowane stałą stopą, w tym:		
wymagalne w ciągu roku od dnia bilansowego	256 804	5 676 672
wymagalne w ciągu okresu dłuższego niż rok od dnia bilansowego	6 979 324	5 904 253
Razem	7 236 128	11 580 925

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

Udzielone zobowiązania gwarancyjne według podmiotów

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów finansowych	344 413	427 094
gwarancje	286 044	370 704
poręczenia	20 961	48 104
potwierdzone akredytywy eksportowe	37 408	8 286
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych	4 369 749	4 896 694
gwarancje	4 369 749	4 896 681
poręczenia	-	13
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów budżetowych	24 185	41 044
gwarancje	24 185	41 044
Razem	4 738 347	5 364 832

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Usługi subemisji papierów wartościowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ GRUPA ZOBOWIĄZAŁA SIĘ ZAANGAŻOWAĆ W TYS. PLN	OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY	RODZAJ SUBMISJI
Starostwo Powiatowe Zduńska Wola	obligacje gminne	2 000	22.03.06 – 31.12.10	Bezwarunkowy
Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.	obligacje	150 000	05.08.09 – 31.10.10	Warunkowy

Papiery wartościowe emitowane przez Starostwo Powiatowe Zduńska Wola, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ GRUPA ZOBOWIĄZAŁA SIĘ ZAANGAŻOWAĆ W TYS. PLN	OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY	RODZAJ SUBMISJI
Starostwo Powiatowe Zduńska Wola	obligacje gminne	4 930	22.03.06 – 31.12.10	Bezwarunkowy
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	obligacje	14 500	25.09.06 – 01.07.09	Warunkowy
Raiffeisen Leasing S.A.	obligacje	60 000	20.02.06 – 20.02.09	Warunkowy

Papiery wartościowe emitowane przez Starostwo Powiatowe Zduńska Wola, Południowy Koncern Energetyczny S.A., Raiffeisen Leasing S.A. objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

47. Kapitał zakładowy

Struktura kapitału zakładowego

SERIA / EMISJA	RODZAJ AKCJI	LICZBA AKCJI	WARTOŚĆ SERII / EMISJI WG WARTOŚCI NOMINALNEJ	SPOSÓB POKRYCIA KAPITAŁU	DATA REJESTRACJI	PRAWO DO DYWIDENDY (OD DATY)
A	zwykłe na okaziciela	137 650 000	137 650	w całości opłacony	21.12.1997	1.01.1998
B	zwykłe na okaziciela	7 690 000	7 690	w całości opłacony	6.10.1998	1.01.1998
C	zwykłe na okaziciela	10 630 632	10 631	w całości opłacony	12.12.2000	1.01.2000
D	zwykłe na okaziciela	9 777 571	9 777	w całości opłacony	12.12.2000	1.01.2000
E	zwykłe na okaziciela	373 644	374	w całości opłacony	29.08.2003	1.01.2003
F	zwykłe na okaziciela	621 411	621	w całości opłacony	29.08.2003	19.05.2006 16.05.2007
G	zwykłe na okaziciela	463 954	464	w całości opłacony	29.08.2003	15.05.2008
H	zwykłe na okaziciela	359 840	360	w całości opłacony	12.08.2004	1.01.2004
I	zwykłe na okaziciela	94 763 559	94 764	w całości opłacony	29.11.2007	1.01.2008
Liczba akcji razem w szt.		262 330 611				
Kapitał zakładowy razem w tys. zł			262 331			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł						

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana liczby akcji w 2009 roku (w sztukach):

	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	262 212 629	262 212 629
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	117 982	117 982
Stan na koniec okresu	262 330 611	262 330 611

Zmiana liczby akcji w 2008 roku (w sztukach):

	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	261 866 657	261 866 657
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	345 972	345 972
Stan na koniec okresu	262 212 629	262 212 629

13 listopada 2008 Bank sprzedał w serii transakcji giełdowych 5 010 sztuk akcji własnych serii I (Akcje Emisji Podziałowej) o wartości nominalnej 1 zł każda akcja, które nie przypadły akcjonariuszom Banku BPH i zostały skupione przez Bank w roku 2007.

Łączna wartość sprzedaży wyniosła 561 tys. zł, przy średniej cenie sprzedaży jednej akcji 111,93 zł.

Cena emisyjna akcji serii I wynosiła 256,69 zł. Wartość skupionych po cenie emisyjnej przez Bank akcji wyniosła 1 286 tys. zł.

Sprzedane akcje stanowią 0,0019% kapitału zakładowego Banku Pekao S.A. i zapewniają 0,0019% głosów na Walnym Zgromadzeniu. Bank nie wykonywał prawa głosu z tych akcji.

48. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego

	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał zapasowy	9 433 202	9 409 524
ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	9 120 232	9 105 832
pozostały	312 970	303 692
Kapitał z aktualizacji wyceny	-46 762	34 326
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-15 287	-67 181
podatek odroczony	2 948	13 798
wycena portfela instrumentów finansowych zabezpieczających	-42 498	108 283
podatek odroczony	8 075	-20 574
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 337 850	1 237 850
Pozostałe kapitały rezerwowe	5 008 547	1 594 227
Różnice kursowe	-179 560	-112 786
Obligacje zamienne na akcje – składnik kapitałowy	33 755	31 363
Pozostałe kapitały razem	15 587 032	12 194 504
Zysk (strata) z lat ubiegłych przypisany akcjonariuszom Banku	26 921	-37 368
Zysk netto za rok przypisany akcjonariuszom banku	2 411 735	3 527 964
Razem	18 025 688	15 685 100

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Od 1982 roku do 1984 roku oraz od 1988 roku do 1996 roku Grupa funkcjonowała w warunkach hiperinflacji. MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólną indeksację cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy oraz spadkiem niepodzielonego zysku w tych okresach w ekwiwalentnych kwotach. Ujęcie takiej korekty nie miało by wpływu na łączną wartość kapitałów Grupy.

49. Informacje dodatkowe do skosolidowanego rachunku przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa, należności od Banku Centralnego (*)	9 620 329	8 165 872
Należności od banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	5 032 873	3 500 917
Razem	14 653 202	11 666 789

(*) W pozycji „Kasa, należności od Banku Centralnego” nie ujęto obligacji NBP (31.12.2008 – 1 767 765 tys. zł).

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 31 grudnia 2009 roku 2 958 991 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku 2 992 602 tys. zł).

50. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Proces kredytowy w odniesieniu do Kierownictwa Banku oraz podmiotów powiązanych z Bankiem.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe zawieranie transakcji o charakterze kredytowym z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami z nimi powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie następuje na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą Banku.

Regulamin określa szczególne zasady podejmowania decyzji o zawarciu transakcji z wyżej wymienionymi osobami i podmiotami, w tym szczególne decyzyjne uprawnienia do podejmowania decyzji oraz przyznane im limity uprawnień. W szczególności zawarcie transakcji z członkiem Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku lub podmiotem z nimi powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie wymaga podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Członkowie Kierownictwa Banku i podmioty z nimi powiązane kapitałowo lub organizacyjnie mogą korzystać z oferowanych przez Bank produktów kredytowych według zasad i na warunkach standardowo oferowanych przez Bank. W szczególności w odniesieniu do tych osób i podmiotów Bank nie stosuje korzystniejszych stóp oprocentowania kredytów.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie z metodologią stosowaną przez Bank, adekwatnie do segmentu klienta i rodzaju transakcji.

W odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem stosowany jest standardowy proces kredytowy, przy czym decyzje o zawarciu transakcji podejmowane są wyłącznie przez szczególne decyzyjne na poziomie Centrali Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2009 roku.

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I ŁOKAT	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCODOWNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCODOWNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	2 712 916	-	-	826	-	8 487
Jednostki Grupy Unicredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	429 553	270 987	19 929	2 696 088	286 901	32 532
Jednostki zależne						
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/	-	-	-	3 294	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	659	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	7 482	-	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	97 908	-	-	8 343	-	-
Metropolis Sp. z o.o.	-	-	-	1 354	-	-
FPB – Media Sp. z o.o.	14 348	-	-	103	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-	-	14 055	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-	-	43	6 463	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	33	169 154	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	9 474	-	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	3 658	-	-	13 905	-	-
Razem	3 258 383	270 987	20 005	2 931 200	286 901	41 019

Dnia 11 grudnia 2009 roku Bank Pekao S.A. zawarł umowę o linię kredytową z UniCredit Luxembourg, umożliwiającą Bankowi Pekao S.A. zaciągnięcie w UniCredit Luxembourg pożyczki do wysokości 500 milionów Euro.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2008 roku.

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	1 091 251	5 080	469	214	-	2 286
Jednostki Grupy Unicredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	1 872 421	270 068	52	4 136 625	744 735	45 031
Jednostki zależne						
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/	-	-	-	3 343	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	3 043	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	5 631	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-	-	56 880	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	1 597	-	-	85	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	238 829	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	36 119	-	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	6 238	-	-	7 885	-	-
Razem	2 971 507	275 148	521	4 488 654	744 735	47 317

Dnia 17 listopada 2008 roku Bank Pekao S.A. zawarł umowę o linię kredytową z UniCredit CAIB AG, umożliwiającą Bankowi Pekao S.A. zaciągnięcie w UniCredit CAIB pożyczki do wysokości 800 milionów Euro.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z jednostkami powiązanymi w 2009 roku:

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	INNE PRZYCHODY	INNE KOSZTY
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	2 330	-666	1 238	-3 301	749	-29 609
Jednostki Grupy Unicredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	102 645	-172 740	223 612	-2 383	339 918	-29 364
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-201	3	-1 980	2 541	-16 114
Metropolis Sp. z o.o.	-	-41	3	-	27	-
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/	-	-121	2	-	3	-
Pekao Property S.A.	2	-35	3	-	-	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	6 558	-127	294	-	-	-
FPB – Media Sp. z o.o.	1 867	-	3	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-9 206	446	-	91	-
Xelion Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	3	-283	38	-64	151	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-1 278	6	-	16	-10 088
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	2	-850	16	-	5	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	216	-441	4	-	-	-
Razem	113 623	-185 989	225 668	-7 728	343 501	-85 175

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z jednostkami powiązanymi w 2008 roku:

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	INNE PRZYCHODY	INNE KOSZTY
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	14 613	-265	7 741	-2 080	5 923	-19 719
Jednostki Grupy Unicredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	73 757	-178 168	323 973	-1 158	10 138	-86 179
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-129	2	-	1 689	-8
Centrum Usług Księgowych Sp. z o.o.	-	-	1	-	1	-
Metropolis Sp. z o.o.	-	-	-	-	27	-
Property Sp. z o.o./ w likwidacji/	-	-144	1	-	-	-
Pekao Property S.A.	-	-85	3	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	1	-13 610	683	-	63	-
Xelion Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	10	-135	32	-84	152	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-803	8	-	-	-9 955
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	2	-3 932	18	-	4	-199
Bankowe Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.	-	-	-	-	20	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	1 035	-389	7	-	-	-30
Razem	89 418	-197 660	332 469	-3 322	18 017	-116 090

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zaangażowanie pozabilansowe o charakterze finansowym dla jednostek powiązanych na dzień 31.12.2009 r. wynosi 894 921 tys. zł (na dzień 31.12.2008 r. 103 685 tys. zł), o charakterze gwarancyjnym na dzień 31.12.2009 r. wynosi 148 980 tys. zł (na dzień 31.12.2008 r. 262 480 tys. zł) natomiast limity na kartach kredytowych na dzień 31.12.2009 r. 30 tys. PLN (na dzień 31.12.2008 r. 25 tys. zł).

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2009 ROK	2008 ROK
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	13 402	18 567
Świadczenia długoterminowe	325	1 087
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	7 129	2 558
Płatności w formie akcji własnych (**)	377	620
Razem	21 233	22 832
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	612	584
Razem	612	584

(*) Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenie zasadnicze, bonusy oraz inne świadczenia, w tym w szczególności koszty polis ubezpieczenia na życie, koszty polis ubezpieczenia zdrowotnego i usług medycznych, koszty kształcenia dzieci.

W pozycji „krótkoterminowe świadczenia pracownicze” ujęto rezerwę na bonus za rok 2009, przewidzianą do wypłaty w roku 2010 – w wysokości 2 400 tys. zł.

(**) Wartość płatności w formie akcji własnych stanowi część kosztów wynagrodzeń, ujętych zgodnie z MSSF 2 w okresie sprawozdawczym w rachunku zysków i strat Banku, stanowiących rozliczenie w czasie początkowej wartości godziwej opcji przypadającej na opcje przyznane członkom Zarządu Banku przez podmiot dominujący.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2009 oraz w 2008 roku nie otrzymywali wynagrodzeń – w jakiegokolwiek formie, ani nie mieli żadnych należności z tego tytułu od spółek zależnych oraz stowarzyszonych.

Wynagrodzenia członków zarządów i rad nadzorczych spółek zależnych Grupy

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2009 ROK	2008 ROK
Zarządy Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	14 663	19 908
Pozostałe świadczenia długoterminowe	55	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	576	326
Płatności w formie akcji własnych	187	93
Razem	15 481	20 327
Rady Nadzorcze Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	35	32
Razem	35	32

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

51. Transakcje repo oraz reverse repo

Grupa pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości (transakcje repo oraz sell-buy back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy back nie są usuwane z bilansu, gdyż Grupa zachowuje znacząco wszystkie korzyści i ryzyka wynikające z tych aktywów.

	31.12.2009		31.12.2008	
	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
do 1 miesiąca	261 165	261 205	276 506	276 534
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	817 028	755 713
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	261 165	261 205	1 093 534	1 032 247
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników				
do 1 miesiąca	-	-	651 956	634 646
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	1 345 896	1 300 421
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników	-	-	1 997 852	1 935 067
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
do 1 miesiąca	1 382 855	1 386 340	2 274 482	2 266 303
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	1 063 213	990 120
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 382 855	1 386 340	3 337 695	3 256 423
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności				
do 1 miesiąca	-	-	174 272	169 701
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	320 624	301 570
Razem aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	494 896	471 271
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	-	-	1 553	1 523
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	-	1 553	1 523
Razem	1 644 020	1 647 545	6 925 530	6 696 531

Grupa nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Grupa nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	31.12.2009		31.12.2008	
	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM
Należności od banków				
do 1 miesiąca	1 472 304	1 470 527	552 706	551 942
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	97 989	115 953
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	2 415 918	2 421 734	59 859	60 967
Razem	3 888 222	3 892 261	710 554	728 862

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Grupę, które Grupa ma prawo sprzedać lub zastawić.

52. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”)

Ustawa o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 4 marca 1994 roku, z późniejszymi zmianami, wprowadziła wymóg tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Bank Pekao S.A. oraz wszystkie spółki z Grupy zatrudniające co najmniej 20 pracowników utworzyły ZFŚS oraz dokonują okresowych odpisów na rzecz ZFŚS w wysokości określonej przez Ustawę. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników.

Zobowiązania Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez spółkę na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W skonsolidowanym bilansie Grupa dokonała kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu, ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Grupy. W związku z tym saldo z tytułu ZFŚS w skonsolidowanym bilansie Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosło zero.

W poniższym zestawieniu przedstawiono rodzaje oraz wartość księgową aktywów, stanu Funduszu i kosztów związanych z ZFŚS:

	31.12.2009	31.12.2008
Pożyczki udzielone pracownikom	43 889	39 338
Środki pieniężne na rachunku ZFŚS	6 474	6 299
Aktywa ZFŚS	50 363	45 637
Wartość ZFŚS	50 363	45 637
	2009	2008
Odpisy dokonane na rzecz ZFŚS w okresie	27 358	26 159

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

53. Zmiana prezentacji skonsolidowanego rachunku zysków i strat za 2008 rok

DANE FINANSOWE – PUBLIKOWANE		ZMIANY PREZENTACYJNE	DANE FINANSOWE – PO ZMIANIE
I. Przychody z tytułu odsetek	8 238 672	-44 798 /1	I. Przychody z tytułu odsetek 8 193 874
II. Koszty z tytułu odsetek	-3 729 187	44 798 /1	II. Koszty z tytułu odsetek -3 684 389
III. Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 341 816	-	III. Wynik z tytułu prowizji i opłat 2 341 816
IV. Przychody z tytułu dywidend	5 398	-	IV. Przychody z tytułu dywidend 5 398
V. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	57 030	-57 030 /2a,b	-
-		<u>736 753</u>	V. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu 736 753
		150 660 /2a	
		586 093 /3	
-		-93 630 /2b	VI. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy -93 630
VI. Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	78 405	-78 405 /4	-
-		<u>191 390</u>	VII. Zyski (straty) ze sprzedaży 191 390
		78 405 /4	
		112 985 /5	
VII. Wynik z pozycji wymiany	586 093	-586 093 /3	-
VIII. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-293 715	30 799	VIII. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe -262 916
		32 471 /6	
		-1 672 /7	
IX. Ogólne koszty administracyjne	-3 787 756	<u>400 155</u>	IX. Ogólne koszty administracyjne -3 387 601
		-3 639 /8	
		-16 127 /9	
		6 878 /10	
		-23 731 /11	
		23 731 /11	
		413 043 /12	
-		<u>-413 977</u>	X. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych -413 977
		-413 043 /12	
		-934 /13	
-		29 008 /14	XI. Wynik z tytułu pozostałych rezerw 29 008
X. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	308 342	<u>-173 457</u>	XII. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto 134 885
		-112 985 /5	
		-29 008 /14	
		3 833 /15	
		934 /13	
		3 639 /8	
		16 127 /9	
		-32 471 /6	
		-6 878 /10	
		-16 648 /16	
XI. Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych ujmowanych metodą praw własności	104 708	<u>18 320</u>	XIII. Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych 123 028
		1 672 /7	
		16 648 /16	
-		<u>-3 833</u>	XIV. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych -3 833
		-3 833 /15	
XII. Zysk na sprzedaży działalności zaniechanej	436 172	-	XV. Zysk na sprzedaży działalności zaniechanej 436 172
XIII. Zysk brutto	4 345 978	-	XVI. Zysk brutto 4 345 978
XIV. Podatek dochodowy	-721 634	-	XVII. Podatek dochodowy -721 634
XV. Podatek dochodowy z tytułu zysku na sprzedaży działalności zaniechanej	-83 408	-	XVIII. Podatek dochodowy z tytułu zysku na sprzedaży działalności zaniechanej -83 408
XVI. Zysk netto	3 540 936	-	XIX. Zysk netto 3 540 936

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Opis zmian:

1. „Koszty z tytułu rozliczenia premii od papierów wartościowych” w nowym układzie pomniejszają przychody odsetkowe od papierów wartościowych
2. Pozycja „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej „ w nowym układzie została podzielona na dwie odrębne pozycje „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu” oraz „Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy”
3. Pozycja „Wynik z wymiany” w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu”
4. Pozycja „Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych” w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zysk (strata) na sprzedaży”
5. „Wynik na sprzedaży kredytów i innych należności finansowych” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zyski (straty) na sprzedaży”
6. „Odzyskane należności nieściągalne netto” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności finansowych”
7. „Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych” ujęte w starym układzie w pozycji „ Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych”
8. „Przekazane darowizny” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne”, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Pozostałe koszty administracyjne”
9. „Koszty windykacji kredytów” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne”, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Pozostałe koszty administracyjne”
10. „Refundacja kosztów usług świadczonych przez oddelegowanych pracowników” ujęta w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”, w nowym układzie pomniejsza pozycję „Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze”
11. „Koszty usług oddelegowanych pracowników” ujęte w starym układzie w pozycji „Ogólne koszty administracyjne” razem z kosztami rzeczowymi, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze”
12. „Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych” ujęta w starym układzie w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów wyodrębnionej pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”
13. „Utrata wartości majątku trwałego” ujęta w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów wyodrębnionej pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”
14. „Wynik z rezerw na zobowiązania sporne i inne” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi wyodrębnioną pozycję „Wynik z tytułu pozostałych rezerw”
15. „Wynik na sprzedaży majątku trwałego i wartości niematerialnych” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi wyodrębnioną pozycję „Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych”
16. „Zysk na sprzedaży jednostek podporządkowanych” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych”

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

54. Zdarzenia po dacie bilansu

W dniu 12 stycznia 2010 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pani Alicji Kornasiewicz na Prezesa Zarządu Banku na bieżącą, wspólną kadencję Zarządu Banku, które będzie skuteczne z chwilą uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Do chwili uzyskania wyżej wymienionej zgody, Pani Alicja Kornasiewicz została powołana z dniem 15 lutego 2010 r. na Członka Zarządu Banku pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu Banku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

11.03.2010	Alicja Kornasiewicz	Członek Zarządu Banku pełniący obowiązki Prezesa Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Luigi Lovaglio	Pierwszy Wiceprezes Zarządu Banku, Dyrektor Generalny	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Diego Biondo	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Marco Iannaccone	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Andrzej Kopyrski	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Grzegorz Piwowar	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Marian Ważyński	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis

ZAŁĄCZNIKI DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Załącznik nr 1.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

MSR 27 (zmiana) „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”

Data zatwierdzenia w UE – 3 czerwca 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Zmiany w standardzie określają:

- w jakich okolicznościach jednostka ma obowiązek sporządzić skonsolidowane sprawozdanie finansowe,
- w jaki sposób jednostki dominujące mają obowiązek ujmować zmiany w ich udziale własnościowym w jednostkach zależnych,
- w jaki sposób straty jednostki zależnej należy przyporządkować udziałom kontrolującym i udziałom niekontrolującym.

MSSF 3 (zmiana) „Połączenia jednostek gospodarczych”

Data zatwierdzenia w UE – 3 czerwca 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Zaktualizowany standard określa zasady i wymogi dotyczące sposobu, w jaki w ramach połączenia jednostek jednostka przejmująca ujmuje i wycenia w swoich sprawozdaniach finansowych poszczególne elementy (takie jak możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa, przejęte zobowiązania, udziały niekontrolujące oraz wartość firmy) związane z księgowym traktowaniem transakcji nabycia. Określa on również, które informacje dotyczące tego rodzaju transakcji muszą zostać ujawnione.

Interpretacja KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej”

Data zatwierdzenia w UE – 4 czerwca 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Interpretacja wyjaśnia w jaki sposób stosować wymogi MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” w przypadkach, gdy jednostka zabezpiecza się przed ryzykiem walutowym wynikającym z jej udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą.

Interpretacja KIMSF 15 „Umowy o budowę nieruchomości”

Data zatwierdzenia w UE – 22 lipca 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Interpretacja wyjaśnia kiedy należy ujmować przychody z tytułu budowy nieruchomości. Precyzuje także czy umowa dotycząca budowy nieruchomości jest objęta postanowieniami MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” czy też MSR 18 „Przychody”.

MSR 39 (zmiana) „Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena”

Data zatwierdzenia w UE – 15 września 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Zmiany w standardzie wyjaśniają stosowanie rachunkowości zabezpieczeń w odniesieniu do inflacyjnej części instrumentów finansowych oraz do opcji wykorzystywanych jako instrumenty zabezpieczające.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Data zatwierdzenia w UE – 25 listopada 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Zmiana ma na celu uproszczenie stosowania tego standardu i ułatwienie jego zmian w przyszłości. W zmienionym standardzie usunięto również pewne nieaktualne wytyczne dotyczące przejścia na stosowanie międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej i wprowadzono nieznaczne zmiany redakcyjne. Obowiązujące obecnie wymogi nie uległy zmianie.

Interpretacja KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”

Data zatwierdzenia w UE – 26 listopada 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 października 2009 roku.

Opis:

Interpretacja zawiera wyjaśnienia i wytyczne dotyczące ujmowania przez jednostkę przekazania jej właścicielom aktywów nie będących środkami pieniężnymi.

Interpretacja KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”

Data zatwierdzenia w UE – 27 listopada 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 października 2009 roku.

Opis:

Interpretacja zawiera wyjaśnienia i wytyczne dotyczące ujmowania przekazanych przez klientów składników rzeczowych aktywów trwałych, a także ujmowania środków pieniężnych przekazanych przez klientów w celu nabycia lub budowy składnika rzeczowych aktywów trwałych.

MSR 32 (zmiana) „Instrumenty finansowe: Prezentacja”

Data zatwierdzenia w UE – 23 grudnia 2009 roku.

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 stycznia 2010 roku.

Opis:

Zmiana do standardu precyzuje, w jaki sposób należy ujmować określone prawa poboru w sytuacji, gdy emitowane instrumenty finansowe są denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta. Jeżeli tego rodzaju instrumenty są oferowane pro rata aktualnym udziałowcom emitenta w zamian za ustaloną kwotę środków pieniężnych, powinny być one klasyfikowane jako instrumenty kapitałowe również wtedy, gdy ich cena wykonania jest określona w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta.

Załącznik nr 2.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009

Data obowiązywania – w większości poprawek pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Zawiera 15 zmian do 12 standardów.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Standard wprowadza dodatkowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie:

- Ustalania kosztu domniemanego dla aktywów przemysłu paliwowo – gazowego;
- Powtórnej oceny klasyfikacji umów leasingu;
- Ustalania kosztu domniemanego dla działalności, w których wysokość cen sprzedaży jest regulowana.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2010 roku.

Opis:

Zmiana dotyczy zwolnień z ujawniania za okres porównawczy informacji wymaganych przez zmieniony MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy. Zwolnienie to dotyczy sytuacji, gdy pierwsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres rozpoczynający się wcześniej niż 1 stycznia 2010 roku.

MSSF 2 (zmiana) „Płatności w formie akcji”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Najważniejszą konsekwencją zmian do MSSF 2 jest fakt, że jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji, która jest rozliczana przez inną jednostkę w grupie lub jednego z udziałowców tej jednostki w środkach pieniężnych lub w formie innych aktywów jest obecnie zobowiązana do wykazywania otrzymanych dóbr i usług w swoim sprawozdaniu finansowym. Dotychczas transakcje w formie akcji własnych zawarte w ramach grupy nie były uregulowane przez MSSF 2.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:

Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych.

MSR 24 (zmiana) „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2010 roku.

Opis:

Wprowadzone zmiany dotyczą głównie wymogów dotyczących ujawnień transakcji z podmiotami powiązanymi podmiotów pozostających pod kontrolą państwa oraz definicji podmiotu powiązanego.

KIMSF 14 (zmiana) „Przedpłaty z tytułu minimalnych wymogów finansowania”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2008 roku.

Opis:

Zgodnie ze zmienionym KIMSF 14 wpłacona zaliczka w przypadku planu z minimalnymi wymogami finansowania powinna zostać ujęta jako składnik aktywów.

KIMSF 19 „Wygaśnięcie zobowiązań finansowych w związku z wyemitowaniem instrumentów kapitałowych”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2010 roku.

Opis:

Interpretacja określa, że instrumenty kapitałowe wyemitowane w celu pokrycia zobowiązania finansowego stanowią „zapłatę” w myśl MSR 39.41.

Wyżej opisane instrumenty kapitałowe powinny zostać wycenione w wartości godziwej, natomiast różnica między wartością bilansową wygasłego zobowiązania finansowego a wyceną instrumentu kapitałowego powinna zostać ujęta jako zysk lub strata bieżącego okresu.

Załącznik nr 3.

Słowniczek

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (IFRS – International Financial Reporting Standards) to standardy, interpretacje i ich struktura przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR (IASB – International Accounting Standards Board).

MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (IAS – International Accounting Standards) – starsza nazwa standardów stanowiących część obecnych MSSF.

KIMSF – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC – International Financial Reporting Interpretations Committee) komitet działający w ramach Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości publikujący interpretacje MSSF.

CIRS – ang. Currency Interest Rate Swap – swap walutowo-procentowy jest to transakcja wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach pomiędzy dwoma partnerami.

IRS – ang. Interest Rate Swap – umowa pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której strony wypłacają sobie wzajemnie (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu) odsetki od umownego nominalu kontraktu, naliczane według odmiennej stopy procentowej.

FRA – ang. Forward Rate Agreement – umowa, w ramach której dwaj kontrahenci ustalają wysokość stopy procentowej, która będzie obowiązywała w przyszłości dla określonej kwoty wyrażonej w walucie transakcji dla z góry ustalonego okresu.

CAP – opcja cap na stopy procentowe to umowa finansowa, która ogranicza ryzyko, jakie ponosi pożyczający przy zmiennej stopie procentowej, narażający się na możliwość poniesienia strat w wyniku wzrostu stopy procentowej. Opcja cap to seria opcji call na stopy procentowe, w której wystawca gwarantuje nabywcy, że zrekompensuje mu dodatkowe koszty odsetkowe, które musi on płacić od swojego kredytu, jeśli oprocentowanie kredytu wzrośnie powyżej uzgodnionej stopy procentowej.

FLOOR – opcja floor na stopy procentowe, która ogranicza ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku stopy procentowej przez kredytodawcę udzielającego kredytu przy zmiennej stopie oprocentowania. Opcja floor to seria opcji put na stopy procentowe, wystawca gwarantuje odsetki, które musi on zapłacić od kredytu, jeśli oprocentowanie od kredytu spadnie poniżej uzgodnionej stopy procentowej.

IBNR – ang. Incurred But Not Reported – rezerwa na poniesione lecz nieudokumentowane straty kredytowe.

PD – ang. Probability Default – parametr wykorzystywany przy Metodzie Wewnętrznych Ratingów oznaczający prawdopodobieństwo nie wywiązania się dłużnika ze spłaty swojego zobowiązania. PD mówi o tym, z jakim prawdopodobieństwem w horyzoncie jednego roku nastąpi strata kredytowa z nim związana.

LGD – ang. Loss Given Default – część ekspozycji kredytowej banku, która w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności kredytobiorcy (default) zostanie utracona.

EAD – ang. Exposure At Default – wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (default).

EL – ang. Expected Loss – oczekiwana strata na portfelu kredytowym.

CCF – ang. Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej.

A-IRB – ang. Advanced Internal Rating-Based approach – zaawansowana metoda wewnętrznych ratingów, gdzie wszystkie parametry ryzyka (PD, LGD, EAD) są szacowane przez bank, za pomocą własnego modelu ilościowego, w celu wyznaczenia wielkości aktywów ważonych ryzykiem.

VaR – ang. Value at Risk – wartość zagrożona, miara o jaką wartość rynkowa aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanyim prawdopodobieństwem.

EaR – ang. Earnings at Risk – maksymalny spadek dochodów, względny do określonego celu, który może zaistnieć z powodu wpływu ryzyka rynkowego na określony zbiór czynników ryzyka dla danego przedziału czasu i poziomu ufności.

ICAAP – ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.